ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 27.02.1997
COM(97) 23 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ

75/439/ΕΟΚ, 75/442/ΕΟΚ, 78/319/ΕΟΚ και 86/278/ΕΟΚ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι διάφορες υποχρεώσεις τις οποίες υπέχουν τα κράτη μέλη για υποβολή τακτικών εκθέσεων προς την Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων συνιστούν πολύτιμο εργαλείο για την παρακολούθηση της τήρησης των πολιτικών αυτών. Εντούτοις, η εμπειρία και τα αποτελέσματα από τη λειτουργία του εργαλείου αυτού αποδείχθηκαν εξαιρετικά αβέβαια.

Πράγματι, αναμενόταν ότι η εκπόνηση των εκθέσεων αυτών θα επέτρεπε την αξιολόγηση του επιπέδου εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας στο σύνολο της κοινοτικής επικράτειας, την εξασφάλιση υψηλού επιπέδου διαφάνειας και τη διάθεση προς την κοινή γνώμη του ανάλογου ειδικού εργαλείου ενημέρωσης. Εξάλλου, η αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων που συγχρόνως επιτρέπει την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς απαιτεί την άσκηση εκτεταμένης παρακολούθησης. Ο στόχος όμως αυτός δεν κατέστη δυνατό να επιτευχθεί. Από το 1975 δημοσιεύθηκε μία μόνον έκθεση με αντικείμενο τη συνοπτική εξέταση των τεσσάρων οδηγιών στον τομέα των αποβλήτων (SEC/89/1455 τελικό). Η έκθεση αυτή βασίστηκε στις απαντήσεις που έστειλαν επτά κράτη μέλη.

Για να αντιμετωπίσει τον ακατάστατο χαρακτήρα των διατάξεων που επιβάλλουν τις ανωτέρω υποχρεώσεις, τόσο ως προς την περιοδικότητά τους όσο και ως προς το περιεχόμενό τους, το Συμβούλιο εξέδωσε, το 1991, την οδηγία 91/692/ΕΟΚ που αναφέρεται στην τυποποίηση και την εκλογίκευση των εκθέσεων που αφορούν την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών σχετικών με το περιβάλλον. Όσον αφορά τον τομέα των αποβλήτων, οι εθνικές εκθέσεις συντάσσονται ανά τριετία με βάση ερωτηματολόγιο το οποίο έχει συντάξει η Επιτροπή. Οι πρώτες συγκεντρωτικές εκθέσεις στον τομέα των αποβλήτων, για την περίοδο 1995-1997, πρόκειται να δημοσιευθούν από την Επιτροπή στα μέσα του 1999.

Η παρούσα ανακοίνωση αποσκοπεί στην ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ως προς την εφαρμογή, κατά την περίοδο 1989-1994, των εξής οδηγιών του Συμβουλίου: οδηγία 75/439/ΕΟΚ[1] σχετικά με τη διάθεση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων· οδηγία 75/442/ΕΟΚ[2] περί στερεών αποβλήτων· οδηγία 86/278/ΕΟΚ[3] σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία· και οδηγία 78/319/ΕΟΚ[4] σχετικά με τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα. Η παρούσα έκθεση δεν παρουσιάζει συνεπώς επικάλυψη με την έκθεση της οποίας η μελλοντική σύνταξη προβλέπεται από την οδηγία 91/692/ΕΟΚ.

Η Αυστρία, η Σουηδία και η Φινλανδία δεν εμφανίζονται στο αντικείμενο της παρούσας έκθεσης δεδομένου ότι οι χώρες αυτές προσχώρησαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιανουαρίου 1995.

---

[1] ΕΕ αριθ. L 194 της 25.07.75, σ. 23.
[2] ΕΕ αριθ. L 194 της 25.07.75, σ. 39.
[3] ΕΕ αριθ. L 181 της 04.07.86, σ. 6.
[4] ΕΕ αριθ. L 84 της 31.03.78, σ. 43.

ΟΔΗΓΙΑ 75/442/ΕΟΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΕΡΙ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ, ΟΠΩΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 91/156/ΕΟΚ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οδηγία 75/442/ΕΟΚ συνιστά το νομοθετικό πλαίσιο της κοινοτικής πολιτικής σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων. Άρχισε να ισχύει από το 1977, και τροποποιήθηκε το 1991 για να ληφθούν υπόψη οι νέες συνθήκες και να ενσωματωθούν οι κατευθυντήριες αρχές που επισημάνθηκαν από την κοινοτική στρατηγική το 1989 για τη διαχείριση των αποβλήτων και συγκεκριμένα η πρόληψη, η αξιοποίηση και η τελική διάθεση των αποβλήτων.

Στην οδηγία περιλαμβάνονται τα σημαντικότερα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται η κοινοτική πολιτική διαχείρισης των αποβλήτων και συγκεκριμένα:

- ορίζεται η έννοια των αποβλήτων·

- προσδιορίζονται κοινή ορολογία ιδιαίτερα αναφορικά με τις διαδικασίες της αξιοποίησης και της τελικής διάθεσης, καθώς και οι διάφορες κατηγορίες αποβλήτων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο της απόφασης 94/3/ΕΚ της Επιτροπής·

- ιεραρχούνται οι προτεραιότητες τις οποίες οφείλει να τηρεί κάθε πολιτική διαχείρισης αποβλήτων, ευνοώντας κατ'αρχήν την πρόληψη, προωθώντας εν συνεχεία την αξιοποίηση και τέλος την ακίνδυνη τελική διάθεση·

- καθιερώνονται οι αρχές της γειτνίασης και της αυτάρκειας που εφαρμόζονται στα απόβλητα που προορίζονται για τελική διάθεση, και προβλέπεται η συγκρότηση ολοκληρωμένου και επαρκούς δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης·

- υποχρεούνται τα κράτη μέλη να εκπονήσουν σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, τα οποία θεωρούνται ουσιώδους σημασίας εργαλεία για την υλοποίηση της πολιτικής αυτής·

- θεσπίζεται υποχρεωτική διαδικασία έγκρισης για κάθε επιχείρηση που αναπτύσσει δραστηριότητες αξιοποίησης ή διάθεσης αποβλήτων, καθώς επίσης και σύστημα μητρώου και τακτικών ελέγχων των δραστηριοτήτων αυτών.

Στο άρθρο 16 της οδηγίας προβλέπεται ότι ανά τριετία τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έχουν λάβει με στόχο την εφαρμογή της οδηγίας. Η Επιτροπή έχει την υποχρέωση να δημοσιεύσει αντίστοιχη συγκεντρωτική έκθεση.

Παρά την ύπαρξη της υποχρέωσης αυτής και τις επανειλημμένες αιτήσεις της Επιτροπής, μόνον εννέα από τα δώδεκα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη - και συγκεκριμένα το Βέλγιο, η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο - έχουν διαβιβάσει τις αντίστοιχες εκθέσεις τους. Εξ αιτίας του γεγονότος αυτού αλλά και λόγω της τροποποίησης της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ από την οδηγία 91/156/ΕΟΚ, η οποία δεν έχει ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο από όλα τα κράτη μέλη, η έκθεση υστερεί κάπως σε ομοιογένεια και στο βαθμό λεπτομέρειας.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

2.1. Ορισμός της έννοιας "απόβλητο" και ευρωπαϊκός κατάλογος αποβλήτων (άρθρο 1, σημείο α)

Σύμφωνα με την οδηγία, "στερεό απόβλητο" είναι κάθε ουσία ή αντικείμενο που ανήκει στις κατηγορίες του παραρτήματος Ι (κατηγορίες αποβλήτων), το οποίο ο κάτοχός του αποβάλλει ή έχει την πρόθεση ή την υποχρέωση να αποβάλλει. Εφαρμόζοντας το άρθρο 1 σημείο α) δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή εξέδωσε την οδηγία 94/3/ΕΚ, η οποία ονομάζεται και ευρωπαϊκός κατάλογος στρεών αποβλήτων (ΕΚΣΑ). Ο ορισμός αυτός και ο κατάλογος, σε συνδυασμό με τον ορισμό και τον κατάλογο των επικίνδυνων αποβλήτων αποσκοπούν έτσι στο διπλό στόχο της προστασίας του περιβάλλοντος και της θέσπισης και λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς.

Παρά την ύπαρξη των ανωτέρω διατάξεων, η Επιτροπή διαπιστώνει μεγάλες αποκλίσεις ορολογίας ανάμεσα στα κράτη μέλη. Όσον αφορά την κατάταξη των αποβλήτων, υπάρχουν σημαντικές διαφορές από κράτος μέλος σε κράτος μέλος, τόσον αναφορικά με την ονοματολογία όσο και με το περιεχόμενο. Επί του παρόντος, κανένα από τα δώδεκα κράτη μέλη δεν έχει περιλάβει τον ΕΚΣΑ στην εθνική του νομοθεσία. Ορισμένα κράτη μέλη αναφέρονται στον ΕΚΣΑ στα κείμενα ενσωμάτωσης της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο -περίπτωση πρόσφατης ιρλανδικής νομοθεσίας- αλλά ο ΕΚΣΑ δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στη χώρα αυτή. Στις περιπτώσεις που τα κράτη μέλη εκτιμούν ότι οι κατάλογοι δεν ανταποκρίνονται πλήρως ή ακριβώς στη δική τους αντίληψη της έννοιας "απόβλητο", έχουν επί του παρόντος το δικαίωμα να διατηρούν ή να θεσπίζουν αυστηρότερες εθνικές διατάξεις. Εν τούτοις, τα μέτρα αυτά πρέπει να κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

Στο **Βέλγιο**, τα στοιχεία του κοινοτικού ορισμού της έννοιας του απόβλητου έχουν περιληφθεί στη φλαμανδική νομοθεσία και τη νομοθεσία των Βρυξελλών, αλλά δεν αναφέρεται σ'αυτές ο ΕΚΣΑ. Η νομοθεσία της Βαλλονίας δεν περιγράφει τον όρο απόβλητο και αναφέρεται μόνον σε κατάλογο που δεν ενσωματώνει τον ΕΚΣΑ.

Η **δανική** νομοθεσία χρησιμοποιεί κατά γράμμα το κείμενο της οδηγίας 91/156/ΕΟΚ αλλά αναφέρεται σε κατάλογο κατηγοριών και δεν ενσωματώνει τον ΕΚΣΑ.

Η **γερμανική** νομοθεσία χρησιμοποιεί επίσης τον κοινοτικό ορισμό αλλά δεν αναφέρεται στον ΕΚΣΑ. Εξ άλλου, κάνει διάκριση ανάμεσα στα "απόβλητα που προορίζονται για αξιοποίηση" και στα "απόβλητα που προορίζονται για διάθεση", διάκριση που δεν ανταποκρίνεται στην αντίστοιχη κοινοτική.

Κατά την **ισπανική** νομοθεσία, στερεό απόβλητο καλείται κάθε ουσία ή αντικείμενο το οποίο ο κάτοχός του αποβάλλει ή έχει την πρόθεση να αποβάλει σύμφωνα με τις διατάξεις της εν ισχύει νομοθεσίας. Ο ορισμός αυτός αντιστοιχεί με τον ορισμό της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ πριν από την τροποποίησή της, και έκτοτε δεν λαμβάνει υπόψη τα νέα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην οδηγία 91/156/ΕΟΚ. Επί πλέον δεν γίνεται καμμία αναφορά στον ΕΚΣΑ. Η κατάσταση στην **Ελλάδα** και την **Πορτογαλία** είναι παρόμοια με της Ισπανίας.

Κατά τη **γαλλική** νομοθεσία, στερεό απόβλητο καλείται κάθε κατάλοιπο διαδικασίας παραγωγής, μεταποίησης ή χρήσης, κάθε ουσία, υλικό ή γενικότερα κάθε εγκαταλελειμένο κινητό αγαθό που ο κάτοχός του προορίζει για εγκατάλειψη. Ο ΕΚΣΑ δεν έχει ενσωματωθεί στη γαλλική νομοθεσία.

Η **ιρλανδική** νομοθεσία επαναλαμβάνει τον κοινοτικό ορισμό του στερεού αποβλήτου. Εντούτοις το ιρλανδικό κείμενο προσθέτει στον κοινοτικό ορισμό ένα ενδεχόμενο το οποίο δεν περιλαμβάνεται στον ορισμό αυτό και συγκεκριμένα, ότι οι ουσίες ή τα αντικείμενα που έχουν μεταχείριση αποβλήτου θεωρούνται ότι είναι απόβλητα, εκτός αν αποδειχθεί το αντίθετο. Η ιρλανδική νομοθεσία αναφέρεται ειδικά στον ΕΚΣΑ, ο οποίος εντούτοις δεν έχει δημοσιευθεί στην Ιρλανδία.

Η **ιταλική** νομοθεσία ορίζει ως απόβλητο κάθε ουσία ή κατάλοιπο υλικό που παράγεται από διαδικασία παραγωγής ή κατανάλωσης και το οποίο επιδέχεται εκ νέου χρήση. Εξάλλου εξαιρούνται από τον ορισμό αυτό, και ως εκ τούτου δεν διέπονται από την οδηγία, τα υλικά και οι ουσίες που διαθέτουν εμπορικό χαρακτηρισμό επίσημα αναγνωρισμένο από χρηματιστήρια εμπορευμάτων, καταχωρισμένο σε τιμοκαταλόγους ή ειδικούς καταλόγους εμπορικών επιμελητηρίων.

Με τον όρο στερεό απόβλητο ορίζεται από τη **λουξεμβουργιανή** νομοθεσία κάθε ουσία ή αντικείμενο που περιλαμβάνεται στις κατηγορίες που θεσπίζονται από τον ίδιο αυτό νόμο, και γενικότερα, κάθε εγκαταλελειμένο κινητό αγαθό ή που ο κάτοχός του προορίζει να απορρίψει ή που έχει υποχρέωση να απαλλαγεί από αυτό. Θεωρούνται επίσης απόβλητα τα προϊόντα και οι ουσίες που πρόκειται να υποστούν επεξεργασία αξιοποίησης μέχρις ότου τα προϊόντα ή οι ουσίες αυτές, καθώς και οι δευτερογενείς πρώτες ύλες ή η ενέργεια που παράγονται από τη διαδικασία αξιοποίησης επανεισαχθούν στον οικονομικό κύκλο. Ο νόμος καθορίζει επίσης διάφορους τύπους αποβλήτων (οικιακά και ογκώδη, αφομοιωμένα, προβληματικά, αδρανή, επικίνδυνα, βιομηχανικά, νοσοκομειακά, οργανικά και τελικά).

Τα στοιχεία του κοινοτικού ορισμού της έννοιας του στερού αποβλήτου έχουν ενσωματωθεί στην **ολλανδική** και τη **βρεταννική** νομοθεσία (με την εξαίρεση της Βόρειας Ιρλανδίας στην οποία η οδηγία 91/156/ΕΟΚ δεν έχει ακόμη ενσωματωθεί). Εντούτοις καμμία αναφορά στον ΕΚΣΑ δεν γίνεται στις νομοθεσίες αυτές.

2.2. <u>Ιεράρχηση των βασικών αρχών της πολτικής διαχείρισης αποβλήτων και υλοποίησή της (άρθρα 3 και 4)</u>

Όπως έχει διακηρυχθεί στην κοινοτική στρατηγική του 1989 για τη διαχείριση των αποβλήτων (SEC/89/934 τελικό) και επαναληφθεί στην αναθεώρηση της ίδιας στρατηγικής (COM/96/399 τελικό) και υπό το πρίσμα των διατάξεων των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας, η κοινοτική πολιτική στο θέμα της διαχείρισης των αποβλήτων θα πρέπει να προτάξει την πρόληψη της παραγωγής αποβλήτων, και τη μείωση της νοσηρότητάς τους πριν εξετάσει την αξιοποίησή τους και την οριστική τους διάθεση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα, ενημερώνοντας σχετικά την Επιτροπή, για την προώθηση της ιεράρχησης αυτής και να διασφαλίσουν ότι αυτές οι διαδικασίες δεν θέτουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία ούτε βλάπτουν το περιβάλλον.

Όσον αφορά το **Βέλγιο**, στην περιφέρεια των Βρυξελλών με απόφαση του 1991 οι διατάξεις αυτές κατέστησαν εσωτερικό δίκαιο. Θα πρέπει εν τούτοις να σημειωθεί ότι η έννοια της διάθεσης που θεσπίζεται από την απόφαση περιλαμβάνει συγχρόνως τη συλλογή, τη μεταφορά και την επεξεργασία των αποβλήτων είτε καταλήγουν είτε όχι σε δυνατότητα ανάκτησης, ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης, εκ νέου απ'ευθείας χρήσης ή σε οποιαδήποτε άλλη μορφή αξιοποίησης των αποβλήτων. Όσον αφορά την περιφέρεια της Φλάνδρας, οι διατάξεις αυτές κατέστησαν εσωτερικό δίκαιο με φλαμανδικό διάταγμα του 1981 τροποποιημένο. Το διάταγμα αυτό αφενός απαγορεύει την εγκατάλειψη ή τη διάθεση των αποβλήτων εφόσον παραβιάζεται η νομοθεσία, και αφετέρου επιφορτίζει τα πρόσωπα που διαχειρίζονται ή διαθέτουν τα απόβλητα με την υποχρέωση να περιορίζουν όσο γίνεται περισσότερο τους κινδύνους για την υγεία και το περιβάλλον. Στην περιφέρεια της Βαλλονίας, διάταγμα του 1985, τροποποιημένο, περιλαμβάνει στο αντικείμενό του την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, την ενθάρρυνση της ανακύκλωσης και της ανάκτησης ενέργειας και υλικών, και την οργάνωση της διάθεσης των αποβλήτων. Το διάταγμα δεν ενσωματώνει πλήρως το άρθρο 3 της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο κατά το ότι δεν περιλαμβάνει τις μεθόδους και τα μέσα που περιγράφονται στην οδηγία για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Εξάλλου, το διάταγμα αυτό δεν επιβεβαιώνει σαφώς την ύπαρξη ιεράρχησης.

Στη **Δανία**, οι βασικές αρχές της κοινοτικής ιεράρχησης δεν εμφανίζονται στο κείμενο ενσωμάτωσης στο εσωτερικό δίκαιο, αλλά στη γενικότερη νομοθεσία που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος. Για την υλοποίηση των διατάξεων του άρθρου 3 της οδηγίας, εκδόθηκαν εθνικά σχέδια στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών και της αξιοποίησης των αποβλήτων.

Η **γερμανική** νομοθεσία έχει περιλάβει την ιεράρχηση αυτή από το 1986. Σύμφωνα με τη γερμανική νομοθεσία πρέπει κατ'αρχήν να αποφεύγεται η δημιουργία αποβλήτων. Ο νόμος του 1994 που τίθεται σε εφαρμογή στο τέλος του 1996, αναφέρει ως μέσα για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων τα κλειστά κυκλώματα ουσιών στο εσωτερικό μιας εγκατάστασης (*Kreislauffóhrung*), το σχεδιασμό των προϊόντων και τη συμπεριφορά των καταναλωτών που θα έπρεπε να προτιμούν τα προϊόντα που παράγουν λίγα απόβλητα. Η γερμανική νομοθεσία κρίνει εξάλλου ότι ανάμεσα στην ανακύκλωση και την ενεργειακή αξιοποίηση των αποβλήτων θα πρέπει να προτιμάται εκείνη που βλάπτει λιγώτερο το περιβάλλον.

Η **γαλλική** νομοθεσία περιλαμβάνει τα αντικείμενα στα οποία στοχεύει το άρθρο 3 της οδηγίας. Είτε πρόκειται για την πρόληψη είτε για τη μείωση της παραγωγής και την ελάττωση της νοσηρότητας των αποβλήτων, διευκρινίζεται ότι ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί κυρίως με επέμβαση στην παραγωγή και τη διανομή των προϊόντων. Ο νόμος αυτός περιλαμβάνει μέτρα που αφορούν την παραγωγή και τη διανομή προϊόντων που δημιουργούν απόβλητα καθώς και μέτρα που αφορούν την ανάκτηση. Ως προς τα τελευταία αυτά μέτρα, ο νόμος ρυθμίζει τα σχετικά με τους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιούνται ορισμένα υλικά, στοιχεία ή μορφές ενέργειας ώστε να διευκολύνεται η ανάκτησή τους· η εφαρμογή του προϋποθέτει την έγκριση διαταγμάτων από το Συμβούλιο της Επικρατείας. Σε εθνικό φορέα, την Υπηρεσία περιβάλλοντος και ενεργειακής διαχείρισης, έχει ειδικώς ανατεθεί η προνομιακή μεταχείριση δράσεων που στοχεύουν στον περιορισμό της παραγωγής αποβλήτων, στη διάθεσή τους, στην ανάκτησή τους και στην αξιοποίησή τους. Η βασική αρχή που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4 της οδηγίας, σχετικά με τη διάθεση χωρίς βλάβη του περιβάλλοντος, έχει επίσης καταστεί εσωτερικό γαλλικό δίκαιο. Έτσι, "κάθε πρόσωπο που παράγει ή κατέχει απόβλητα, υπό συνθήκες υπό τις οποίες θα μπορούσε να προκληθεί κίνδυνος για το έδαφος, τη χλωρίδα και την πανίδα, να επέλθει βλάβη στις τοποθεσίες και το τοπίο, να μολυνθούν τα ύδατα ή ο αέρας, να προκληθούν ενοχλήσεις θορύβου και οσμών και γενικότερα να τεθεί σε κίνδυνο η υγεία του ανθρώπου και το περιβάλλον, υποχρεούται να εξασφαλίσει ή να φροντίσει ώστε να εξασφαλιστεί η διάθεση (...) υπό συνθήκες αποφυγής των ανωτέρω επιπτώσεων". Ως προς τα απαραίτητα μέτρα για την απαγόρευση της εγκατάλειψης, της απόρριψης και της ανεξέλεγκτης διάθεσης των αποβλήτων, ο νόμος περιλαμβάνει ρυθμίσεις για

τις περιπτώσεις εγκατάλειψης, εναπόθεσης ή αντίθετης με τις νόμιμες προδιαγραφές επεξεργασίας αποβλήτων, παρέχοντας στην αρχή που ασκεί τη σχετική αστυνόμευση, τη δυνατότητα να εξασφαλίζει υπηρεσιακά τη διάθεση των υπόψη αποβλήτων με δαπάνη του υπαιθύνου.

Έχουν μεταφερθεί στο **λουξεμβουργιανό** δίκαιο οι διατάξεις των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας.

Στις **Κάτω Χώρες**, το κεφάλαιο του *Wet milieubeheer* που αναφέρεται στα απόβλητα περιέχει την κοινοτική ιεράρχηση. Υπάρχει δυνατότητα σύναψης προαιρετικών συμφωνιών (*convenant*) μεταξύ της βιομηχανίας και των αρμοδίων αρχών προκειμένου να διευκολύνεται η πρόληψη παραγωγής και η αξιοποίηση των αποβλήτων.

Η ιεράρχηση έχει καταστεί εσωτερικό **βρεταννικό** δίκαιο με εξαίρεση τη Βόρειο Ιρλανδία.

Αναφορικά με τα **λοιπά κράτη μέλη**, είναι δύσκολη η διατύπωση κρίσης ως προς το βαθμό τήρησης της ιεράρχησης καθώς και ως προς τα μέτρα που έχουν ληφθεί με στόχο την προώθηση της ιεράρχησης εξ αιτίας ακριβώς του γεγονότος ότι λείπουν πληροφορίες και ότι η οδηγία 91/156/ΕΟΚ δεν έχει καταστεί εσωτερικό δίκαιο. Πράγματι, η ελληνική, η ισπανική, η ιρλανδική και η ιταλική νομοθεσία δεν περιλαμβάνουν την κοινοτική ιεράρχηση στο θέμα της διαχείρισης των αποβλήτων. Μια εμπεριστατωμένη ανάλυση του περιεχομένου των σχεδίων διαχείρισης των αποβλήτων θα επέτρεπε την πληρέστερη αντίληψη σχετικά με την επίτευξη των στόχων των άρθρων 3 και 4 της οδηγίας, εντούτοις η Επιτροπή πόρρω απέχει από του να έχει τη δυνατότητα να πραγματοποιήσει την ανάλυση αυτή (βλ. κατωτέρω, σημείο 2.5)

2.3. <u>Συγκρότηση ολοκληρωμένου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης και εφαρμογή των βασικών αρχών της αυτάρκειας και της γειτνίασης (άρθρο 5)</u>

Συμβάλλοντας στην επίτευξη του γενικού αντικειμένου της μείωσης των μετακινήσεων των αποβλήτων, η οδηγία εισήγαγε με το άρθρο 5 την βασική αρχή της γειτνίασης, που προβλέπει ότι η διάθεση των αποβλήτων πρέπει να επιτελείται σε μια από τις πλησιέστερες κατάλληλες εγκαταστάσεις.

Η έννοια αυτή της βασικής αρχής της γειτνίασης συμπληρώνεται από τη βασική αρχή της αυτάρκειας, που περιέχεται στο άρθρο 5 της οδηγίας. Η διάταξη αυτή υποδεικνύει ότι η Κοινότητα στο σύνολό της οφείλει να καταβάλλει προσπάθειες ώστε να καταστεί αυτάρκης, αναθέτοντας στα κράτη μέλη να τείνουν το καθένα προς το σκοπό αυτό. Αντικατοπτρίζει συνεπώς τη γενική ιδέα ότι τα απόβλητα που παράγονται στο εσωτερικό της Κοινότητας δεν θα έπρεπε να διατίθενται αλλού.

Με στόχο την κατά το δυνατόν λειτουργικότερη εφαρμογή των δύο αυτών βασικών αρχών, το ίδιο άρθρο προβλέπει την ανάγκη δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, λαμβάνοντας υπόψη της βέλτιστες, χωρίς υπερβολικό κόστος, διαθέσιμες τεχνολογίες. Οι εγκαταστάσεις θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή χωρητικότητα και να ικανοποιούν τις απαιτήσεις που προβλέπει το κοινοτικό δίκαιο, ως προς τις άδειες, την τεχνολογίας που χρησιμοποιούν, τις εκπομπές στο περιβάλλον, κλπ.

Στο **Βέλγιο**, με φλαμανδικό διάταγμα του 1981 τροποποιημένο, υπάρχει η δυνατότητα απαγόρευσης ή ρύθμισης της εισαγωγής ή εξαγωγής αποβλήτων σε εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 259/93. Βαλλονικό διάταγμα του 1985 τροποποιημένο, προβλέπει ότι η περιφερειακή κυβέρνηση έχει τη δυνατότητα να προσδιορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες απόβλητα μπορούν να μεταφέρονται έξω από την περιφέρεια· επίσης, η εκτελεστική εξουσία έχει τη δυνατότητα, προκειμένου για απόβλητα με προέλευση ξένα κράτη και άλλες περιοχές, να υπαγάγει σε ειδικούς κανόνες τη χρήση χώρων ελεγχόμενης εναπόθεσης, τις αποθήκες και τις εγκαταστάσεις διάθεσης και αξιοποίησης. Σ'αυτή τη βάση, απαγορεύθηκε με διάταγμα της 19ης Μαρτίου 1987, η εισαγωγή στην περιφέρεια της Βαλλονίας αποβλήτων για διάθεση με προέλευση άλλα κράτη. Το Δικαστήριο έκρινε ότι το διάταγμα αυτό είναι συμβιβάσιμο με τα άρθρα 30 - 36 της Συνθήκης για απόβλητα μη τοξιά και μη επικίνδυνα, και ιδιαίτερα υπό το πρίσμα των βασικών αρχών της αυτάρκειας και της γειτνίασης. Εξάλλου, έχουν συναφθεί δια-περιφερειακές συμφωνίες πενταετούς διάρκειας με δυνατότητα ανανέωσης, οι οποίες προβλέπουν ότι κάθε περιφέρεια θα μεριμνήσει για τη διάθεση στο μέγιστο δυνατό βαθμό, των αποβλήτων της στο εσωτερικό της επικράτειάς της. Τέλος, εφ'όσον υφίσταται δυνατότητα διάθεσης, παρέχεται η δυνατότητα διάθεσης κατά προτεραιότητα των αποβλήτων της άλλης περιφέρειας σε σχέση με απόβλητα που έχουν προέλευση το εξωτερικό.

Η **Δανία**, που καλύπτει η ίδια τις ανάγκες της διάθεσης αποβλήτων, έλαβε μέτρα ενόψει της δημιουργίας του δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, και ειδικότερα με την αποδοχή σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων διαχείρισης αποβλήτων ώστε να εξασφαλισθεί η βέλτιστη χρήση των ικανοτήτων τους διάθεσης και η αβλαβής από περιβαλλοντική άποψη εναπόθεση.

Στη **Γερμανία**, έχουν πραγματοποιηθεί εξαγωγές αποβλήτων προς διάθεση, και ειδικότερα προς την Ολλανδία, το Βέλγιο και τη Γαλλία. Εξάλλου, τα μέτρα που πάρθηκαν σε εφαρμογή του άρθρου 5 της οδηγίας, αφορούσαν, ειδικότερα, τις συμφωνίες συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων των *Lδnder* που έχουν αναλάβει την επεξεργασία των ειδικών αποβλήτων αλλά και μεταξύ των ιδίων των Lδnder, με στόχο τη βέλτιστη χρήση των ικανοτήτων διάθεσης (υπόγειες εναποθέσεις, θερμικές εγκαταστάσεις...), την ίδρυση κοινών εταιρειών επεξεργασίας ειδικών αποβλήτων, το σχεδιασμό των εναποθέσεων και των εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων με προέλευση άλλες εγκαταστάσεις επεξεργασίας, και τον εντοπισμό καταλλήλων τοποθεσιών και τεχνολογιών.

Στη **Γαλλία**, ένας από τους στόχους που έχουν προσδιορισθεί με νόμο είναι η οργάνωση της μεταφοράς των αποβλήτων και η ελάττωση τόσο του μεταφερομένου όγκου όσο και της απόστασης. Οι προτεραιότητες που θα πρέπει να υιοθετηθούν ώστε να επιτευχθεί αυτό ακριβώς το αντικείμενο καθώς και οι δράσεις που θα πρέπει να αναληφθούν ώστε να εξασφαλισθεί η πραγματοποίησή του εκτίθενται στο πλαίσιο των σχεδίων που έχει εκπονήσει η αρμόδια διοικητική αρχή. Τα σχέδια αυτά πρέπει αφενός να προσδιορίζουν τις συνθήκες διάθεσης ορισμένων κατηγοριών αποβλήτων, και αφετέρου να στοχεύουν στη δημιουργία συντονισμένων συνόλων εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων.

Στο **Λουξεμβούργο** βρίσκονται στη φάση της υλοποίησης ή του σχεδιασμού διάφορα έργα με αντικείμενο τη διάθεση των αποβλήτων, όπως για παράδειγμα εθνικός χώρος εναπόθεσης στο Haebicht, η απολύμανση και επέκταση του χώρου εναπόθεσης των του Muertendall, ο εκσυγχρονισμός του αποτεφρωτήρα οικιακών απορριμμάτων του Leudelange, οι περιφερειακές εγκαταστάσεις λιπασματοποίησης, το εθνικό δίκτυο γηπέδων δοχείων συλλογής κλπ. Το Μεγάλο Λουκάτο υπολογίζει για το 1994 το ποσοστό αυτάρκειάς του σε 73% για τα οικιακά και τα συναφή απορρίματα , και σε 52% για τα επικίνδυνα απόβλητα.

Στις **Κάτω Χώρες**, το 1994 μεταφέρθηκε εκτός χώρας περί το 12% των επικίνδυνων αποβλήτων, ποσότητα ισοδύναμη με την ποσότητα που μπήκε στη χώρα. Ως προς τα μη επικίνδυνα απόβλητα, δεν υπάρχουν δεδομένα για τις αντίστοιχες διακινήσεις. Εντούτοις, το ολλανδικό ινστιτούτο RIVM εκτιμά ότι οι κινήσεις εξαγωγών/εισαγωγών των μή επικίνδυνων αποβλήτων βρίσκονται σε ισορροπία.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** εκτιμά ότι το 98,7% των αποβλήτων του διατίθενται ή αξιολογούνται στο εσωτερικό της χώρας. Η απόρριψη και η έκχυση στη θάλασσα αποτελούν τις πιο διαδεδομένες μεθόδους διάθεσης αποβλήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Για τα **υπόλοιπα κράτη μέλη**, η Επιτροπή δεν διαθέτει παρά μόνον αποσπασματικές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των βασικών αρχών της γειτνίασης και της αυτάρκειας. Μπορεί όμως να εξαχθεί από τώρα το συμπέρασμα, ότι οι ως τώρα προσπάθειες για την εγκατάσταση ολοκληρωμένου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης έχουν αποβεί ανεπαρκείς. Οι χώρες αυτές δεν έχουν πάρει ειδικά μέτρα με στόχο τη δημιουργία ενός τέτοιου δικτύου, και το σημερινό σύστημα βασίζεται σε δημοτικούς χώρους εναπόθεσης, από τους οποίους πολλοί παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα επιλογής θέσης λειτουργίας.

2.4 Αρμόδιες αρχές (άρθρο 6)

Σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας, τα κράτη μέλη ιδρύουν ή υποδεινύουν την ή τις αρμόδιες αρχές που επιφορτίζονται με την εφαρμογή της οδηγίας.

Στο **Βέλγιο**, την αρμοδιότητα σχετικά με την πολιτική διαχείρισης των αποβλήτων έχουν οι περιφέρειες των Βρυξελλών, της Φλάνδρας και της Βαλλονίας. Η συλλογή των αποβλήτων είναι αρμοδιότητα των δήμων.

Στη **Δανία**, υπάρχουν 275 αρμόδιες αρχές σε τοπικό επίπεδο (*Kommune*), 14 σε επίπεδο περιφερειακό (*Amter*) και η αρχή σε εθνικό επίπεδο. Η αρμοδιότητα σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων μοιράζεται ανάμεσα στο τοπικό και το εθνικό επίπεδο. Οι διαδικασίες παραχώρησης αδειών και εγγραφής εξαρτώνται από το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Στη **Γερμανία**, υπάρχουν 485 αρμόδιες αρχές σε τοπικό επίπεδο, 32 σε περιφερειακό και 16 στο επίπεδο των *Länder*. Όλα τα επίπεδα έχουν αρμοδιότητα σε θέματα σχεδίων διαχείρισης εκτός από την ομοσπονδιακή διοίκηση. Οι αρμοδιότητες που αφορούν τη χορήγηση αδειών διάθεσης και αξιοποίησης καθώς και η εγγραφή των απαλλαγών μοιράζονται ανάμεσα στο τοπικό και το περιφερειακό επίπεδο. Η εγγραφή των φορέων ή επιχειρήσεων εξαρτάται από το τοπικό επίπεδο.

Η **ελληνική** νομοθεσία προσδιορίζει τις αρμόδιες αρχές σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, δηλαδή: σε εθνικό επίπεδο, το Υπουργείο Περιβάλλοντος, που εκδίδει τις γενικές τεχνικές διατάξεις για τη διάθεση των αποβλήτων· σε περιφερειακό επίπεδο, η ένωση δήμων και κοινοτήτων κάθε νομού, και αν δεν υπάρχει ένωση, ομάδα διαφόρων περιφερειακών υπηρεσιών των Υπουργείων Υγείας, Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Γεωργίας και του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Οι αρχές αυτές διατυπώνουν σε περιφερειακό επίπεδο τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων.

Στην **Ισπανία** η αρμόδια αρχή σε εθνικό επίπεδο είναι το Υπουργείο Δημοσίων Έργων, Μεταφορών και Περιβάλλοντος· το υπουργείο αυτό είναι ειδικότερα αρμόδιο σε θέματα γενικού σχεδιασμού και διακίνησης των αποβλήτων, τόσο των δημοτικών απορριμάτων όσο και των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων. Σε περιφερειακό επίπεδο υπάρχουν 19 αρμόδιες αρχές που αντιστοιχούν στις *Comunidades Autonomas*, που συντάσσουν τα περιφερειακά σχέδια διαχείρισης δημοτικών και επικίνδυνων αποβλήτων, και εγγράφουν και παρέχουν τις άδειες για τις διαδικασίες των άρθρων 9, 10 και 12 της οδηγίας όσον αφορά τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα. Οι επαρχίες, 43 χωρίς να υπολογισθούν αυτές που ανήκουν σε αυτόνομες περιφέρειες που αποτελούνται από μια επαρχία, έχουν το δικαίωμα να διατυπώνουν σχέδια διαχείρισης αποβλήτων για την περιοχή δικαιοδοσίας τους. Οι 8 066 δήμοι έχουν αρμοδιότητα σε θέματα σχεδίων διαχείρισης δημοτικών αποβλήτων και εγκρίσεων των άρθρων 9 και 10 της οδηγίας που αφορούν τα απόβλητα αυτά.

Στη **Γαλλία**, οι αρμόδιες αρχές είναι οι νομάρχες, 99 συνολικά, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για τα σχέδια διαχείρισης των οικιακών και συναφών απορριμμάτων, και οι περιφερειάρχες, 22 συνολικά, οι οποίοι έχουν επιφορτισθεί με τα σχέδια διαχείρισης των λοιπών αποβλήτων (πλην οικιακών και συναφών). Η έκδοση αδειών για τις εργασίες διάθεσης και αξιοποίησης εξαρτάται και από τα δύο επίπεδα, περιφερειακό και νομαρχιακό. Εξάλλου, η διάθεση των αποβλήτων εγκατάλειψης των υλικών συσκευασίας σε όλα τα στάδια της κατασκευής ή της εμπορίας των προϊόντων, εκτός από το στάδιο της κατανάλωσης ή της οικιακής χρήσης πρέπει να επιτελείται σε εγκατάσταση η οποία υπόκειται σε σύμφωνη γνώμη, σε βεβαίωση ή σε άδεια που εκδίδει ο νομάρχης. Οι δραστηριότητες μεταφοράς, εμπορίας και διαμεσολάβησης για τα απόβλητα από βιομηχανικές και εμπορικές συσκευασίες υπόκεινται σε υποβολή δήλωσης προς τον περιφερειάρχη της περιοχής όπου έχει την έδρα του ο υπόχρεος σε δήλωση.

Προγενέστερη **ιρλανδική** νομοθεσία προέβλεπε ως αρμόδιες αρχές τις τοπικές αρχές και το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Νεότερη νομοθεσία παραχώρησε ορισμένες αρμοδιότητες στην *Irish Environmental Protection Agency* (Ιρλανδική υπηρεσία προστασίας περιβάλλοντος), η οποία ιδρύθηκε το 1992. Στο πλαίσιο του *Irish Waste Bill 1995*, αρμόδιες αρχές είναι οι τοπικές αρχές και η Υπηρεσία.

Στην **Ιταλία**, το κράτος έχει την αρμοδιότητα για μια σειρά από ενέργειες με γενικό χαρακτήρα (θέσπιση γενικών κριτηρίων σε θέματα διάθεσης αποβλήτων, συντονισμός των περιφερειακών σχεδίων διάθεσης αποβλήτων...). Οι περιφέρειες έχουν την αρμοδιότητα για ό,τι αναφέρεται στην εκπόνηση των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων και τη χορήγηση των αδειών. Οι επαρχίες έχουν την αρμοδιότητα του ελέγχου της διάθεσης των αποβλήτων. Οι δήμοι, τέλος, εξασφαλίζουν τη διάθεση των δημοτικών απορριμμάτων, είτε απ'ευθείας, είτε δια της οδού των εξειδικευμένων επιχειρήσεων.

Στο **Λουξεμβούργο**, οι 118 δήμοι έχουν επιφορτισθεί με τη διαχείριση των ογκωδών και συναφών αποβλήτων που βρίσκονται στην περιοχή τους, αλλά η μόνη αρχή αρμόδια, με την έννοια του άρθρου 6 της οδηγίας, για τη χορήγηση αδειών διάθεσης και εγγραφής των απαλλαγών από άδεια, είναι το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Η εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης εξαρτάται από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος (Administration de l'Environnement), η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Περιβάλλοντος. Στο Λουξεμβούργο δεν υφίσταται εγγραφή φορέων και επιχειρήσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 της οδηγίας.

Στις **Κάτω Χώρες** αρμόδιες αρχές είναι για την κεντρική διοίκηση το Υπουργείο Περιβάλλοντος, οι 12 επαρχίες και οι περί τους 600 δήμοι (*Gemeenten*). Η κεντρική διοίκηση και οι επαρχίες έχουν την υποχρέωση εκπόνησης των σχεδίων διοίκησης αποβλήτων, ενώ για τους δήμους η εκπόνηση σχεδίων είναι προαιρετική.

Στην **Πορτογαλία**, οι τοπικές αρχές (*autarquias locais*) έχουν την αρμοδιότητα και την αντίστοιχη δικαιοδοσία της συλλογής και της κατάλληλης επεξεργασίας των δημοτικών απορριμμάτων. Σε εθνικό επίπεδο, αρμόδια για την εκπόνηση του εθνικού σχεδίου διαχείρισης των αποβλήτων, το οποίο εν συνεχεία πρέπει να εγκριθεί από μικτή *Portaria* των Υπουργών Βιομηχανίας και Ενέργειας, Υγείας και Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων, ειναι η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος. Τα τομεακά σχέδια εκπονούνται για τα βιομηχανικά απόβλητα από τη Γενική Διεύθυνση Βιομηχανίας, για τα νοσοκομειακά απόβλητα από τη Γενική Διεύθυνση Υγείας και για τα αστικά απόβλητα από τοπικούς φορείς.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, υπάρχουν 220 αρμόδιες αρχές οι οποίες ρυθμίζουν τη διαχείριση των αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο (*counties* και *districts*). Οι αρχές αυτές είναι επίσης αρμόδιες για τη σύνταξη των σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων. Εξάλλου, η έκδοση σχεδίου εισαγωγής και εξαγωγής αποβλήτων υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Περιβάλλοντος. Για το έτος 1996 προβλέπεται η ίδρυση 3 Υπηρεσιών Περιβάλλοντος στις οποίες θα αντεθούν αρμοδιότητες που ως τώρα ανήκουν στις τοπικές αρχές.

2.5 <u>Εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων (άρθρο 7)</u>

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να απαιτήσουν από τις αρμόδιες αρχές τους την εκπόνηση ενός ή περισσοτέρων σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων τα οποία ειδικότερα να αναφέρονται στους τύπους, τις ποσότητες και την προέλευση των αποβλήτων που προορίζονται για αξιοποίηση ή για διάθεση, τις γενικές τεχνικές προδιαγραφές, όλα τα ειδικότερα μέτρα που έχουν σχέση με ιδιαίτερους τύπους αποβλήτων και τις κατάλληλες τοποθεσίες και εγκαταστάσεις για τη διάθεσή τους. Τα κράτη έχουν την υποχρέωση να ενημερώσουν σχετικά την Επιτροπή. Από το 1975 που εκδόθηκε η οδηγία, τα κράτη μέλη διστάζουν να ικανοποιήσουν τη δέσμευση αυτή - η Ιταλία και η Ελλάδα δεν έχουν κοινοποιήσει σχέδιο και, ακόμη μέχρι σήμερα, ελάχιστα κράτη μέλη έχουν εκπονήσει και κοινοποιήσει στην Επιτροπή, σχέδια τα οποία να περιλαμβάνουν όλες τις απαιτούμενες κατηγορίες αποβλήτων για το σύνολο της επικράτειάς τους. Για πολυάριθμες παραβάσεις, η Επιτροπή έχει κινήσει τις σχετικές διαδικασίες κατά ορισμένων κρατών μελών. Κατά συνέπεια, δεν έχει ακόμη καταστεί δυνατή η ολοκληρωμένη αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς το άρθρο 7 της οδηγίας.

Τα σχέδια που έχει παραλάβει η Επιτροπή παρουσιάζουν πολύ μεγάλη ποικιλομορφία. Ως προς την περιοχή που καλύπτει η εφαρμογή τους, ορισμένα κράτη μέλη κοινοποίησαν στην Επιτροπή ένα μοναδικό σχέδιο που καλύπτει ολόκληρη την εδαφική τους επικράτεια -π.χ. η Δανία, το Λουξεμβούργο-, ενώ άλλα κοινοποίησαν σχέδια σε τοπικό επίπεδο -π.χ. στο Ηνωμένο Βασίλειο ο αριθμός των σχεδίων αυτών υπερβαίνει την εκατοντάδα-. Συχνά προβλέπεται η εξέλιξη των εθνικών σχεδίων μέσω περιφερειακών σχεδίων - π.χ. στην περίπτωση της Ισπανίας, της οποία το εθνικό σχέδιο για τα επικίνδυνα απόβλητα παραπέμπει στα σχέδια των *Comunidades Autonomas*, αλλά μέχρις στιγμής κανένα από τα περιφερειακά αυτά σχέδια δεν έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή-. Ως προς τη διάρκεια των σχεδίων αυτών, κυμαίνεται από πέντε έως είκοσι έτη - π.χ. το σχέδιο διάθεσης των αποβλήτων του *Inverness District Council* στο Ηνωμένο Βασίλειο- ορισμένα σχέδια υπόκεινται σε αναθεώρηση ανά τριετία. Τέλος το αντικείμενο και ο τίτλος των σχεδίων αυτών παρουσιάζουν σημαντικές παραλλαγές -σχέδια διάθεσης αποβλήτων και σχέδια ανάπτυξης (στο Ηνωμένο Βασίλειο), σχέδια οικιακών αποβλήτων (στη Γαλλία), σχέδιο χωροθέτησης (στο Λουξεμβούργο), σχέδιο που αναφέρεται στην πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων (στην περιφέρεια Βρυξελλών), σχέδιο καθαρών τεχνολογιών και σχέδιο των αποβλήτων (στη Δανία),

σχέδιο για τα επικίνδυνα απόβλητα (στην Ιουλανία), σχέδιο για τα ειδικά απόβλητα (στην Ιρλανδία και τη Γερμανία), σχέδιο για τη διαχείριση των αποβλήτων των πλοίων (στη Βρέμη) κλπ.

Το σχέδιο διαχείρισης συνιστά απαραίτητο εργαλείο προγραμματισμού σε κάθε πολιτική διαχείρισης αποβλήτων, αλλά είναι επίσης όργανο - κλειδί για τη δημιουργία κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων επεξεργασίας αποβλήτων. Για την επίτευξη των στόχων της πολιτικής αυτής, είναι απαραίτητο να παγιωθούν τα κριτήρια που αφορούν το περιεχόμενο των σχεδίων. Κατά συνέπεια τα σχέδια, εκτός από τα σημερινά δεδομένα -τύπος, ποσότητα και προέλευση του αποβλήτου, καθώς και υπάρχουσες ικανότητες διάθεσης και αξιοποίησης - θα έπρεπε να περιλαμβάνουν και ενδείξεις για τις μέλλουσες εξελίξεις στον τομέα αυτό. Δηλαδή προγνωστικά σχετικά με τις ποσότητες των αποβλήτων, καθώς και με τις προοπτικές πρόληψης και ανάκτησης και τους αντίστοιχους στόχους. Θα έπρεπε να περιγράφονται τα μέτρα που απορρέουν από τα προγνωστικά αυτά. Επίσης θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν τόσο τα προγράμματα για την ενημέρωση του πληθυσμού για κάθε τι που αφορά τις προοπτικές πρόληψης, όσο και τα δεδομένα σχετικά με τις μελλοντικές ανάγκες σε εξοπλισμό αξιοποίησης και διάθεσης καθώς και πιθανές τους τοποθεσίες. Τέλος, τα σχέδια αυτά θα έπρεπε να περιλαμβάνουν δεδομένα που να επιτρέπουν την ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 7.2, τα κράτη μέλη συνεργάζονται κατά περίπτωση, με τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή για την εκπόνηση των σχεδίων αυτών. Από τις πληροφορίες όμως που έλαβε η Επιτροπή απορρέει ότι τέτοια συνεργασία πρακτικά δεν υπήρξε, εκτός από περιπτώσεις που αφορούν τη διακίνηση των αποβλήτων, και τότε ακόμη σε πολύ περιορισμένη έκταση. Μια τέτοια ειδική περίπτωση ήταν η ομάδα εργασίας για τη διασυνοριακή διαχείριση των αποβλήτων στη μεγάλη περιοχή *Saar-Lor-Lux-Trier-Palatinat occidental*. Σήμερα το "διαχειριστικό σχέδιο βιομηχανικών απορριμμάτων των περιοχών Λωρραίνης, Σάρρης, Λουξεμβούργου και της Βελγικής επαρχίας Λουξεμβούργου" που ξεκίνησε τον Λεκέμβριο του 1990 πρέπει να εκσυγχρονιστεί και να συμπληρωθεί. Οι ενδιαφερόμενες περιοχές σχεδιάζουν "βασική μελέτη και σχέδιο συνεργασίας όσον αφορά την επεξεργασία των βιομηχανικών και εμπορικών απορριμμάτων στη μεγάλη περιοχή *Saar-Lor-Lux-Trier-Palatinat occidental*. Συνεργασία υπήρξε επίσης σε κάποιο βαθμό ανάμεσα στην *Neue Hanse interregio*, την *Niedersachsen*, *Bremen* και ορισμένες ολλανδικές επαρχίες, καθώς και στο επίπεδο του γαλλο-γερμανικού συμβουλίου για το περιβάλλον. Επίσης οι ολλανδικές και οι βελγικές επαρχίες συνεργάστηκαν σε κάποιο βαθμό στη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων αναφορικά με το δυναμικό των εγκαταστάσεων επεξεργασίας. Το Ηνωμένο Βασίλειο εγκαινίασε πρόσφατα πρωτοβουλίες προς τα άλλα κράτη μέλη για τη διερεύνηση πιθανών οδών συνεργασίας για την σύνταξη σχεδίων διαχείρισης, και ειδικότερα, σχεδίων εξαγωγών/εισαγωγών αποβλήτων.

2.6 Συλλογή των αποβλήτων (άρθρο 8)

Το άρθρο 8 της οδηγίας προβλέπει ότι τα κράτη μέλη παίρνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε κάτοχος αποβλήτων να τα παραδίδει σε ιδιωτικό ή δημόσιο φορέα περισυλλογής ή σε επιχείρηση διάθεσης ή αξιοποίησης, ή να εξασφαλίζει ο ίδιος την αξιοποίηση ή τη διάθεσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας.

Για την εξασφάλιση ή την κατ'ανάθεση εξασφάλιση της διάθεσης και της αξιοποίησης των αποβλήτων, τα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει το σχήμα σύμφωνα με το οποίο, είτε οι δήμοι (στην πλειοψηφία των κρατών μελών), είτε εξειδικευμένοι φορείς (στη Γερμανία) εξασφαλίζουν τη συλλογή των οικιακών απορριμμάτων, ενώ όσοι παράγουν βιομηχανικά απόβλητα έχουν την υποχρέωση να τα διαθέτουν ή να τα αξιολογούν οι ίδιοι, ή να τα παραδίδουν σε επαγγελματικούς φορείς περισυλλογής που διαθέτουν αντίστοιχη άδεια. Στο πλαίσιο του σχήματος αυτού, κατά την εφαρμογή του παραμένουν σημαντικές οι διαφορές από κράτος μέλος σε κράτος μέλος.

2.7 Διαδικασίες έκδοσης άδειας, απαλλαγής από υποχρέωση έκδοσης άδειας και μητρώο φορέων (άρθρα 9, 10, 11, 12, 13 και 14)

Ένα από τα ουσιώδη στοιχεία της οδηγίας είναι η θέσπιση διαδικασίας υποχρεωτικής έκδοσης άδειας για κάθε επιχείρηση που αναπτύσσει δραστηριότητες διάθεσης ή αξιοποίησης αποβλήτων, καθώς και συστήματος μητρώου και περιοδικού ελέγχου των δραστηριοτήτων αυτών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 9 και 14. Όσον αφορά το σύστημα έκδοσης άδειας, προβλέπονται πιθανές απαλλαγές υπό ορισμένους όρους (άρθρο 11). Εξάλλου, κάθε επιχείρηση που αναπτύσσει δραστηριότητες διάθεσης ή αξιοποίησης, και ενδεχομένως όσοι παράγουν απόβλητα, οφείλουν να τηρούν μητρώο των δραστηριοτήτων τους και να παρέχουν όποτε τους ζητηθεί τις σχετικές πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές (άρθρο 14).

Όσον αφορά το **Βέλγιο**, στην περιφέρεια των Βρυξελλών, η εκτελεστική αρχή ("l'Éxecutif") έχει το δικαίωμα να υπαγάγει την εκμετάλλευση της διάθεσης των αποβλήτων σε ειδικούς όρους οι οποίοι να διέπουν, μεταξύ άλλων, την ίδια την τοποθεσία διάθεσης και τις προφυλάξεις σχετικά με την ασφάλεια, που περιέχονται στη έγκριση που χορηγείται βάσει γενικότερων νομοθετικών διατάξεων. Η εκτελεστική αρχή έχει επίσης το δικαίωμα να υπαγάγει στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης, εγγραφής, έγκρισης ή πιστοποίησης τα πρόσωπα που ορίζει και τα οποία παράγουν ή διαχειρίζονται απόβλητα. Η αρχή της προηγούμενης έγκρισης των δραστηριοτήτων διάθεσης και αξιοποίησης προβλέπεται από τη φλαμανδική νομοθεσία, η οποία επίσης προβλέπει την έγκριση των φορέων περισυλλογής, μεσιτείας και εμπορίας και την εγγραφή σε μητρώα των μεταφορέων που δεν υπάγονται εξάλλου σε έγκριση. Περιλαμβάνεται επίσης η υποχρέωση τήρησης μητρώου που προβλέπεται από το άρθρο 14. Προβλέπεται σύστημα παρακολούθησης από τις δημόσιες αρχές. Στη βαλλονική περιφέρεια, η περιφερειακή κυβέρνηση έχει τη δικαιοδοσία να υπαγάγει στην υποχρέωση υποβολής δήλωσης, έγκρισης ή πιστοποίησης τα πρόσωπα τα οποία παράγουν, διαχειρίζονται, αγοράζουν ή πωλούν απόβλητα πλήν οικιακών. Στην περίπτωση που το τηρούμενο μητρώο έχει ελλείψεις, η περιφερειακή κυβέρνηση έχει το δικαίωμα να επιβάλει σε όσους παράγουν, μεταφέρουν, κατέχουν, αξιολογούν και διαθέτουν απόβλητα, πλην οικιακών, την υποχρέωση να πληροφορούν τη διοίκηση σχετικά με την κατοχή και τις διακινήσεις αποβλήτων.

Στη **Δανία**, έχουν θεσπισθεί κανόνες απαλλαγής από τους όρους του άρθρου 11 σε θέματα σκωριών, ιπτάμενης τέφρας και ιλύων· η αρμοδιότητα ανήκει στις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Οι φορείς διάθεσης ή αξιοποίησης των αποβλήτων έχουν την υποχρέωση να τηρούν μητρώο των πληροφοριών του άρθρου 14 σε τυποποιημένη και μηχανογραφημένη μορφή την οποία έχει προδιορίσει το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Στην υποχρέωση τήρησης μητρώου δεν υπόκεινται οι παραγωγοί προϊόντων που παράγουν απόβλητα.

Στη **Γερμανία**, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές είναι αρμόδιες για τη χορήγηση εγκρίσεων και απαλλαγών. Η εγγραφή των φορέων ή των επιχειρήσεων αντιστοιχεί στο τοπικό επίπεδο. Βρίσκονται υπό εκπόνηση γενικοί κανόνες που αφορούν τις απαλλαγές από πιστοποίηση. Η τήρηση μητρώου φορέων και επιχειρήσεων, καθώς και παραγωγών αποβλήτων όπως το προβλέπει το άρθρο 14 της οδηγίας είναι υποχρεωτική. Πρέπει εντούτοις να σημειωθεί ότι οι διαδικασίες εγγραφής διαφέρουν από το ένα Land στο άλλο.

Στην **Ελλάδα**, ο νομάρχης, επικουρούμενος από επιτροπή, είναι ο μόνος αρμόδιος για τις πιστοποιήσεις που έχουν σχέση με την εναπόθεση, την αποθήκευση, την επεξεργασία και τη μεταφορά των αποβλήτων, καθώς και για τους επί τόπου ελέγχους και την παρακολούθηση.

Η **Ισπανία** δεν έχει θεσπίσει κανένα γενικό κανόνα ο οποίος να διέπει τη χορήγηση των απαλλαγών του άρθρου 11 της οδηγίας. Οι φορείς διαχείρισης επικινδύνων αποβλήτων υποχρεούνται να υποβάλλουν ετήσιο τυποποιημένο μνημόνιο και να τηρούν μητρώο των δραστηριοτήτων τους το οποίο να περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες: προέλευση αποβλήτων, ποσότητα, φύση αποβλήτων, σύνθεση και κωδικό αριθμό αναγνώρισης των αποβλήτων, ημερομηνία αποδοχής και παραλαβής των, τη διάρκεια προσωρινής αποθήκευσης και τις ημερομηνίες επεξεργασίας και διάθεσης, και τα στοιχεία που αναφέρονται στις διάφορες διαδικασίες και τελικό προορισμό των αποβλήτων. Οι παραγωγοί προϊόντων που παράγουν επικίνδυνα απόβλητα επίσης υπόκεινται σε παρόμοιο σύστημα τήρησης μητρώου· επί πλέον υποχρεούνται να υποβάλλουν ετήσια τυποποιημένη δήλωση.

Στη **Γαλλία**, δεν έχει θεσπισθεί κανένας γενικός κανόνας ο οποίος να διέπει τη χορήγηση απαλλαγών από τις διατάξεις του άρθρου 11. Εξ'άλλου, οι παραγωγοί προϊόντων που παράγουν ορισμένα επιβλαβή απόβλητα υποχρεούνται, εφ'όσον η μηνιαία παραγωγή των επιβλαβών αποβλήτων υπερβαίνει τον 0,1 τόνο ή όταν μια αποστολή αποβλήτων υπερβαίνει τον 0,1 τόνο, να εκδίδουν συνοδευτικό σημείωμα. Οι παραγωγοί, οι φορείς περισυλλογής, οι μεταφορείς, οι εισαγωγείς και οι φορείς εκμετάλλευσης των εγκαταστάσεων αποθήκευσης, διαχωρισμού, προεπεξεργασίας ή διάθεσης των αποβλήτων αυτών τηρούν μητρώο στο οποίο καταχωρίζονται τα διαδοχικά στάδια μέχρι τη διάθεση των αποβλήτων.

Όταν η **ιρλανδική** νομοθεσία κατέστησε εσωτερικό δίκαιο την αρχική οδηγία, εξαίρεσε από την υποχρέωση πιστοποίησης τις εγκαταστάσεις διάθεσης δημοτικών αποβλήτων. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή έλαβε τα κατάλληλα νομικά μέτρα και οι ιρλανδικές αρχές συμφώνησαν να μεταβάλλουν τη σχετική νομοθεσία. Ο *Irish Waste Bill 1995* προβλέπει σύστημα πιστοποίησης το οποίο στο πεδίο εφαρμογής του περιλαμβάνει και τις δημοτικές εγκαταστάσεις.

Η **ιταλική** νομοθεσία, καθιστώντας την αρχική νομοθεσία εσωτερικό δίκαιο, αναφέρεται μόνο σ'ένα σύστημα έγκρισης για τη διάθεση των αποβλήτων. Η αρμοδιότητα χορήγησης της έγκρισης αυτής ανήκει στις περιφερειακές αρχές. Η έγκριση πρέπει, μεταξύ άλλων, να αναφέρει την τοποθεσία όπου επιτελείται η διάθεση, τον τύπο και την ποσότητα των αποβλήτων τα οποία έχει τη δυνατότητα να γίνουν δεκτά, τη μέγιστη διάρκεια ζωής της εναπόθεσης, τις απαραίτητες εργασίες κλπ. Προβλέπονται έλεγχοι στους παραγωγούς προϊόντων που παράγουν απόβλητα και στους διαχειριστές αποβλήτων.

Στο **Λουξεμβούργο**, ο υπουργός έχει τη δυνατότητα να απαλλάσσει από την πιστοποίηση των άρθρων 9 και 10, τους φορείς ή επιχειρήσεις που περισυλλέγουν και μεταφέρουν προϊόντα εκσκαφών, κατεδαφίσεων και έργων οδοποιίας, που δεν περιέχουν επικίνδυνα απόβλητα, τους φορείς που περισυλλέγουν και μεταφέρουν πολύ μικρές ποσότητες αποβλήτων που προέρχονται από τις ίδιες τους τις δραστηριότητες και τις επιχειρήσεις που αξιολογούν στον τόπο της παραγωγής προϊόντα που παράγονται από τις ίδιες τους τις δραστηριότητες και τα οποία δεν μπορούν να διατεθούν για πώληση. Δεν εφαρμόζεται στο Λουξεμβούργο η εγγραφή των φορέων ή επιχειρήσεων του άρθρου 12 της οδηγίας. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 της οδηγίας, οι επιχειρήσεις και φορείς που αναπτύσσουν δραστηριότητες διάθεσης ή αξιοποίησης υποχρεούνται στην τήρηση μητρώου. Βρίσκεται υπό εκπόνηση σχέδιο κανονισμού του Μεγάλου Δουκάτου σχετικά με τα επικίνδυνα απόβλητα, το οποίο προβλέπει αντίστοιχα μητρώα για τους παραγωγούς επικίνδυνων αποβλήτων.

Στις **Κάτω Χώρες** η χορήγηση πιστοποιήσεων για τις δραστηριότητες διάθεσης και αξιοποίησης αντιστοιχεί σε τρία επίπεδα εδαφικής αρμοδιότητας, όπου οι δήμοι έχουν την αρμοδιότητα της περισυλλογής. Η κεντρική κυβέρνηση εκδίδει δήλωση σχετικά με τη μη ύπαρξη εκ μέρους της αντίρρησης, στις περιπτώσεις όπου υπάρχει περιφερειακή έγκριση. Ως προς την εγγραφή και την απαλλαγή από πιστοποίηση, η κεντρική κυβέρνηση έχει την αρμοδιότητα σχετικά με τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια, ενώ η αρμοδιότητα για τα υπόλοιπα ανήκει στις επαρχιακές ή τις τοπικές αρχές όποτε πρόκειται για εγγραφή φορέων ή επιχειρήσεων περισυλλογής αποβλήτων. Υιοθετήθηκαν γενικοί κανόνες για παραχώρηση απαλλαγής όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 της οδηγίας. Υποχρέωση εγγραφής υπάρχει κατά τις διατάξεις του άρθρου 14 για τους φορείς και επιχειρήσεις των άρθρων 9 και 10. Επίσης οι παραγωγοί έχουν την υποχρέωση συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του άρθρου 14 στο πλαίσιο της απαιτούμενης πιστοποίησής τους.

Στην **Πορτογαλία**, η αρμοδιότητα χορήγησης αδειών σχετικά με τη διαχείριση αστικών απορριμμάτων ανήκει, κατά περίπτωση, στον Περιφερειακό Διευθυντή ή στον Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος. Η πορτογαλική νομοθεσία δεν προβλέπει απαλλαγές από υποχρέωση έκδοσης άδειας. Το μητρώο φορέων διαχείρισης αποβλήτων και παραγωγών, του άρθρου 14 της οδηγίας ειναι υποχρεωτικό.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** έχει εκδόσει γενικούς κανόνες που επιτρέπουν την παραχώρηση των εξαιρέσεων που προβλέπει το άρθρο 11 της οδηγίας. Εξάλλου η βρεταννική νομοθεσία επιβάλλει στους φορείς και επιχειρήσεις διάθεσης και αξιοποίησης αποβλήτων την τήρηση μητρώου. Εκτός από το μητρώο εγγράφων παρακολούθησης το οποίο οφείλουν να τηρούν όλοι οι φορείς διάθεσης (και μεταφοράς) επικινδύνων αποβλήτων, οι εγκαταστάσεις που έχουν αυτόν τον προορισμό οφείλουν να τηρούν μητρώο με τη θέση κάθε αποθηκευτικού χώρου. Όλοι οι παραγωγοί προϊόντων που παράγουν επικίνδυνα απόβλητα οφείλουν να τηρούν μητρώο όλων των συνοδευτικών εγγράφων που παραδίδονται όποτε διακινούνται απόβλητα. Όλοι οι λοιποί παραγωγοί, όποτε διακινούνται απόβλητα, οφείλουν να συμπληρώνουν και να κρατούν διαβιβαστικό έγγραφο στο οποίο να προσδιορίζεται ο τύπος και η ποσότητα των αποβλήτων. Επίσης οφείλουν να κρατούν αντίγραφο λεπτομερέστερης περιγραφής της φύσης των αποβλήτων και της προέλευσής τους. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να είναι διαθέσιμες όποτε το ζητήσουν οι αρμόδιες αρχές.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Επιτροπή διαπιστώνει κάποια διστακτικότητα εκ μέρους των κρατών μελών σχετικά με την ουσιαστική εφαρμογή της οδηγίας ή ορισμένων από τις διατάξεις της. Η διστακτικότητα αυτή εκδηλώνεται είτε με καθυστέρηση να την ενσωματώσουν στο εσωτερικό τους δίκαιο, είτε με ελλειπή ή ακόμη και ανύπαρκτη ενσωμάτωση, είτε και με πολυάριθμες περιπτώσεις κακής εφαρμογής.

Η Επιτροπή έχει διαπιστώσει ότι οι εθνικές νομοθεσίες που καθιστούν τα κοινοτικά κείμενα εσωτερικό δίκαιο, συχνά προσφεύγουν σε ορισμούς και κατατάξεις που απομακρύνονται από την κοινοτική ορολογία - βιομηχανικά απόβλητα, τελικά απόβλητα, δευτερογενείς πρώτες ύλες, ειδικά απόβλητα... - και μάλιστα συχνά προσθέτουν και άλλες έννοιες στους ορισμούς αυτούς - προορισμός των αποβλήτων, προέλευση οικονομικού τομέα, κλπ... Η χρήση όμως ορολογίας σημαντικά διαφοροποιημένης έρχεται σε αντίθεση με τη διαφάνεια και την οργανωτική και οικονομική ασφάλεια, και δε συμβάλλει παρά μόνο στη δημιουργία δυσκολιών στους οικονομικούς παράγοντες και τις διοικήσεις. Ο κοινοτικός ορισμός του τι είναι "απόβλητο" πόρρω απέχει από του να δίνει απάντηση στον προβληματισμό που απορρέει από τη διάκριση ανάμεσα στο απόβλητο και στο προϊόν. Θα πρέπει εν τούτοις να σημειωθεί ότι από τη μια πλευρά ο ορισμός αυτός ευνοεί τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των αποβλήτων στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς, και, από την άλλη ότι συνοδεύεται από λεπτομερή κατάλογο των αποβλήτων, τον Ευρωπαϊκό κατάλογο αποβλήτων - κατάσταση ανάλογη με την περίπτωση των επικινδύνων αποβλήτων για τα οποία υπάρχουν ήδη τόσο ο ορισμός όσο και ο κοινοτικός κατάλογος. Οι ορισμοί αυτοί και οι κατάλογοι έχουν ως διπλό στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και τη σύσταση και λειτουργία μιας εσωτερικής αγοράς αποβλήτων. Οι δύο αυτοί στόχοι θα επιτευχθούν μόνον τη στιγμή κατά την οποία όλα τα κράτη μέλη θα έχουν ενσωματώσει στην εθνική τους νομοθεσία τους κοινοτικούς ορισμούς και καταλόγους αποβλήτων.

Είναι δύσκολη η διατύπωση κρίσης ως προς το βαθμό τήρησης από τα κράτη μέλη της κοινοτικής ιεράρχησης σχετικά με τα απόβλητα. Όπως προαναφέρθηκε, ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν καν μεταφέρει την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο, και τα περισσότερα δεν έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τα μέτρα με τα οποία σκόπευαν να υλοποιήσουν την ιεράρχηση αυτή. Αποκαλυπτικότερα αποτελέσματα θα μπορούσε να παράσχει μόνο μια εμπεριστατωμένη μελέτη των σχεδίων διαχείρισης. Στο παρόν στάδιο, η Επιτροπή δεν είναι ακόμη σε θέση να διενεργήσει παρόμοια αξιολόγηση.

Υπό το πρίσμα των τελευταίων δικαστικών εξελίξεων σχετικά με τη διακίνηση των αποβλήτων, θα μπορούσε να λεχθεί ότι ο στόχος της κοινοτικής αυτάρκειας για τη διάθεση των αποβλήτων έχει πρακτικά εξασφαλισθεί - ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 259/93 που αφορά την παρακολούθηση και τον έλεγχο των διακινήσεων στο εσωτερικό, κατά την είσοδο και κατά την έξοδο από την ευρωπαϊκή κοινότητα, προβλέπει την πλήρη απαγόρευση των εξαγωγών αποβλήτων, για διάθεση εκτός της Κοινότητας, εκτός αν ο προορισμός είναι οι χώρες ΕΖΕΣ μέλη της Συνθήκης της Βασιλείας -. Αντιθέτως, ποικίλλει σημαντικά ο βαθμός αυτάρκειας που έχουν επιτύχει τα κράτη μέλη.

Όσον αφορά την εφαρμογή της βασικής αρχής της γειτνίασης, δεν θα μπορούσε να αναλυθεί χωρίς να ληφθεί υπόψη η ύπαρξη ή όχι ενός κατάλληλου δικτύου εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων. Επί του παρόντος το δίκτυο αυτό δεν υπάρχει σε κοινοτικό επίπεδο, παρά το γεγονός ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν κάνει σημαντικές προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή.

Όσον αφορά τις αρμόδιες αρχές, τόσο ο αριθμός τους κατά χώρα όσο και το επίπεδο αρμοδιότητάς τους καθορίζεται από την ποικιλλομορφία της εδαφικής διοικητικής διάρθρωσης στα κράτη μέλη. Διαπιστώνονται μεγάλες διαφορές από το ένα κράτος μέλος στο άλλο.

Παρά το γεγονός ότι από το 1975 τα κράτη μέλη έχουν δεσμευθεί να συντάξουν σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, τα αποτελέσματα της δέσμευσης αυτής δεν υπήρξαν ικανοποιητικά. Το όργανο αυτό το οποίο έχει κεφαλαιώδη σημασία σε κάθε πολιτική διαχείρισης αποβλήτων, δεν αξιοποιήθηκε παρά μόνο πολύ πρόσφατα από τα κράτη μέλη, και πάλι κατά τρόπο αποσπασματικό. Είναι ουσιαστικό να αποκτήσουν τα κράτη μέλη την αναναγκαία πολιτική βούληση για την κατάστρωση και υλοποίηση τέτοιων σχεδίων.

Σε όλα τα κράτη μέλη υπάρχει σύστημα πιστοποίησης και εγγραφής των επιχειρήσεων και φορέων που αναπτύσσουν δραστηριότητες διάθεσης και αξιοποίησης αποβλήτων, αλλά οι διαδικασίες καθώς και οι αρμοδιότητες των αρχών στις οποίες υπάγονται τα συστήματα αυτά ποικίλλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.

Τέλος, η Επιτροπή διαπιστώνει τη διστακτικότητα ορισμένων κρατών μελών στην παροχή των οφειλομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 της οδηγίας, πληροφοριών. Όπως επισημάνθηκε ανωτέρω, μόνον οκτώ από τα δώδεκα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τις αντίστοιχες εθνικές τους εκθέσεις. Με στόχο την αποφυγή υποβολής εκθέσεων με ελλείψεις και χωρίς συνοχή, θα πρέπει στο μέλλον τα κράτη μέλη να καταβάλλουν κάποια συμπληρωματική προσπάθεια αναφέροντας όπως έχουν υποχρέωση το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η ενσωμάτωση της οδηγίας στο εσωτερικό τους δίκαιο. Οι υποχρεώσεις τους αυτές συναρτώνται με την οδηγία 91/692/ΕΟΚ του Συμβουλίου και με την απόφαση 94/741/ΕΚ της Επιτροπής που μεταξύ άλλων περιέχουν ερωτηματολόγιο σχετικά με την ενσωμάτωση στο εσωτερικό δίκαιο και την εφαρμογή της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ.

ΟΔΗΓΙΑ 78/319/ΕΟΚ ΤΗΣ 20ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1978 ΓΙΑ ΤΑ ΤΟΞΙΚΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οδηγία 78/319/ΕΟΚ για τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 20 Μαρτίου 1978, και τέθηκε σε ισχύ στις 22 Μαρτίου 1980.
Στις 12 Δεκεμβρίου 1991, το Συμβούλιο εξέδωσε την οδηγία 91/689/ΕΟΚ[1] σχετικά με τα επικίνδυνα απόβλητα. Λόγω της καθυστέρησης που σημειώθηκε στην υιοθέτηση του καταλόγου επικίνδυνων αποβλήτων που αναφέρεται στο άρθρο 1, παράγραφος 4, της εν λόγω οδηγίας, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 27 Ιουνίου 1994, την οδηγία 94/31/ΕΚ[2] μεταθέτοντας την έναρξη ισχύος της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ και την ακύρωση της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ έως την 27η Ιουνίου 1995.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ, τα κράτη μέλη οφείλουν να συντάσσουν ανά τριετία, αρχίζοντας τρία έτη μετά την κοινοποίηση της οδηγίας, έκθεση για την επικρατούσα κατάσταση σχετικά με τη διάθεση τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων στις αντίστοιχες χώρες, και να την κοινοποιούν στην Επιτροπή, η οποία ακολούθως θα τη διανέμει στα άλλα κράτη μέλη.
Η Επιτροπή είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει ανά τριετία την έκθεσή της στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας.

Η παρούσα έκθεση έχει ως στόχο την ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ για τα έτη 1989-1994, παρουσιάζοντας μια γενική εικόνα της ενσωμάτωσης της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

Για το σκοπό αυτό, τον Μάιο 1995 στα κράτη μέλη αίτημα παροχής στοιχείων και σχετικό ερωτηματολόγιο. Μια δεύτερη αίτηση απεστάλη στα κράτη μέλη τον Ιούλιο 1995. Μόνο έξι κράτη μέλη (η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο), και η Φλαμανδική περιφέρεια για το Βέλγιο ανταποκρίθηκαν στο αίτημα και συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο. Σχετικά με ορισμένες διατάξεις της οδηγίας, η Επιτροπή βασίστηκε σε άλλες πληροφορίες που είχαν στη διάθεσή τους οι υπηρεσίες της (σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, κοινοποιημένη νομοθεσία, ανταλλαγή επιστολών, πρακτικά των συναντήσεων) στη προσπάθειά της να κάνει πληρέστερη την έκθεση. Ομως, η συμπληρωματική αυτή ενημέρωση μπορεί να είναι μόνο αποσπασματική.

---

1 ΕΕ L377 της 31.12.1991, σ.20.
2 ΕΕ L 168 της 2.7.1994, σ.28.

ΙΙ. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Τα συμπεράσματα ποὺ προκύπτουν από τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή παρουσιάζονται συνοπτικά κατωτέρω. Η ποσότητα των πληροφοριών για τα διάφορα κράτη μέλη ποικίλλει ανάλογα με τις λεπτομερείς πληροφορίες που στάλθηκαν στην Επιτροπή.

Άρθρο 1, γράμμα β: **Ορισμός των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων**

Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, ο όρος "τοξικά και επικίνδυνα" απόβλητα σημαίνει κάθε είδους απόβλητο που περιέχει ή έχει μολυνθεί από ουσίες ή υλικά που αναγράφονται στο παράρτημα της οδηγίας, και είναι τέτοιας φύσεως, σε τέτοιες ποσότητες ή σε τέτοιες συγκεντρώσεις ώστε να αποτελούν κίνδυνο για την υγεία και το περιβάλλον. Η οδηγία αφήνει επομένως στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών να καθορίσουν τη φύση, τη συγκέντρωση ή την ποσότητα των ουσιών ή των υλικών που αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία ή το περιβάλλον.

Αυτός ο ορισμός δεν υιοθετήθηκε αυτούσιος από τη νομοθεσία που εφαρμόζεται στις **Βρυξέλλες και στη Βελγική Βαλλονία.**

Οι ακόλουθες ουσίες ή υλικά (και οι συνθέσεις τους) θεωρούνται ότι ενέχουν κίνδυνο για την υγεία ή το περιβάλλον, στη **Φλάνδρα**:
α) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 1000mg/Kg: οργανοαλογονούχες ενώσεις (εξαιρουμένων των αδρανών πολυμερισμένων υλών και λοιπών ουσιών που αναφέρονται στην οδηγία 78/319/ΕΟΚ) ή άλλες οδηγίες που αφορούν τη διάθεση τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων), καθώς και χλωριούχοι διαλύτες.
β) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 500mg/Kg: αρσενικό, κάδμιο
γ) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 250 mg\Kg: βηρύλλιο, κυανιούχα άλατα (οργανικά και ανόργανα)
δ) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 100mg/kg: υδράργυρος, θάλλιο.
ε) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει το 10%: οργανικοί διαλύτες.
Τα βιοκτόνα, οι φυτοφαρμακευτικές ουσίες και οι φαρμακευτικές συνθέσεις καθώς και οι μη εξακριβώσιμες χημικές ουσίες του εργαστηρίου και/ή νέες, των οποίων οι συνέπειες στο περιβάλλον δεν είναι γνωστές, θεωρούνται πάντα τοξικές ή επικίνδυνες.

Στη **Δανία**, οι χλωριούχοι διαλύτες, χημικές ουσίες του εργαστηρίου (οι μη εξακριβώσιμες και/ή νέες, των οποίων οι συνέπειες στο περιβάλλον δεν είναι γνωστές,),ο αμίαντος (σκόνη και ίνες) και οι όξινες και/ή οι βασικές ουσίες που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία επιφανείας και την τελική επεξεργασία των μετάλλων θεωρούνται πάντα ως τοξικές ή επικίνδυνες ουσίες, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ποσότητα ή η συγκέντρωσή τους.
Η ταξινόμηση για τις άλλες ουσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της οδηγίας γίνεται ανάλογα με την περίπτωση με βάση τις εκτιμήσεις των τοπικών αρχών ως προς τον πιθανό κίνδυνο που εγκυμονούν για την υγεία και το περιβάλλον. Για το σκοπό αυτό, τα διάφορα στοιχεία σταθμίζονται ως προς την ποσότητα, τη συγκέντρωση, τη χημική και φυσική τους κατάσταση, τις ενδεχόμενες δυνατότητες διάθεσης, τον κίνδυνο επαφής με το σώμα, τη διάχυση, την έκπλυση, την εξάτμιση, τη μετατροπή και άλλα.

Η **Γερμανία** δεν προσδιόρισε τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα έχοντας ως σημείο αναφοράς τις ουσίες ή τα υλικά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα της οδηγίας. Τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα αξιολογούνται ανάλογα με τις επιπτώσεις τους στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και λαμβάνοντας υπόψη την προβλεπόμενη επεξεργασία τους όπως π.χ. η ανακύκλωση και η διάθεση (επιχωμάτωση και αποτέφρωση).

Στην **Ισπανία**, η εθνική νομοθεσία δεν καθορίζει κανένα όριο σχετικά με την ανώτατη ποσότητα ή συγκέντρωση άνω της οποίας οποιαδήποτε ουσία ή υλικό θεωρείται ότι αποτελεί κίνδυνο για την υγεία ή το περιβάλλον αλλά αντί ορίων, θεσπίστηκε ένας αριθμός κριτηρίων για τον χαρακτηρισμό των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων, όπως το σημείο ανάφλεξης, η διάβρωση, οι φυσικές αντιδράσεις και άλλα. Αυτά τα κριτήρια αντιστοιχούν στις μεθόδους που όρισε η οδηγία 84/449/ΕΟΚ[1], και στην προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ[2] για την ταξινόμηση, την επισήμανση, και τη συσκευασία των επικίνδυνων ουσιών.

Η **Γαλλία** ακολούθησε διαφορετική προσέγγιση από αυτή που ορίζεται από την οδηγία καταρτίζοντας ένα "εθνικό κατάλογο" των βιομηχανικών αποβλήτων που απαιτούν ειδική επεξεργασία.

Η **ιρλανδική** νομοθεσία δεν περιλαμβάνει κανέναν ειδικό ορισμό των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων. Η νομοθεσία αυτή προβλέπει εν τούτοις ότι κάθε λέξη ή φράση που χρησιμοποιείται στη νομοθεσία και την οδηγία έχει, εκτός εάν αναφέρεται το αντίθετο, το ίδιο νόημα με την οδηγία της ΕΟΚ. Εν τούτοις, δεν έχουν δοθεί κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με συγκεντρώσεις ή ποσότητες.

Η νομοθεσία στις **Κάτω Χώρες** αναφέρεται στο Παράρτημα της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ. Οι κάτωθι ουσίες (και οι συνθέσεις τους) θεωρούνται επικίνδυνες για την υγεία ή το περιβάλλον:

α) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 50mg/kg : αρσενικό, υδράργυρος, κάδμιο, θάλλιο, βηρύλλιο, χρώμιο 6, αντιμόνιο, κυανιούχα άλατα (οργανικά και ανόργανα), οργανοαλογονούχες συνθέσεις (εξαιρουμένων των αδρανών πολυμερισμένων υλών και άλλων ουσιών που αναφέρονται στην οδηγία 78/319/ΕΟΚ ή άλλες οδηγίες που πραγματεύονται τη διάθεση των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων), σελήνιο, τελλούριο, αρωματικές πολυκυκλικές ενώσεις (με καρκινογόνα αποτελέσματα) και καρβονυλικά μέταλλα.

β) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 5 000mg/Kg: μόλυβδος, φαινόλες, ισοκυανικά άλατα, χλωριούχοι διαλύτες, υπεροξείδια, χλωρικά άλατα, υπερχλωρικά και αζωτίδια, αμίαντος (σκόνη και ίνες), διαλυτές ενώσεις χαλκού.

γ) Όταν η συγκέντρωσή τους υπερβαίνει τα 50 000mg/Kg: οργανικοί διαλύτες, αιθέρες

---

1 ΕΕ L 251 της 19.9.1984, σ. 1.

2 ΕΕ 196 της 16.8.1967, σ.1.

Άλλες ουσίες ή ύλες δεν ταξινομούνται με βάση τη συγκέντρωση ή την ποσότητά τους αλλά με βάση τη διαδικασία παραγωγής τους: βιοκτόνες και φυτοφαρμακευτικές ουσίες και χημικές εργαστηριακές ουσίες, που δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν και/ή νέες, οι επιπτώσεις των οποίων στο περιβάλλον παραμένουν άγνωστες. Ένας συνδυασμός μερικών από τα προαναφερθέντα κριτήρια χρησιμοποιείται για την ταξινόμηση των προϊόντων από πίσσα που προέρχονται διύλιση και των καταλοίπων από απόσταξη και των όξινων ή/και βασικών ουσιών που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία επιφανείας και την τελική επεξεργασία των μετάλλων.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** το άρθρο αυτό εφαρμόζεται μέσω του ορισμού των ειδικών αποβλήτων, ο οποίος δεν στηρίζεται σε όρια ποσότητας ή συγκέντρωσης, αλλά στην τοξικότητα και άλλα κριτήρια, όπως το σημείο ανάφλεξης.

Άρθρα 4 και 5: **Κύριοι στόχοι**

Τα κράτη μέλη πρέπει να λάβουν κατά προτεραιότητα τα κατάλληλα μέτρα για να ενθαρρύνουν την πρόληψη δημιουργίας τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων, την κατεργασία και ανακύκλωσή τους, την απόσπαση πρώτων υλών και πιθανώς ενέργειας από αυτά καθώς και οποιαδήποτε άλλη διαδικασία για την επαναχρησιμοποίηση τέτοιων αποβλήτων.
Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι, κατά τη διάθεση των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων, δεν τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και δεν επιβαρύνεται το περιβάλλον.
Πρέπει να απαγορευθεί η εγκατάλειψη, η ανεξέλεγκτη απόρριψη, η εκφόρτωση ή μεταφορά τέτοιων αποβλήτων καθώς και η αποστολή τους σε εγκαταστάσεις, επιχειρήσεις και εμπορικούς οίκους που δεν είναι εφοδιασμένοι με ειδική άδεια για παρόμοιες δραστηριότητες.

Η **ελληνική** νομοθεσία υιοθετεί κατά γράμμα τη διατύπωση της οδηγίας και αναθέτει την αρμοδιότητα για τη λήψη των αντίστοιχων μέτρων στο Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Στην **Ισπανία**, τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα πρέπει να εξουδετερώνονται χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία, οι φυσικοί πόροι και το περιβάλλον. Οι δημόσιες αρχές οφείλουν να προωθούν την ανάκτηση του υλικού και της ενέργειας που περιέχονται στα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα, να διασφαλίζουν την επεξεργασία τους για την παραγωγή μη τοξικών αποβλήτων και να αναπτύσσουν νέες τεχνολογίες και διαδικασίες παραγωγής που να δημιουργούν λιγότερα απόβλητα. Η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της πληροφορίες για την εφαρμογή αυτών των διατάξεων.

Σύμφωνα με τη **γαλλική** νομοθεσία, σε περίπτωση εγκατάλειψης αποβλήτων, ανεξέλεγκτης εκφόρτωσης ή επεξεργασίας η οποία δεν πραγματοποιείται σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζει η συγκεκριμένη νομοθεσία, οι αστυνομικές αρχές ενδέχεται να διασφαλίσουν τη διάθεση των εν λόγω αποβλήτων και να υποβάλουν αντίστοιχα μήνυση κατά του υπεύθυνου παραγωγού ή κατόχου. Επιπλέον, για ορισμένες κατηγορίες αποβλήτων, η παράδοση τέτοιου είδους αποβλήτων σε μη εξουσιοδοτημένες εγκαταστάσεις δημιουργεί από κοινού ευθύνες (του διανομέα και του αποδέκτη) σχετικά με τις βλάβες που θα προκαλέσουν τα απόβλητα.

Το άρθρο 4 δεν ενσωματώθηκε στο **ιρλανδικό** εσωτερικό δίκαιο. Ομως, στην πράξη, η πρόληψη και η ανάκτηση τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων στην Ιρλανδία αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία. Το "Νομοσχέδιο για τα Απόβλητα" (Waste Bill) (το οποίο ασχολείται μεταξύ άλλων και με τα επικίνδυνα απόβλητα) περιλαμβάνει μια σειρά διατάξεων που έχουν ως στόχο να τονώσουν την πρόληψη και την ανάκτηση.
Όσον αφορά το άρθρο 5(1), προβλέπεται απαγόρευση της ανεξέλεγκτης απόρριψης, της εκφόρτωσης ή της μεταφοράς τοξικών αποβλήτων.

Άρθρο 6: **Αρμόδιες Αρχές**

Τα κράτη μέλη πρέπει να ορίζουν ή να θεσπίζουν την αρμόδια αρχή ή αρχές που θα φέρουν την ευθύνη σε μια δεδομένη περιοχή, για το σχεδιασμό, την οργάνωση, την έκδοση αδειών και την εποπτεία των ενεργειών για τη διάθεση των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων.

Στο **Βέλγιο,** ο σχεδιασμός και η οργάνωση ανήκει στη δικαιοδοσία των τριών περιφερειών. Η έκδοση αδειών υπάγεται στην κοινή αρμοδιότητα των περιφερειών και των επαρχιών, ενώ ο έλεγχος είναι έργο των περιφερειών και των δήμων.

Στη **Δανία,** η έκδοση αδειών και η εποπτεία αποτελεί κοινή αρμοδιότητα 14 κομητειών (*Amt*) και 275 δήμων (*Kommune*). Ο σχεδιασμός και η οργάνωση είναι αρμοδιότητας των δήμων.

Στη **Γερμανία**, ο σχεδιασμός και η οργάνωση είναι αρμοδιότητα των 16 περιφερειών (*Länder)* και λοιπών αρχών (32 *Regierungsbezirke* και 485 *Kreise* ή *kreisfreie Städte)*. Η εποπτεία ανήκει στη δικαιοδοσία των *Länder* και *Regierungsbezirke.* Ενδέχεται να εμφανισθούν μεταβολές στις αρμοδιότητες λόγω της ομοσπονδιακής διάρθρωσης της Δημοκρατίας. Οι τομείς ευθύνης δεν αντιστοιχούν πάντα στις στατιστικές εδαφικές υποδιαιρέσεις λόγω της συνεργασίας και των συγχωνεύσεων εδαφικών υποδιαιρέσεων οι οποίες έχουν την υποχρέωση της διαχείρισης αποβλήτων, και λόγω της ανάθεσης καθηκόντων σε τρίτους.

Στην **Ελλάδα**, ο σχεδιασμός της διαχείρισης των αποβλήτων ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, και πρέπει επίσης να έχει την έγκριση των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Γεωργίας, Υγείας καθώς και της Κεντρικής Ενωσης Δήμων και Κοινοτήτων. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος πρέπει επίσης να καταστρώσει ειδικό πρόγραμμα για τη διάθεση των αποβλήτων.

Στην **Ισπανία**, ο σχεδιασμός γίνεται από κοινού σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (*Comunidades Autonomas*-CC.AA.). Οι 19 CC.AA. είναι αρμόδιες για την οργάνωση, την έκδοση αδειών και την εποπτεία.

Στη **Γαλλία**, αρμόδιο για την οργάνωση είναι το εθνικό επίπεδο (Υπουργείο Περιβάλλοντος) ενώ οι άλλες τρεις αρμοδιότητες ανήκουν στη δικαιοδοσία των 99 νομών (*Préfet du Departement)*.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, οι **ιρλανδικές** αρχές φέρουν την ευθύνη για τον σχεδιασμό που αφορά τα απόβλητα καθώς και για τη διαχείριση αποβλήτων σε τοπικό επίπεδο. ο Υπουργός Περιβάλλοντος είναι υπεύθυνος για την πολιτική αποβλήτων. Αυτή η κατάσταση θα μεταβληθεί σχετικά με τα επικίνδυνα απόβλητα: εξετάζεται το ενδεχόμενο ο σχεδιασμός και η διαχείρισή τους να αποκτήσουν περισσότερο συγκεντρωτικό χαρακτήρα ενώ ο Φορέας Προστασίας του Περιβάλλοντος (Environmental Protection Agency) θα παίζει ζωτικό ρόλο.

Στην **Ιταλία**, οι διαδικασίες σχεδιασμού αποφασίζονται σε εθνικό επίπεδο. Οι περιφέρειες και οι επαρχίες εκπονούν στη συνέχεια τα σχέδιά τους.

Στο **Λουξεμβούργο**, ο σχεδιασμός αποφασίζεται σε εθνικό επίπεδο.

Στις **Κάτω Χώρες**, συναρμόδιες για τον σχεδιασμό, την οργάνωση, την έκδοση αδειών και την εποπτεία είναι η Κυβέρνηση και οι 12 επαρχίες (*Provincie*). Στον τομέα της εποπτείας, συμμετέχουν επίσης οι περίπου 600 Δήμοι και Κοινότητες (*Gemeenten*).

Στην **Πορτογαλία**, τα σχέδια εκπονούνται σε εθνικό επίπεδο σε συνεργασία με τους δήμους και κοινότητες.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, η έκδοση αδειών και η εποπτεία των ενεργειών για τη διαχείριση των αποβλήτων βρίσκεται στη δικαιοδοσία των αρχών ρύθμισης αποβλήτων. Στην Αγγλία, αυτές οι αρμοδιότητες διεκπεραιώνονται συνήθως στις μη μητροπολιτικές περιοχές από τα κομητειακά συμβούλια, στις μητροπολιτικές περιοχές από τα περιφερειακά συμβούλια και από τρεις ειδικά ορισμένες αρχές στο Λονδίνο, το Μάντσεστερ και το Merseyside.
Στην Σκωτία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία το έργο αυτό επιτελείται από τα, περίπου 120, συμβούλια νομών και νησιών (District and Island Councils).

Η ευθύνη έκδοσης αδειών σχεδιασμού για εγκαταστάσεις διάθεσης αποβλήτων συνήθως ανήκει στα τμήματα σχεδιασμού της ευρύτερης τοπικής αυτοδιοίκησης (π.χ. τα Νομαρχιακά Συμβούλια στη μη μητροπολιτική Αγγλία και τα Περιφερειακά Συμβούλια της Ουαλίας). Αυτές οι αρχές είναι επίσης αρμόδιες για την εκπόνηση τοπικών σχεδίων διάθεσης αποβλήτων που να έχουν ως βάση το σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων της αρμόδιας Υπηρεσίας Ρύθμισης Αποβλήτων της περιοχής.

Η συλλογή των δημοτικών αποβλήτων εμπίπτει στην αρμοδιότητα των αρχών Διάθεσης Αποβλήτων που συνήθως αποτελούν μέρος των μικρότερων τοπικών αρχών (π.χ. τα κομητειακά συμβούλια στη μη μητροπολιτική Αγγλία). Οι ρυθμίσεις για τη διάθεση των αποβλήτων είναι ευθύνη εταιρειών Διάθεσης Αποβλήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης οι οποίες ιδιωτικοποιούνται σε όλο και μεγαλύτερο ποσοστό ο τομέας.

Άρθρο 7: **Διαχωρισμός, σήμανση, αρχεία και χαρακτηρισμός**

Τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν κατάλληλα μέτρα σχετικά με τον διαχωρισμό των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων από άλλες ουσίες, τη σήμανση των συσκευασιών που περιέχουν τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα και την καταγραφή και εντοπισμό του χώρου όπου αποτίθενται τα απόβλητα.

Στην **περιφέρεια της Βαλλονίας** έχει θεσπισθεί, από τον Απρίλιο του 1992, η υποχρέωση να διαχωρίζονται τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα κατά τη συλλογή ή μεταφορά τους, εκτός εάν η ανάμιξη των αποβλήτων βελτιώνει την ασφάλεια κατά τη συλλογή και μεταφορά.

Η **ελληνική** νομοθεσία υποχρεώνει τον κάτοχο τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, και αναθέτει στους νομάρχες την ευθύνη των ελέγχων. Λεν έγινε γνωστό εάν έχουν ληφθεί τέτοια μέτρα.

Η νομοθεσία στην **Ισπανία** απαιτεί από τους παραγωγούς τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων να διαχωρίζουν κατάλληλα τα τοξικά και τα επικίνδυνα απόβλητα, να διασφαλίζουν ότι αυτά δεν αναμιγνύονται με άλλα απόβλητα, και ιδιαίτερα με άλλα απόβλητα ή υλικά που τα καθιστούν πιο επικίνδυνα και κάνουν δυσχερέστερο το χειρισμό τους. Πρέπει επίσης να μεριμνήσουν για τη συσκευασία των αποβλήτων και την σήμανση των συσκευασιών που περιέχουν τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα, και να τηρούν αρχεία των εισαχθέντων προϊόντων.

Η **γαλλική** νομοθεσία ορίζει ότι ενδέχεται, τα ειδικά βιομηχανικά απόβλητα που αναφέρονται σε έναν κατάλογο που έχει καταρτισθεί από το *Conseil d' État* (Συμβούλιο Επικρατείας), να μην αποθηκεύονται σε εγκαταστάσεις που δέχονται και άλλες κατηγορίες αποβλήτων.
Επιπλέον, οι παραγωγοί και οι επιχειρήσεις που επεξεργάζονται απόβλητα, όταν τα παραδίδουν σε τρίτους, πρέπει να επιδεικνύουν ένα ειδικό έντυπο όπου θα αναφέρεται η προέλευση των αποβλήτων, τα χαρακτηριστικά τους, ο προορισμός τους και οι προβλεπόμενες μέθοδοι συλλογής, μεταφοράς, αποθήκευσης, επεξεργασίας και διάθεσης. Εκεί περιλαμβάνονται επίσης πληροφορίες για τα στοιχεία άλλων επιχειρήσεων που έχουν ανάμειξη στις ενέργειες αυτές. Οι παραγωγοί, οι συλλέκτες, οι μεταφορείς και οι εισαγωγείς πρέπει να τηρούν όλοι αρχεία για τις διαφορετικές διεργασίες στις οποίες υποβλήθηκαν τα απόβλητα προκειμένου να διατεθούν.

Στην **Ιρλανδία** έχει επιβληθεί η υποχρέωση σε κάθε πρόσωπο που συλλέγει, μεταφέρει, αποθηκεύει ή αποθέτει τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα να τα φυλάσσει σε διαφορετικό μέρος από άλλες ουσίες και κατάλοιπα. Κάθε πρόσωπο που αποστέλλει τέτοια απόβλητα έχει επίσης την υποχρέωση να διασφαλίζει ότι η συσκευασία φέρει την ενδεδειγμένη σήμανση που θα αναφέρει τη φύση, τη σύνθεση και την ποσότητα των αποβλήτων. Υπάρχει επίσης η υποχρέωση να τηρούνται αρχεία.

Άρθρο 8: **Αυστηρότερα μέτρα**

Τα κράτη μέλη μπορούν σε οιονδήποτε χρόνο να λάβουν μέτρα αυστηρότερα από αυτά που προβλέπονται στην οδηγία.
Η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε για αυστηρότερα μέτρα που τυχόν έχουν ληφθεί σύμφωνα με αυτή τη διάταξη από τα κράτη μέλη.

Άρθρο 9 : παράγραφος 2: **Ειδικές πληροφορίες**

Οι φορείς ή οι επιχειρήσεις που διενεργούν αποθήκευση, επεξεργασία ή/και εναπόθεση τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων πρέπει να έχουν εφοδιασθεί με άδεια από τις αρμόδιες αρχές. Η εν λόγω άδεια, εκτός του ότι πρέπει να καλύπτει τα θέματα που αναφέρονται στο άρθρο 9, παράγραφος 2, μπορεί επίσης να περιλαμβάνει κάποιες πληροφορίες που θα χορηγούνται μετά από αίτημα των αρμοδίων αρχών.

Στη **Φλαμανδική περιφέρεια του Βελγίου,** οι φορείς ή οι επιχειρήσεις που υποβάλλουν αιτήσεις για άδειες επεξεργασίας ή διάθεσης τοξικών αποβλήτων πρέπει να παρέχουν στις αρχές πληροφορίες για τη συνολική λειτουργία των εγκαταστάσεων, τις εκτιμήσεις σχετικά με τους κινδύνους για το περιβάλλον, για τη φύση και την παραγωγική ικανότητα του εξοπλισμού, για τη φύση και τα χαρακτηριστικά όλων των αποβλήτων (στερεών και υγρών) και τις εκπομπές, συμπεριλαμβανομένης της ηχορύπανσης· για τα προβλεπόμενα μέτρα και τον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για να περιορίσει τις επιπτώσεις στο περιβάλλον που θα προέρχονται από την πηγή αυτή· για τις τεχνικές ικανότητες των φορέων διαχείρισης αποβλήτων, τον τόπο των εγκαταστάσεων, στοιχεία για το έδαφος· για τις άδειες δόμησης· για τις μελέτες επιπτώσεων στο περιβάλλον και τα σχέδια για την ασφάλεια όταν κρίνεται αναγκαίο από το σχετικό κανονισμό.

Στη **Δανία**, ζητείται για τις εγκαταστάσεις στις οποίες αποθηκεύονται, εναποτίθενται, υποβάλλονται σε επεξεργασία, καταστρέφονται και ανακτώνται απόβλητα, και για τις οποίες επομένως πρέπει να έχει προηγουμένως ληφθεί έγκριση από τις αρχές, να παρέχονται πληροφορίες για τη θέση (χάρτες), την εγκατάσταση, τον εξοπλισμό, τη λειτουργία, και τη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία. Οι σχετικοί φορείς εκμετάλλευσης οφείλουν επίσης να ενημερώνουν σχετικά με τα απόβλητα και τις άλλες μορφές ρύπανσης που δημιουργούν καθώς και για τον εσωτερικό έλεγχο που συνδέεται με αυτές τις μορφές ρύπανσης. Επιπλέον, πρέπει να δίδονται λεπτομέρειες σχετικά με τις εκτιμήσεις για το ποσοστό ασφαλείας που παρέχεται σε συνάρτηση με τον κίνδυνο πρόκλησης σοβαρών ατυχημάτων.

Στη **Γερμανία**, η κατασκευή, η λειτουργία και η συντήρηση μιας εγκατάστασης πρέπει να έχουν την έγκριση των αρμόδιων αρχών, που χορηγείται μετά από παροχή ειδικών πληροφοριών οι οποίες ποικίλουν ανάλογα με το είδος των προβλεπόμενων εγκαταστάσεων (όπως εγκαταστάσεις ταφής ή σταθμοί αποτέφρωσης).
Οι διαδικασίες που απαιτεί η έγκριση διασφαλίζουν τη συμμετοχή του κοινού καθώς επίσης και τη δημοσίευση των προγραμμάτων.

Σύμφωνα με την **ελληνική** νομοθεσία, η έκδοση αδειών εμπίπτει στη δικαιοδοσία των νομαρχών, αφού γνωμοδοτήσει επιτροπή που αποτελείται από διάφορους αντιπροσώπους των δημοσίων αρχών και της αρμόδιας περιφερειακής υπηρεσίας του Υπουργείου Περιβάλλοντος.

Στην **Ισπανία**, οι φορείς διαχείρισης αποβλήτων οφείλουν να παρέχουν στην αρμόδια αρχή (η οποία εκδίδει την άδεια για τον εν λόγω φορέα), όλες τις επιπλέον πληροφορίες που μπορεί να τους ζητηθούν.
Δεν φαίνεται συνεπώς να υπάρχει κάποια ελάχιστη απαίτηση σχετικά με τις ειδικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται.

Στη **Γαλλία**, οι πληροφορίες που πρέπει να περιέχει μια αίτηση έκδοσης άδειας την οποία υποβάλλει κάποιος φορέας θα περιλαμβάνουν, εκτός των στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας, στοιχεία για τις βιομηχανικές διεργασίες που θα πραγματοποιούνται στην εγκατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης για τους κινδύνους που εγκυμονεί, θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις άδειες δόμησης (όπου χρειάζεται), για τις τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες των επιχειρήσεων εκμετάλευσης, για τη γεωγραφική προέλευση των προς διάθεση αποβλήτων (συμπεριλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι εν λόγω δραστηριότητες εντάσσονται στα σχέδια διάθεσης αποβλήτων και ανάκτησης υλικών), για τις οικονομικές εγγυήσεις (όπου αυτό μπορεί να εφαρμοσθεί). Θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται χάρτες των εγκαταστάσεων και της γύρω περιοχής. Αυτές θα περιλαμβάνουν, για τις εγγεγραμμένες εγκαταστάσεις (*installations classées)*, συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες χρήσης, αποχετεύσεως και εκκένωσης όλων των απορροών, καθώς και τα μέτρα που προβλέπονται σε περίπτωση ατυχήματος. Η αίτηση για έκδοση άδειας πρέπει να συνοδεύεται από μια μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Η **ιρλανδική** νομοθεσία ακολουθεί πιστά τη διατύπωση της οδηγίας, και προβλέπει την παροχή πληροφοριών. Εν τοίτοις, ορισμένες δημοτικές εγκαταστάσεις εξαιρούνται της υποχρέωσης να είναι εφοδιασμένες με τη σχετική άδεια.

Στις **Κάτω Χώρες**, πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τις εγκαταστάσεις, περιλαμβανομένων των σχεδίων τους, των δραστηριοτήτων τους, της παραγωγικής ικανότητας, του χρόνου χρήσης της εγκατάστασης, των επιπτώσεων στο περιβάλλον που θα έχει η κανονική λειτουργία της, τα μέτρα που ελήφθησαν για να εκτιμηθούν ή να αποφευχθούν αυτές οι επιπτώσεις, στα οποία συγκαταλέγεται σε όλες τις περιπτώσεις, η πρόληψη ή ελαχιστοποίηση της δημιουργίας αποβλήτων, η επαναχρησιμοποίηση, η αποθήκευση, η ανάκτηση και διάθεση των παραγομένων αποβλήτων.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, δεν υπάρχουν ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με τις ειδικές πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται μετά από αίτημα των αρμοδίων αρχών. Το ζήτημα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των αρμοδίων αρχών.

Άρθρο 11: **Εισφορές**

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλουν εισφορές για τα ποσά που δαπανήθηκαν προκειμένου να καλυφθεί το κόστος της διάθεσης των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων. Αυτό βασίζεται στην αρχή του "ο ρυπαίνων πληρώνει". Τα κέρδη που προκύπτουν από την επιβολή τέτοιων εισφορών θα χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση μέτρων ελέγχου σχετικά με τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα και για έρευνα που θα αφορά τη διάθεση τέτοιων αποβλήτων.

Στη **Φλαμανδική περιφέρεια του Βελγίου**, οι εισφορές (*milieuheffingen*) που κυμαίνονται μεταξύ 400 και 3000 BEF ανά τόνο επιβάλλονται κατά τη διάθεση των τοξικών αποβλήτων.

Στη **Γερμανία**, οι ιδιώτες ιδιοκτήτες εγκαταστάσεων εισπράττουν αμοιβή (*Entgelt*) ενώ οι του δημοσίου επιβάλλουν εισφορά (*Gebühr*) στον μεταφορέα των αποβλήτων ο οποίος τη μεταβιβάζει στον παραγωγό σύμφωνα με την αρχή του "ο ρυπαίνων πληρώνει". Οι εισφορές καλύπτουν συνήθως το κόστος σχεδιασμού, κατασκευής, και διεύθυνσης των εγκαταστάσεων καθώς και το κόστος που προϋπολογίζεται ότι θα προκύψει από τη διακοπή της λειτουργίας τους. Στις περιπτώσεις που οι ιδιοκτήτες είναι ιδιώτες η αμοιβή περιλαμβάνει επίσης ποσοστό που καλύπτει τους κινδύνους και τα κέρδη. Οι εισφορές κυμαίνονται μεταξύ ποσού κάτω από 100 DM ανά τόνο και πάνω από 1000 DM ανά τόνο, ανάλογα με τις διαδικασίες επεξεργασίας, τη σύνθεση των αποβλήτων και τις ενδεχόμενες διαδικασίες προεπεξεργασίας.

Στη **Γαλλία**, οι εισφορές που καταβάλλονται ετησίως στις επίσημα καταχωρημένες εγκαταστάσεις χρησιμοποιούνται για να χρηματοδοτήσουν μέρος των δαπανών για τον έλεγχο.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, τα έξοδα που βαρύνουν τις αρμόδιες αρχές για τη ρύθμιση και την εποπτεία των δραστηριοτήτων διαχείρισης αποβλήτων καλύπτονται από τα τέλη που καταβάλλουν οι κάτοχοι αδειών και εξουσιοδοτήσεων διαχείρισης αποβλήτων, καθώς και οι εγγεγραμένοι μεταφορείς αποβλήτων.
Πρόσφατα προτάθηκε από την Κυβέρνηση η επιβολή εισφοράς ταφής αποβλήτων.

Στη **Δανία, Ισπανία, Ιρλανδία** και στις **Κάτω Χώρες** δεν επιβάλλονται επί του παρόντος τέτοιου είδους εισφορές.

Άρθρο 12: **<u>Σχέδια για τη διάθεση των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων</u>**

Οι αρμόδιες αρχές πρέπει να εκπονούν και να επικαιροποιούν σχέδια για τη διάθεση τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων (θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο όρος "διάθεση" στην ορολογία της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ περιλαμβάνει επίσης διεργασίες ανάκτησης). Τα σχέδια θα καλύπτουν κυρίως τον τύπο και την ποσότητα των αποβλήτων για διάθεση, τις μεθόδους διάθεσης, όπου κρίνεται απαραίτητο τα ειδικευμένα κέντρα επεξεργασίας, και τους κατάλληλες τοποθεσίες διάθεσης.
Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να περιλαμβάνουν σε αυτά και άλλα ειδικά ζητήματα, συγκεκριμένα τις εκτιμήσεις για το κόστος της διαδικασίας διάθεσης. Επιπλέον, θα δημοσιεύουν αυτά τα σχέδια και θα τα προωθούν στην Επιτροπή που θα μεριμνά για την διενέργεια τακτικών συγκρίσεων μεταξύ των σχεδίων για να διασφαλισθεί ότι η εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας συντονίζεται επαρκώς.

Είναι δύσκολο, εάν όχι αδύνατο να παράσχει η Επιτροπή ακριβείς πληροφορίες για τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων με ειδικότερη αναφορά στα σχέδια για τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα που υπέβαλαν τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ.
Πρώτον, οι πληροφορίες που δόθηκαν στην Επιτροπή έως το 1994 ήταν πολύ περιορισμένες.
Δεύτερον, στις απαντήσεις τους στο ερωτηματολόγιο που έστειλε η Επιτροπή τον Μάϊο του 1995, τα περισσότερα κράτη μέλη έκαναν αναφορές σε σχέδια που είχαν καταρτισθεί σύμφωνα με τη διάταξη της νέας οδηγίας για τα επικίνδυνα απόβλητα (91/689/ΕΟΚ), η οποία τέθηκε σε εφαρμογή στις 27 Ιουνίου 1995, και η οποία εισήγαγε το νέο ορισμό των επικίνδυνων αποβλήτων στη νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα.

Τρίτον, σε πολλές περιπτώσεις η Επιτροπή έλαβε σχέδια που περιλαμβάνουν δημοτικά, τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα και άλλα είδη αποβλήτων (τα διάφορα κράτη μέλη χρησιμοποίησαν διαφορετική ορολογία), και είναι συνεπώς δύσκολο να χαρακτηρισθούν ότι εμπίπτουν με ακρίβεια στις κατηγορίες των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων,(παραδείγματος χάριν, τα σχέδια για τη διαχείριση των σκελετών αυτοκινήτων και τα νοσοκομειακά απόβλητα).
Τέταρτον, η ισχύς των σχεδίων διαρκεί για μια περιορισμένη περίοδο (η οποία δεν αναφέρθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις), και είναι συνεπώς αδύνατον να παρασχεθούν ακριβή στοιχεία για τα σχέδια που ίσχυαν για την περίοδο 1990-1994.
Η Επιτροπή προτίμησε επομένως να περιλάβει στην παρούσα έκθεση τις πληροφορίες που διαθέτει για την περίοδο έως το τέλος του 1995, που αφορούν τα "τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα" ή τα "επιβλαβή απόβλητα". Ο αναγνώστης μπορεί να ανατρέξει στην έκθεση υλοποίησης της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ εάν θέλει να σχηματίσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα των σχεδίων που έστειλαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή έλαβε τα κάτωθι σχέδια για τις τρεις περιφέρειες του **Βελγίου**: ένα σχέδιο για την πρόληψη και διαχείριση των αποβλήτων που αφορά την περιφέρεια των Βρυξελλών, το οποίο εκδόθηκε το 1992 (δεν αναφέρεται η ισχύς του), ένα σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων για τα έτη 1991-1995 για τη Φλαμανδική περιφέρεια και ένα σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων για τα έτη 1993-1997 για τη Βαλλονία. Και τα τρία σχέδια αφορούν δημοτικά καθώς και ειδικά ή βιομηχανικά απόβλητα.

Η **Δανία** προώθησε ένα σχέδιο διαχείρισης που εκδόθηκε τον Ιούνιο του 1992 σχετικά με τα απόβλητα και την ανακύκλωση (περιλαμβανομένων των ειδικών αποβλήτων) για τα έτη 1993-1997.

Τον Μάρτιο του 1989, η **Γερμανία** κοινοποίησε στην Επιτροπή έναν αριθμό σχεδίων που συντάχθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 12 της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ. Συνολικά, είχαν κοινοποιηθεί 13 σχέδια έως το 1994. Τον Οκτώβριο του 1995, αρκετά έγκυρα σχέδια στάλθηκαν στην Επιτροπή, εκ των οποίων 19 αναφέρονταν στα επικίνδυνα απόβλητα.

Η **Ισπανία**, προώθησε στην Επιτροπή ένα Εθνικό Σχέδιο για τα βιομηχανικά απόβλητα (1989-1992) και ένα Εθνικό Σχέδιο για τα επικίνδυνα απόβλητα (1995-2000).

Στο διάστημα 1988-1991, η **Ιρλανδία** προώθησε "ειδικά σχέδια για τα απόβλητα", που εκπονήθηκαν από 19 κομητειακά συμβούλια ή φορείς και ένα "σχέδιο τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων " από το κομητειακό συμβούλιο του Offaly.

Στις αρχές του 1991 προωθήθηκε από το **Λουξεμβούργο** προς την Επιτροπή, τμηματικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων (Μέρος 1: *Programme Directeur*) για τα έτη 1991-1995.

Τον Αύγουστο του 1992, οι **Κάτω Χώρες** έστειλαν ένα πρόγραμμα δεκαετούς διάρκειας (1993-2002) για τα απόβλητα και το Σεπτέμβριο του 1993 ένα "πολυετές" πρόγραμμα σχετικά με τη διάθεση των επικίνδυνων αποβλήτων (1993-2002).

Το 1990, το **Ηνωμένο Βασίλειο** προώθησε σχέδια διάθεσης αποβλήτων που προέρχονταν από 70 διαφορετικές αρμόδιες αρχές. Το Σεπτέμβριο του 1995 οι υπηρεσίες του Ηνωμένου Βασιλείου εφοδίασαν την Επιτροπή με έναν κατάλογο σχεδίων που ήταν ακόμη σε ισχύ.

Η **Γαλλία**, η **Ελλάδα**, η **Ιταλία** και η **Πορτογαλία** δεν προώθησαν σχέδια για τη διαχείριση των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων.

Άρθρο 13: **Προσωρινές παρεκκλίσεις**

Σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης ή σοβαρού κινδύνου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, περιλαμβανομένων προσωρινών παρεκκλίσεων από την εν λόγω οδηγία, εκεί όπου κρίνεται αναγκαίο, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η διαχείριση των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων είναι τέτοια ώστε να μην αποτελούν απειλή για τον πληθυσμό ή το περιβάλλον. Η Επιτροπή θα ενημερωθεί σχετικά.

Σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, κανένα κράτος μέλος δεν έχει κάνει χρήση αυτής της διάταξης.

Άρθρο 14 : **Τήρηση Αρχείων**

Το παρόν άρθρο ορίζει έναν αριθμό στοιχείων για τα οποία, η εγκατάσταση, ο φορέας ή η επιχείρηση που παράγει, κατέχει ή/και διαθέτει τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα πρέπει να τηρεί αρχεία. Τα στοιχεία αυτά γνωστοποιούνται στις αρμόδιες αρχές κατόπιν αιτήσεώς τους.

Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με τοξικά ή επικίνδυνα απόβλητα στη **Βελγική Βαλλονία** υποχρεούνται, από τον Απρίλιο του 1992, να χρησιμοποιούν ένα ειδικό αρχείο το οποίο πρέπει να φυλάσσεται για 5 έτη τουλάχιστον και να διατίθεται στις αρχές εφόσον το ζητήσουν.

Στη **Φλαμανδική περιφέρεια** του **Βελγίου**, πρέπει να τηρούνται αρχεία ως προς τις εργασίες των σταθμών καθώς και για την αποθήκευση και την επεξεργασία αποβλήτων. Πρέπει να τηρείται μητρώο για την προέλευση, την παραλαβή και παράδοση όλων των αποβλήτων για τουλάχιστον 5 έτη, μετά την πάροδο των οποίων το αρχείο πρέπει να αποστέλλεται στις αρμόδιες αρχές.

Στη **Δανία**, δεν υπάρχει ούτε τυποποιημένο έντυπο για την τήρηση των αρχείων, ούτε κάποιος ελάχιστος χρόνος διατήρησης των αποδεικτικών στοιχείων.

Στη **Γερμανία**, ζητείται από τις εγκαταστάσεις, τους φορείς ή τις επιχειρήσεις που παράγουν, έχουν στην κατοχή τους και/ή διαθέτουν τοξικά ή επικίνδυνα απόβλητα να διατηρούν λεπτομερή αρχεία για το είδος, την ποσότητα, τη σύνθεση και την προέλευση των αποβλήτων καθώς και για την επεξεργασία ή τις διαδικασίες διάθεσης στις οποίες τα απόβλητα αυτά υποβάλλονται. Τηρούνται αρχεία υπό μορφή αποδεικτικών στοιχείων επεξεργασίας και τυποποιημένων συνοδευτικών εντύπων που καταχωρούνται στα βιβλία αποδεικτικών στοιχείων.
Αυτά τα έγγραφα πρέπει να κρατούνται τουλάχιστον για τρία έτη μετά την τελευταία καταχώριση και πρέπει να διατίθενται στις αρμόδιες αρχές εάν αυτές το ζητήσουν. Σε περίπτωση διακοπής της λειτουργίας των εγκαταστάσεων, τα βιβλία αποδεικτικών στοιχείων πρέπει να διατηρούνται για ελάχιστο χρονικό διάστημα 10 ετών. Για τις υγειονομικές ταφές πρέπει να διατηρούνται τουλάχιστον έως το τέλος της περιόδου παρακολούθησης.

Η διατύπωση της οδηγίας ακολουθείται πιστά από την **ελληνική** νομοθεσία, αλλά η Επιτροπή δεν έχει ενημερωθεί για τις λεπτομέρειες της εφαρμογής αυτής της διάταξης.

Στην **Ισπανία**, η νομοθεσία υποχρεώνει τους παραγωγούς επικίνδυνων αποβλήτων να υποβάλουν μια ετήσια δήλωση σε τυποποιημένο έντυπο και να τηρούν αρχεία για την προέλευση, ποσότητα, φύση και χαρακτηρισμό των αποβλήτων καθώς και για τον κωδικό αναγνώρισής τους, τα απόβλητα που έχουν παραδοθεί, τις προκαταρκτικές διαδικασίες επεξεργασίας, την προσωρινή αποθήκευση, την ενημέρωση των τελωνείων σε περίπτωση εισαγωγής αποβλήτων, την επεξεργασία και την *in situ* διάθεση.
Επιπλέον, τα άτομα που χειρίζονται επικίνδυνα απόβλητα πρέπει να υποβάλουν μια ετήσια αναφορά σε τυποποιημένο έγγραφο και να κρατούν αρχεία που να αναφέρουν πληροφορίες για την προέλευση των αποβλήτων, την ποσότητα, τη φύση, τη σύνθεση, το χαρακτηρισμό, τους κώδικες των αποβλήτων, την αποδοχή τους, την παραλαβή και την αποθήκευση, τις διαδικασίες και ενέργειες επεξεργασίας και διάθεσης. Εκεί θα πρέπει να περιλαμβάνονται επίσης πληροφορίες για τον προορισμό των αποβλήτων μετά την επεξεργασία τους.
Τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να φυλάσσονται για ελάχιστο χρονικό διάστημα 5 ετών.

Στη **Γαλλία**, οι επιχειρήσεις που παράγουν, εισάγουν, εξάγουν, διαθέτουν, μεταφέρουν ή εμπορεύονται ορισμένες κατηγορίες αποβλήτων (στα οποία περιλαμβάνονται πολλά από εκείνα που περιέχουν ουσίες οι οποίες αναφέρονται στον κατάλογο του Παραρτήματος της οδηγίας 78/319/ΕΟΚ), υποχρεούνται να κρατούν αρχεία και να υποβάλουν τακτικά δηλώσεις στις αρχές. Επιπλέον, οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων οφείλουν επίσης να κρατούν αρχεία καθώς και οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης ορισμένων ειδικών τελικών και σταθεροποιημένων βιομηχανικών αποβλήτων (*déchets industriels spéciaux ultimes et stabilisés*).

Οι παραγωγοί, οι συλλέκτες, οι μεταφορείς, οι εισαγωγείς και οι φορείς εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων αποθήκευσης, αναδιάταξης και προεπεξεργασίας ορισμένων κατηγοριών αποβλήτων πρέπει να κρατούν αρχεία σε τυποποιημένο έντυπο στα οποία να έχουν πρόσβαση οι αρχές εφ'όσον τη ζητήσουν.
Δεν υπάρχει καθορισμένος ελάχιστος χρόνος διατήρησης των αποδεικτικών στοιχείων. Ο καθορισμός του ανήκει στην αρμοδιότητα των *Préfet du Département* (Νομάρχες) ανάλογα με την περίπτωση.

Η **ιρλανδική** νομοθεσία προβλέπει για την τήρηση αρχείων από τους κατόχους αδειών καθώς και από κάθε πρόσωπο που παράγει, έχει στην κατοχή του ή διαθέτει τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα. Το αρχείο αυτό πρέπει να καλύπτει τα θέματα που ορίζονται από το άρθρο 14(1) της οδηγίας. Δεν υπάρχει χρονικό όριο υποχρεωτικής διατήρησης των αρχείων, αλλά υπάρχει διάταξη για την απόδοση των αρχείων στην αρμόδια τοπική αρχή υπό ορισμένες συνθήκες. Η μεταφορά τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων υπόκειται σε ένα σύστημα δελτίων αποστολής που πρέπει να φυλάσσονται για δύο χρόνια.

Στις **Κάτω Χώρες** πρέπει να τηρούνται αρχεία σε τυποποιημένο έντυπο. Οι εγκαταστάσεις οφείλουν κανονικά να γνωστοποιούν στις αρμόδιες αρχές κάθε παραλαβή ή παράδοση επικίνδυνων αποβλήτων. Οι πληροφορίες θα πρέπει να αναφέρονται στην ημερομηνία παράδοσης, τον παραλήπτη των αποβλήτων, τα στοιχεία και την ποσότητα των αποβλήτων, τη φύση, τα χαρακτηριστικά και τη σύνθεση τους, τη θέση της εγκατάστασης και τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους επεξεργασίας. Υπάρχει δυνατότητα εξαίρεσης από την υποχρέωση κοινοποίησης οπότε η εν λόγω εγκατάσταση οφείλει να διατηρεί μητρώο με τις ίδιες πληροφορίες. Τα αποδεικτικά στοιχεία πρέπει να κρατούνται για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα τριών ετών.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι παραγωγοί, μεταφορείς και διανομείς ειδικών αποβλήτων πρέπει να διατηρούν όλοι μητρώο που να περιέχει αντίγραφα των σημειώσεων αποστολής που περιλαμβάνουν τα στοιχεία στα οποία αναφέρεται η οδηγία. Επιπλέον, οι χώροι διάθεσης πρέπει να διατηρούν αρχεία της θέσης όπου έγινε η κάθε απόθεση ειδικών αποβλήτων. Αυτά τα αρχεία θα πρέπει επίσης να συνδέονται με το μητρώο δελτίων αποστολής.

Στην περίπτωση των παραγωγών και μεταφορέων, κάθε δελτίο αποστολής πρέπει να διατηρείται σε αρχείο για διάστημα όχι μικρότερο των δύο ετών. Οι διανομείς πρέπει να διατηρούν αντίγραφα των σημειώσεων και των αρχείων του χώρου διάθεσης που να προσδιορίζουν τη θέση των αποθέσεων μέχρι να επιστραφεί ή να αναληθεί η άδεια διαχείρισης αποβλήτων οπότε το μητρώο πρέπει να παραδοθεί στις αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 15: **Επιθεώρηση**

Κάθε εγκατάσταση, φορέας ή επιχείρηση που παράγει, έχει στην κατοχή του ή διαθέτει τοξικά ή επικίνδυνα απόβλητα θα επιθεωρείται και θα εποπτεύεται από τις αρμόδιες αρχές προκειμένου να διασφαλισθεί ότι τηρούνται οι διατάξεις που προβλέπονται από την εφαρμογή της οδηγίας και ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις κάθε έγκρισης. Για αυτό το σκοπό, θα πρέπει να παρέχεται στους εκπροσώπους των αρμοδίων αρχών η αναγκαία βοήθεια ώστε να εξετάζουν, να επιθεωρούν και να ερευνούν σχετικά με τα απόβλητα, να λαμβάνουν δείγματα και να συλλέγουν οποιαδήποτε πληροφορία κρίνεται αναγκαία για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους.

Οι φορείς και οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με τα τοξικά απόβλητα στη **Φλάνδρα** πρέπει να χορηγούν πληροφορίες σε μηνιαία βάση. Οι παραγωγοί αποβλήτων πρέπει να υποβάλλουν ετησίως στις αρχές ειδική ανακοίνωση. Η επιθεώρηση μπορεί να πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα αλλά δεν έχει καθορισθεί ελάχιστη συχνότητα ελέγχων.

Στη **Γερμανία**, η εποπτεία των εγκαταστάσεων που παράγουν, έχουν στην κατοχή τους ή διαθέτουν τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα ανήκει στις αρμόδιες αρχές, σύμφωνα με την περιφερειακή νομοθεσία. Κατά κανόνα, δεν έχει ορισθεί ελάχιστος αριθμός ελέγχων.

Στη **Γαλλία**, δεν έχει ορισθεί σε εθνικό επίπεδο ελάχιστη συχνότητα επιθεωρήσεως ή εποπτείας. Η συχνότητα αυτή καθορίζεται σε επίπεδο νομού από τους *Préfets* (Νομάρχες), ανάλογα με την περίπτωση.

Στην **Ιρλανδία**, υπάρχει ο θεσμός των προσώπων στα οποία έχει δοθεί εξουσιοδότηση επιθεώρησης. Εν τούτοις, οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν ρητή υποχρέωση να επιθεωρούν. Η Επιτροπή έχει κινήσει σχετικές νομικές διαδικασίες κατά της Ιρλανδίας για αυτό το ζήτημα.

Στις **Κάτω Χώρες** υπάρχει ελάχιστη συχνότητα επισκέψεων για επιθεώρηση, η οποία, ανάλογα με το μέγεθος και το είδος της εγκατάστασης κυμαίνεται μεταξύ δύο επισκέψεων ετησίως και μιας επίσκεψης ανά διετία.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, στην περίπτωση κατόχων άδειας διαχείρισης αποβλήτων, οι αρμόδιες αρχές έχουν εντολή βάσει νομικών διατάξεων να επιθεωρούν μία φορά ανά τετράμηνο (για εσωτερική αποθήκευση), οκτώ φορές ανά μήνα (για υγειονομικές ταφές), τέσσερις φορές ανά μήνα (για εγκαταστάσεις επεξεργασίας). Η συχνότητα πραγματοποίησης άλλων επιθεωρήσεων προσδιορίζεται από τις εκάστοτε αρχές.

Δεν έχει ορισθεί συχνότητα επιθεώρησης για **τη Δανία** και την **Ισπανία.**

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Εάν ληφθεί υπόψη η πολύ περιορισμένη ενημέρωση που παρέχουν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή γενικά καθώς και σε ό,τι αφορά ειδικά αιτήματα που τους απέστειλε, το περιεχόμενο της παρούσας έκθεσης είναι μάλλον περιορισμένο.

Λεδομένων των σοβαρών επιπτώσεων που έχουν στην εσωτερική αγορά τα μέτρα διαχείρισης αποβλήτων, ο σταθερός έλεγχος της Επιτροπής στον τρόπο εφαρμογής των οδηγιών για τα απόβλητα αποτελεί βασική προϋπόθεση για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με βάση ένα υψηλό επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας. Επιπλέον, η εκπόνηση εκθέσεων υπάρχουσας κατάστασης, τις οποίες η Επιτροπή μεταβιβάζει κατόπιν σε άλλα κράτη μέλη, αποτελεί ένα ισχυρό μέσο ανταλλαγής σημαντικών πληροφοριών και αποτελεσματικότερης εκπόνησης μελλοντικών μέτρων στον τομέα των αποβλήτων.

Οι πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή έχουν οδηγήσει στα ακόλουθα συμπεράσματα:

Παρά το γεγονός ότι η παρούσα οδηγία είχε ως βάση τα άρθρα 100 και 235 της συνθήκης, και την ειδικά αναφερθείσα ανάγκη να αποφευχθεί η δημιουργία μη ισότιμων συνθηκών ανταγωνισμού που θα επηρέαζαν τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, οι αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν έδειξαν ένα πολύ χαμηλό επίπεδο εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών για τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα. Αυτό οφείλεται κυρίως στο γενικό περιεχόμενο ορισμένων διατάξεων της οδηγίας (σε πολλές περιπτώσεις απλώς θέτουν κάποιες ελάχιστες προδιαγραφές) και εν μέρει στο γεγονός ότι τα κράτη μέλη δεν ακολούθησαν, σε πολλές περιπτώσεις, τις διατάξεις της οδηγίας που είχε ως στόχο την εναρμόνιση της διαχείρισης τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων.

Ο ορισμός των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων που επρόκειτο να χρησιμοποιηθεί σε εθνικό επίπεδο, θα βασιζόταν εν μέρει στα στοιχεία (ποσότητα και συγκέντρωση των ουσιών ή υλικών που αριθμούνταν στο παράρτημα). Ο προσδιορισμός των εν λόγω ουσιών εναπόκειτο στα κράτη μέλη και στηριζόταν εν μέρει στα εναρμονισμένα στοιχεία (τα υλικά ή ουσίες που αναφέρονταν στον κατάλογο). Αυτό δεν οδήγησε σε κανενός είδους ενοποίηση των ορισμών που χρησιμοποιήθηκαν από τα διάφορα κράτη μέλη.

Σχετικά με τους κύριους στόχους που έθεσε η οδηγία (πρόληψη των αποβλήτων, επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση, υποχρέωση να διασφαλισθεί ότι δεν εκτίθενται σε κίνδυνο η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, απαγόρευση ανεξέλεγκτης απόρριψης και μεταφοράς), καθώς και τους ειδικούς στόχους (διαχωρισμός, σήμανση, τήρηση αρχείων, επιθεώρηση), η Επιτροπή δε διαθέτει αρκετές πληροφορίες ώστε να προβεί σε αξιόλογες διαπιστώσεις. Φαίνεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η διατύπωση της οδηγίας διατηρήθηκε από τη νομοθεσία των κρατών μελών, αν και η Επιτροπή δε διαθέτει στοιχεία σχετικά με τον τρόπο που αυτές οι διατάξεις τέθηκαν σε εφαρμογή.

Στον τομέα των αρμοδιοτήτων που αφορούν τη διαχείριση αποβλήτων, υπάρχει μια σαφής τάση να προσδιορισθούν οι διαδικασίες σχεδιασμού και το γενικότερο πλαίσιο σε εθνικό επίπεδο (αν και υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις) ενώ οι περιφέρειες και οι άλλες τοπικές αρχές επιφορτίζονται συχνά με την εκπόνηση σχεδίων. Η έκδοση αδειών, η οργάνωση και η εποπτεία ανήκουν γενικά στη δικαιοδοσία των περιφερειακών ή τοπικών αρχών, παρόλο που υπάρχουν σχετικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών λόγω των διαφορετικών συνταγματικών δομών τους.

Η οδηγία 78/319/ΕΟΚ περιελάμβανε ειδική διάταξη που επέτρεπε στα κράτη μέλη να λάβουν αυστηρότερα μέτρα από αυτά που προβλέπονταν στην εν λόγω οδηγία. Δεν αναφέρεται καμιά υποχρέωση να υποβληθούν αυτά τα αυστηρότερα μέτρα στην Επιτροπή για έγκριση, παρά το

γεγονός ότι σύμφωνα με το άρθρο 21 (2), η Επιτροπή πρέπει να ενημερώνεται σχετικά. Η Επιτροπή δεν ενημερώθηκε μέχρι σημαίς για κάτι τέτοιο. Εν τοίτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν εφαρμόσθηκαν αυστηρότερα μέτρα από αυτά που περιλαμβάνονται στην οδηγία. Παραδείγματος χάριν, οι διαφορετικές προσεγγίσεις που ακολούθησαν τα διάφορα κράτη μέλη κατά τον προσδιορισμό των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων και την εφαρμογή άλλων διατάξεων της οδηγίας είναι πολύ πιθανόν να έχουν προκαλέσει ουσιαστικές διαφοροποιήσεις στην υλοποίησή της στις διάφορες χώρες.

Το άρθρο 12(3) της οδηγίας ζητά από την Επιτροπή να ορίσει τακτικές συγκρίσεις των σχεδίων προκειμένου να διασφαλισθεί ότι η εφαρμογή αυτής της οδηγίας είναι επαρκώς συντονισμένη. Δεδομένου του μικρού αριθμού σχεδίων που είχαν υποβάλει τα κράτη μέλη μέχρι πρόσφατα, η Επιτροπή δεν είχε τη δυνατότητα να προωθήσει την εκπόνηση συγκριτικής μελέτης. Ο συντονισμός της υλοποίησης αυτής της οδηγίας, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τα σχέδια διαχείρισης αποβλήτων, υπήρξε επομένως ανεπαρκής. Στην πραγματικότητα δεν υπήρξε κανείς συντονισμένος έλεγχος της εφαρμογής της. Μεγάλος αριθμός σχεδίων για τα τοξικά και επικίνδυνα απόβλητα είτε δεν εκπονήθηκαν είτε δεν διαβιβάσθηκαν εγκαίρως στην Επιτροπή. Συχνά δεν διαβιβάστηκε στην Επιτροπή ούτε η προσαρμογή τους στα νέα δεδομένα. Αυτή η κατάσταση απέβη βεβαίως εις βάρος μιας αποτελεσματικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων σε κοινοτικό επίπεδο.

Ως συμπέρασμα της παρούσας έκθεσης για την εφαρμογή της οδηγίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι η οδηγία 78/319/ΕΟΚ εκθέτει σαφώς την ανάγκη της Κοινότητας να εναρμονίσει τα εθνικά μέτρα για τη διαχείριση των αποβλήτων, χωρίς να αυτοπεριορισθεί στη δημιουργία ελάχιστου ορίου διατάξεων. Η οδηγία 78/319/ΕΟΚ εκπονήθηκε ενδεχομένως με υπερβολικά γενικούς όρους για να διασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο ένταξης της περιβαλλοντικής προστασίας στο πλαίσιο μιας λειτουργικής εσωτερικής αγοράς. Ομως, ακόμη και στην περίπτωση της διάταξης της οδηγίας που έχει ως στόχο την εναρμόνιση της διαχείρισης των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων, τα κράτη μέλη προτίμησαν στην πλειοψηφία των περιπτώσεων να ακολουθήσουν εθνικές προσεγγίσεις.
Η εμπειρία που απορρέει από αυτή την οδηγία δείχνει με σαφήνεια την έλλειψη των απαραίτητων μέτρων υποστήριξης από την πλευρά των κρατών μελών, σε ότι αφορά την ενημέρωση της Επιτροπής για τα μέτρα που ελήφθησαν για την εφαρμογή της, τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν σε αυτό το στάδιο, τη δημιουργία κατάλληλων σχεδίων διαχείρισης αποβλήτων κ.ά.

Η Επιτροπή ελπίζει ότι η κατάσταση αυτή θα βελτιωθεί σημαντικά κατά την εφαρμογή της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ που ακύρωσε την οδηγία 78/319/ΕΟΚ από την 27η Ιουνίου 1995. Από αυτήν την άποψη, σημασία έχει να προβλέπει η νέα οδηγία ένα υψηλότερο επίπεδο εναρμόνισης, με αφετηρία έναν κοινό ορισμό των επικίνδυνων αποβλήτων (κατάλογος επικίνδυνων αποβλήτων)[1]. Σχετικά με αυτό το θέμα, η Επιτροπή υπενθυμίζει τη σημασία της κατά λέξη ενσωμάτωσης στην εθνική νομοθεσία, της κοινοτικής ορολογίας που αφορά τους ορισμούς και τους καταλόγους, διότι αυτό αποτελεί το μοναδικό μέσο διασφάλισης ενός υψηλού επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος καθώς και της ορθής λειτουργίας των συνθηκών εσωτερικής αγοράς και ανταγωνισμού.
Τέλος, εφόσον η οδηγία 91/689/ΕΟΚ βασίζεται στο άρθρο 130 Σ, η Επιτροπή έχει την πεποίθηση ότι κάθε παρέκκλιση από αυτήν με σκοπό τη διασφάλιση ενός υψηλότερου επιπέδου περιβαλλοντικής προστασίας από αυτό που αποτελεί τη βάση της οδηγίας, θα τηρεί τους κανόνες και τις διαδικασίες που ορίζει το άρθρο 130 Τ της συνθήκης ΕΚ.

---

[1] Απόφαση 94/904/ΕΚ του Συμβουλίου της 22.12.1994, ΕΕ L 356 της 31.12.1994, σ. 14.

ΟΔΗΓΙΑ 75/439/ΕΟΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΤΩΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΩΝ

I. Εισαγωγή

Η οδηγία 75/439/ΕΟΚ σχετικά με τη διάθεση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων υπήρξε η πρώτη απόπειρα να ρυθμισθούν σε κοινοτική κλίμακα τα προβλήματα της καλής διαχείρισης των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση το Βέλγιο, είχαν ενσωματώσει την κοινοτική οδηγία στο εσωτερικό τους δίκαιο. Στο Βέλγιο, ορισμένες από τις διατάξεις της οδηγίας είχαν περιληφθεί στην εθνική νομοθεσία προστασίας του περιβάλλοντος, και στη νομοθεσία της φλαμανδικής περιφέρειας σχετικά με τη διάθεση των αποβλήτων.

Οι διαφορές ενσωμάτωσης στο εσωτερικό δίκαιο και εφαρμογής της οδηγίας στα κράτη μέλη υπήρξαν πολλές. Εξάλλου, οι διαφορές αυτές είχαν ως αποτέλεσμα διαφορές σε ευρωπαϊκό επίπεδο στη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων και δημιούργησαν έτσι προβλήματα στην εσωτερική αγορά.

Έγινε έτσι αισθητή η ανάγκη εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών σε κοινοτικό επίπεδο. Η τελική όμως αφορμή για την ανάγκη νέας οδηγίας υπήρξε, κυρίως στη Γερμανία, η μόλυνση των ορυκτελαίων από τις ενώσεις PCB/PCT.

Με στόχο την επίλυση των δυσκολιών αυτών αλλά και την προσαρμογή της στην εξέλιξη των γνώσεων και την τεχνολογική πρόοδο, η οδηγία σχετικά με τη χρησιμοποίηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων τροποποιήθηκε τον Δεκέμβριο του 1986. Τα σημαντικά σημεία και οι καινοτομίες του νέου αυτού κειμένου είναι τα ακόλουθα:

1. Έχει προσδιοριστεί λεπτομερέστερα το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Έχει επαναδιατυπωθεί ο ορισμός της έννοιας "χρησιμοποιημένο ορυκτέλαιο" αποκλείοντας τα συνθετικά ορυκτέλαια και ως εκ τούτου τις ενώσεις PCB, PCT. Εν συνεχεία έχει εισαχθεί όριο στη λόγω ατυχήματος περιεκτικότητα των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων σε ενώσεις PCB και PCT. Έτσι, τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια που προορίζονται για καύση ή για αναγέννηση δεν επιτρέπεται να περιέχουν περισσότερα από 50 ppm ενώσεων PCB. Ορυκτέλαια στα οποία η περιεκτικότητα υπερβαίνει το όριο αυτό θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα, θα πρέπει να υφίστανται αντίστοιχη επεξεργασία και δεν υπάγονται στην παρούσα οδηγία.

2. Παραχωρείται σαφής προτεραιότητα στην αναγέννηση σε σχέση με την καύση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Θεωρείται γενικά ότι η αναγέννηση των ορυκτελαίων συνιστά την πλέον οικολογική και ορθολογική αξιοποίηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων αν ληφθούν υπόψη η σημαντική μείωση των ρύπων που εκπέμπονται στην ατμόσφαιρα και η εξοικονόμηση ενέργειας και μη ανανεώσιμων πρώτων υλών που επιτυγχάνεται με τη χρήση της. Η οδηγία επιτρέπει μάλιστα τη χρήση της καύσης εκεί όπου ήδη υπάρχει στις εθνικές τοποθεσίες.

3. Ιδιαίτερη προσοχή έχει αποδοθεί στη συλλογή και στην αποθήκευση των ορυκτελαίων. Κάθε επιχείρηση που συλλέγει ορυκτέλαια υπόκειται σε εγγραφή, σε έλεγχο και σε σύστημα χορήγησης άδειας. Επιπλέον, για να καταστεί περισσότερο αποτελεσματική η συλλογή, τα κράτη μέλη οφείλουν να προβλέψουν προγράμματα ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα αποθήκευσης και συλλογής.

4. Τέλος, η νέα οδηγία θεσπίζει όρια τιμών για τις εκπομπές ρύπων κατά την καύση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων σε εγκαταστάσεις με θερμική ισχύ ίση ή μεγαλύτερη των 3 MW.

II ΣΤΑΔΙΟ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ - ΕΘΝΙΚΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Όλα τα κράτη μέλη έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τους νόμους, κανονισμούς και διοικητικές διατάξεις που έχουν θέσει σε εφαρμογή για τη συμμόρφωσή τους προς την οδηγία, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 87/101/ΕΟΚ της 22ας Δεκεμβρίου 1986.

Εν τούτοις, βρίσκονται σε εξέλιξη νομικές διαδικασίες επί παραβάσει κατά της Γερμανίας, της Ιταλίας και της Πορτογαλίας, των οποίων τα μέτρα ενσωματώνουν ατελώς την οδηγία στο εσωτερικό τους δίκαιο.

III ΣΤΑΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΕΚΘΕΣΗ / ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 94/474/ΕΟΚ ΣΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΟΥ ΑΙΤΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ 26.06.95

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής εξέφρασαν την επιθυμία να τους διαβιβάσουν τα κράτη μέλη στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 87/101/ΕΟΚ για τα έτη προ του 1995, και ειδικότερα από το 1990 έως το 1994.

Τα κράτη μέλη που ανταποκρίθηκαν στο αίτημα αυτό είναι: η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Δυστυχώς, η απάντηση της Πορτογαλίας αναφέρεται αποκλειστικά στην ενσωμάτωση της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο και δεν περιλαμβάνει τα σημαντικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την αξιολόγηση της εξέλιξης των συνθηκών εφαρμογής της οδηγίας στη χώρα αυτή. Εξάλλου είναι δύσκολη η αξιολόγηση των απαντήσεων της Γερμανίας στο μέτρο που αναφέρονται σε προηγούμενο ερωτηματολόγιο και προηγούμενη απάντηση και περιλαμβάνουν στοιχεία μόνο για το έτος 1991.

Η περίπτωση της Δανίας είναι κάπως ειδική από το γεγονός ότι η χώρα αυτή απέστειλε υπόσχεση απάντησης, αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν φτάσει στις Υπηρεσίες της Επιτροπής τα σχετικά στοιχεία.

Μεταξύ των κρατών μελών που δεν αντέδρασαν στο αίτημα της Επιτροπής, οι υπηρεσίες διαθέτουν παλαιότερες αποστολές στοιχείων από το Βέλγιο και την Ελλάδα. Δυστυχώς τα στοιχεία αυτά σταματούν στο έτος 1989 και συνεπώς βρίσκονται έξω από τη χρονική περίοδο που εξετάζει η παρούσα έκθεση.

Η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας στην Ιρλανδία.

Τέλος, όσον αφορά τα νέα κράτη μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία, η παρούσα έκθεση καλύπτει χρονική περίοδο πριν από την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στην έκθεση που ακολουθεί έχουν καταγραφεί οι απαντήσεις των κρατών μελών στις διάφορες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Για τη διευκόλυνση της ανάγνωσης οι παράγραφοι φέρουν τον αριθμό των σημείων του ερωτηματολογίου. Τα άρθρα που αναφέρονται είναι τα άρθρα της οδηγίας 87/101/ΕΟΚ.

3.α, β, γ) **Ληφθέντα από τα κράτη μέλη μέτρα, αυστηρότερα από τα προβλεπόμενα στην οδηγία (μεταξύ άλλων απαγόρευση καύσης των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων - άρθρο 16)**

Η **Ισπανία** δεν έχει λάβει μέτρα αυστηρότερα από εκείνα της οδηγίας. Στην Ισπανία δεν κατέστη δυνατή η εφαρμογή της απαγόρευσης της καύσης των ορυκτελαίων δεδομένου ότι η χώρα αυτή αναγνωρίζει αδυναμία να ασκήσει έλεγχο σε τέτοιο μέτρο.

Στη **Γαλλία** η ενσωμάτωση της διάταξης αυτής στο εσωτερικό δίκαιο έγινε με την εγκύκλιο της 5ης Δεκεμβρίου 1989, η οποία προωθεί την περισυλλογή των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων και απαγορεύει την καύση τους καθώς και την αυθαίρετη συλλογή τους.

Η **Ιταλία** δεν έχει λάβει μέτρα αυστηρότερα από της οδηγίας, εκτός από μερικά όρια για τους ρύπους Cd και Cl. Όρια για τα PCB: 25 ppm και δυνατότητα καύσης μόνον μεταξύ 3 και 6 ppm. Τα μέτρα αυτά δεν έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.

Στο **Λουξεμβούργο**, ο νόμος της 17ης Ιουνίου 1994 σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση αποβλήτων δίνει προτεραιότητα στην αναγέννηση των υλικών γενικά και με εξαγωγή από τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια. Η χρήση των αποβλήτων ως πηγής ενέργειας δεν είναι αποδεκτή παρά μόνον στις περιπτώσεις των αποβλήτων που δεν προσφέρονται για άλλης μορφής αξιοποίηση, διαφορετική από τη θερμική. Τα μέτρα αυτά έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.

Στις **Κάτω Χώρες** λήφθηκαν αυστηρότερα μέτρα. Διατυπώθηκαν απαιτήσεις ως προς την περιεκτικότητα σε αλογόνα στα PCB σύμφωνα με τον ορισμό των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Εξάλλου υπάρχουν απαιτήσεις ως προς την περιεκτικότητα των PCB σε αλογόνα όταν χρησιμοποιούνται ως καύσιμα ή κατά την παρασκευή καυσίμων. Οι απαιτήσεις αυτές ισχύουν για όλα τα καύσιμα. Τα μέτρα αυτά έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** δεν έκρινε σκόπιμη τη λήψη αυστηρότερων μέτρων.

Από την ανάγνωση των κοινοποιηθέντων κειμένων, δεν φαίνεται να έλαβε η **Πορτογαλία** αυστηρότερα μέτρα.

II. 1.α, β, γ) **Μέτρα απαραίτητα για να εξασφαλίζεται ότι η αποκομιδή και η διάθεση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων γίνεται χωρίς πρόκληση βλάβης στον άνθρωπο και το περιβάλλον σύμφωνα με το άρθρο 2**

Όλα τα κράτη μέλη που απάντησαν έχουν λάβει μέτρα.

Στη **Γερμανία** ποσότητες ειναι γνωστές μόνο για το έτος 1991, κατά τη διάρκεια του οποίου η παραγωγή των ορυκτελαίων έφτασε τους 1.228.000 τόνους, των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων τους 616.000 τόνους, συλλέχθηκαν 616.000 τόνοι χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια, αναγεννήθηκαν 402.000 τόνοι και χρησιμοποιήθηκαν ως καύσιμα 214.000 τόνοι.

Στην **Ισπανία** σχεδόν το σύνολο των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων χρησιμοποιείται ως καύσιμο, ενώ τα τρία τελευταία χρόνια, η ποσότητα των ορυκτελαίων που υπέστησαν ανγέννηση έπεσε κατακόρυφη ώστε να θεωρείται πλέον αμελητέα.

Στη **Γαλλία** οργανώθηκαν με ειδικές διαδικασίες προώθησης και ελέγχου συστήματα συλλογής και διάθεσης. Η παραγωγή των ορυκτελαίων κατά το 1994 έφτασε τους 260.000 τόνους. Η περισυλλογή αυξήθηκε από το 1992 και έφτασε το 1994 τους 197.401 τόνους. Η ποσότητα που αναγεννήθηκε μειώθηκε ελαφρά και έφτασε το 1994 τους 79.337 τόνους. Αντιθέτως, από το 1992 διπλασιάστηκε σχεδόν η ποσότητα που χρησιμοποιήθηκε ως καύσιμο και έφτασε το 1994 τους 118.064 τόνους.

Στην **Ιταλία** η ποσότητα των ορυκτελαίων που διετέθη στην αγορά μειώθηκε από 692.000 τόνους το 1990 σε 616.000 τόνους το 1994. Η περισυλλογή το 1994 έφτασε τους 169.568 τόνους παραμένοντας σχεδόν αμετάβλητη από το 1990, ενώ η ποσότητα των αναγεννημένων ορυκτελαίων αυξήθηκε φτάνοντας το 1994 τους 143.529 τόνους. Η ποσότητα που χρησιμοποιήθηκε ως καύσιμο ελαττώθηκε στο μισό φτάνοντας το 1994 τους 22.656 τόνους, ενώ διατέθηκε μια πολύ μικρή ποσότητα 1.420 τόνων.

Στο **Λουξεμβούργο** για να χορηγηθεί έγκριση σε φορέα συλλογής, πρέπει να διαθέτει άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του κανονισμού του Μεγάλου Λοικός της 30 Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια και με τις διατάξεις του άρθρου 10 του νόμου της 17 Ιουνίου 1994 σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση αποβλήτων. Η παραγωγή αυξήθηκε ελαφρά από το 1992 φτάνοντας, το 1994, τους 4.554 τόνους. Το σύνολο της ποσότητας αυτής συλλέγεται αλλά μόνο το μισό υφίσταται αναγέννηση. Η ποσότητα που χρησιμοποιείται ως καύσιμο έχει μειωθεί σημαντικά από το 1992 για να φτάσει, το 1994 τους 1.997 τόνους. Μόνο μια ελάχιστη ποσότητα (11 τόνοι) οδεύει για διάθεση.

Στις **Κάτω Χώρες** η ποσότητα των ορυκτελαίων που διετέθη στην αγορά δεν μεταβλήθηκε μεταξύ του 1991 και του 1993 οπότε έφτασε τους 179.000 τόνους που με τη σειρά τους παράγουν περίπου 90.000 τόνους χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια από τα οποία συλλέγονται τα δύο τρίτα. Δεν διενεργείται αναγέννηση. Χρησιμοποιούνται ως καύσιμο 47.000 τόνοι και διατίθενται 31.000 τόνοι.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** οι ποσότητες που αναφέρονται ότι μπαίνουν στην αγορά έχουν ελαφρά μειωθεί από το 1990 φτάνοντας το 1993 τους 804.000 τόνους. Η ποσότητα των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων έχει επίσης μειωθεί στους 402.000 τόνους το 1993. Η ποσότητα των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων που συλλέχθηκαν αυξήθηκε περίπου κατά το ένα τρίτο από το 1990 φτάνοντας τους 383.000 τόνους το 1993. Σχεδόν το σύνολο καίγεται, ενώ διενεργείται αναγέννηση σε ελάχιστη ποσότητα: 25.000 τόνους το 1993.

2.α, β) **<u>Περιορισμοί τεχνικής, οικονομικής και οργανωτικής φύσης με την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 1, οι οποίοι δεν επέτρεψαν στα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στην επεξεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση.</u>**

Στη **Γερμανία** σημαντικός περιορισμός ήταν η πολύ χαμηλή τιμή των καινούργιων ορυκτελαίων.

Στην **Ισπανία**, δεν υπάρχουν περιορισμοί που να εμποδίζουν να δοθεί προτεραιότητα στην αναγέννηση

Στη **Γαλλία**, ορισμένα δεδομένα οικονομικής φύσεως καθιστούν την καύση διαδικασία περισσότερο αποδοτική για τις βιομηχανίες.

Για την **Ιταλία**, υπάρχουν τέτοιοι περιορισμοί.

Στο **Λουξεμβούργο**, υπάρχουν περιορισμοί από το γεγονός ότι δεν διατίθενται εγκαταστάσεις αναγέννησης. Η αναγέννηση επιτελείται στο εξωτερικό. Με το νόμο της 17 Ιουνίου 1994, δόθηκε η δυνατότητα προσανατολισμού προς τη διαδικασία αναγέννησης.

Στις **Κάτω Χώρες** υπήρξαν περιορισμοί. Κατά τη δεκαετία του 80 η πολιτική της κυβέρνησης στόχευε στην αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων σε κεντρική εγκατάσταση επεξεργασίας (CBE). Η επεξεργασία αυτή δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ εξ αιτίας οικονομικών περιορισμών. Σήμερα επιχειρείται να δημιουργηθεί με τη συνεργασία των παραγωγών ορυκτελαίου μια CBE για χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια με στόχο την παραγωγή ανωτέρων καυσίμων (ντήζελ, καύσιμα πλοίων). Για το σκοπό αυτό χορηγήθηκε σχετική άδεια σε επιχείρηση, η οποία όμως δεν χρησιμοποιεί ακόμη την άδεια αυτή λόγω διαδικασίας προσφυγής ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας (σε εξέλιξη). Πρόσφατα, η επαγγελματική ένωση των φορέων συλλογής διατύπωσε πρόταση για την αναγέννηση. Μετά από σχετική ανάλυση η πρόταση απορρίφθηκε. Η διαφορά μεταξύ της επένδυσης που απαιτείται για μια εγκατάσταση με προορισμό την παραγωγή βασικού ορυκτελαίου και εκείνης για παραγωγή καυσίμου είναι πολύ μεγάλη. Εκτιμάται ως πολύ υψηλός ο κίνδυνος ότι η διαφορά αυτή δεν θα καταστεί δυνατόν να αποσβεσθεί σε λογικά χρονικά περιθώρια με βάση την οικονομική υπεραξία του προϊόντος μετά την αναγέννηση. Επίσης, για τη διατήρηση της διάθεσης των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, δεν θεωρήθηκε επιθυμητό να ανατεθεί η οργάνωση της επεξεργασίας των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων σε επαγγελματική ένωση φορέων συλλογής. Επί του παρόντος τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια υφίστανται φυγοκέντρηση. Το φυγοκεντρημένο προϊόν πωλείται ως καύσιμο ή ως προϊόν προς ανάμειξη για παραγωγή καυσίμων. Δεν υπόκεινται σχεδόν ποτέ σε καύση χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια που δεν έχουν υποστεί επεξεργασία. Χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια απαντούν επίσης και σε πιλήματα φίλτρων κλπ... Τα απόβλητα αυτά θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα και συχνά η διάθεσή τους γίνεται σε αποτεφρωτή.

Η ανακύκλωση των ορυκτελαίων σταμάτησε στο **Ηνωμένο Βασίλειο** το 1986. Οι λόγοι υπήρξαν οικονομικοί και τεχνικοί: ο εντεινόμενος ανταγωνισμός των εταιρειών πετρελαιοειδών επέφερε την πτώση του παρθένου ορυκτελαίου σε σύγκριση με την τιμή του ανακυκλωμένου ορυκτελαίου. Επί πλέον, οι διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την ανακύκλωση κατέληγαν στη δημιουργία καταλοίπων των οποίων η διάθεση ήταν δυσχερής και ακριβή.

2.γ, δ) **Περιορισμοί τεχνικής, οικονομικής και οργανωτικής φύσης κατά την έννοια του άρθρου 3 παράγραφος 2 που επηρέασαν το εφικτό της διαδικασίας καύσης**

Στη **Γαλλία**, ελλείψει αναγέννησης, η διάθεση των ορυκτελαίων δεν μπορεί να διενεργηθεί με καύση παρά μόνο σε εγκαταστάσεις που έχουν πιστοποιηθεί από πλευράς προστασίας του περιβάλλοντος και που είναι εφοδιασμένες με διάταξη ανάκτησης της θερμότητας.

Για την **Ιταλία** οι περιορισμοί αυτοί υπάρχουν.

Στο **Λουξεμβούργο** δεν υπάρχει ούτε εγκατάσταση καύσης ορυκτελαίων.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, δεν υφίστανται μέχρις στιγμής περιορισμοί στην καύση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

2.ε **Εφ'όσον, εξ'αιτίας των ανωτέρω περιορισμών δεν ήταν δυνατή η αναγέννηση ή η καύση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, εάν λήφθηκαν μέτρα ώστε η καταστροφή, η εναπόθεση ή η αποθήκευση των ορυκτελαίων να πραγματοποιείται κατά τρόπο ελεγχόμενο και ακίνδυνο (άρθρο 3 § 3)**

Η **Γαλλία** και οι **Κάτω Χώρες** δεν απαντούν στην ερώτηση αυτή.

Στην **Ιταλία** δεν λήφθηκαν τέτοια μέτρα διότι τα ορυκτέλαια που οδηγήθηκαν σε διάθεση ικανοποιούσαν τα όρια εκπομπών που είχαν προδιαγραφεί για την αναγέννηση και την καύση.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, οι κανονισμοί του 1994 που διέπουν τις άδειες διαχείρισης αποβλήτων εξαιρούν από τις απαιτήσεις για την αποθήκευση των ορυκτελαίων τα δοχεία συλλογής που δεν υπερβαίνουν τα τρία κυβικά μέτρα. Ενθαρρύνεται έτσι η συλλογή στους οικιακούς καταναλωτές με στόχο την ανακύκλωση. Επίσης, στο τέλος του 1994 εμφανίσθηκε μια νέα διαδικασία παραγωγής καθαρού ορυκτελαίου σε ενδιαφέρουσα τιμή, η οποία επίσης απευθύνεται στον οικιακό καταναλωτή.

3.α, β) **Εκστρατείες προώθησης και ενημέρωσης του κοινού που πραγματοποιήθηκαν με στόχο να εξασφαλισθεί η σωστή αποθήκευση και η πλέον ολοκληρωμένη συγκέντρωση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων (άρθρο 5 § 1)**

Στη **Γερμανία**, οργανώνονται τακτικά σεμινάρια και συνέδρια που απευθύνονται στις επιχειρήσεις και το κοινό με συμμετοχή των ομοσπονδιακών και τοπικών αρχών. Έχει τεθεί σε εφαρμογή πρόγραμμα διανομής φυλλαδίων.

Στην **Ισπανία** οι αρμόδιες για το περιβάλλον αρχές των αυτονόμων περιφερειών (Βαλέντσια, Καταλωνία, Ανδαλουσία, Χώρα των Βάσκων, Γαλικία και Μαδρίτη) πραγματοποίησαν από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού.

Στη **Γαλλία**, πραγματοποιήθηκε εκστρατεία ενημέρωσης το 1986 η οποία περιελάμβανε τηλεοπτικά μηνύματα που μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια των αγώνων ποδοσφαίρου του παγκοσμίου κυπέλλου καθώς και εκστρατεία με σειρά από αφίσες. Επίσης τέθηκε στη διάθεση του κοινού "πράσινος" αριθμός τηλεφώνου ο οποίος και παρέμεινε έκτοτε διαθέσιμος. Επί πλέον υπηρεσία Minitel την οποία διαχειρίζεται η ADEME θέτει στη διάθεση του κοινού τη διεύθυνση των φορέων συλλογής και τα σημεία συγκέντρωσης. Επίσης σε τοπικό επίπεδο πραγματοποιήθηκαν εκστρατείες ενημέρωσης που στόχευαν συγκεκριμένα τμήματα του κοινού.

Στην **Ιταλία** πραγματοποιήθηκαν εκστρατείες. Ο νόμος 92/95 αναθέτει στους ομίλους (consorzia) την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης (άρθρο 10 α) με ανακοινώσεις που αφορούν τη διάθεση των ορυκτελαίων. Οι ανακοινώσεις αυτές έχουν γίνει μέσω του ημερήσιου και περιοδικού τύπου και με διαφημιστικά μηνύματα. Από το 1990 υφίσταται "πράσινος" αριθμός τηλεφώνου που απαντά δωρεάν στους πολίτες που ρωτούν τι να κάνουν με τα χρησιμοποιημένα τους ορυκτέλαια.

Στο **Λουξεμβούργο**, στο πλαίσιο της εκστρατείας ενημέρωσης Superdreckskδscht του Υπουργείου Περιβάλλοντος μεταδόθηκαν μηνύματα και διαφημίσεις από το ραδιόφωνο, με αντίστοιχες καταχωρήσεις στις εφημερίδες και τον κινηματογράφο ενώ πραγματοποιήθηκαν επίσης και συμμετοχές σε εκθέσεις.

Στις **Κάτω Χώρες** πραγματοποιήθηκε ανάλογο είδος σταυροφορίας. Ιδιαίτερα αναφέρονται οι εκστρατείες ενημέρωσης για τα "klein chemisch afval" (KCA: μικρά χημικά απόβλητα) στις οποίες έλαβαν μέρος πολλά μέσα μαζικής ενημέρωσης. Τα KCA περιλάμβαναν και τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια. Οι εκστρατείες αυτές ενημέρωσης πραγματοποιήθηκαν από την κυβέρνηση, την εθνική διοίκηση και τους δήμους. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης που έλαβαν μέρος ήταν η τηλεόραση, το ραδιόφωνο, οι εφημερίδες και τα περιοδικά. Χρησιμοποιήθηκαν επίσης αφίσες και διαφημίσεις στα αστικά λεωφορεία. Εκδόθηκε φυλλάδιο σχετικά με τη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.
Η έκθεση δίνει την εντύπωση ότι τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια διατίθενται με νόμιμες διαδικασίες εν μέρει χάρη στην ενημέρωση.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, η Εθνική Αρχή Ποταμών (NRA) εγκαινίασε τον Ιανουάριο 1995 την εκστρατεία μέριμνας για τα ορυκτέλαια, με τη συνεργασία και την οικονομική στήριξη της πετρελαϊκής βιομηχανίας. Οι περισσότερο ενδιαφέρουσες πτυχές της είναι: ο κώδικας μέριμνας για τα ορυκτέλαια που απευθύνεται στην οικιακή και εμπορική κατανάλωση και ο οποίος θέτει σε επιφυλακή αναφορικά με τους κινδύνους από λανθασμένη διάθεση, και η υποστήριξη της βιομηχανίας σε συνδυασμό με τον καταναλωτή με στόχο τη διάθεση των ορυκτελαίων.

4. **Αριθμός των επιχειρήσεων που εξασφαλίζουν τη συλλογή των ορυκτελαίων μόνων ή σε συνδυασμό με άλλα απόβλητα και αριθμός αρχών (άρθρο 5 § 4)**

Στη **Γερμανία**, υπάρχει ένα πυκνό δίκτυο 200 επιχειρήσεων διάθεσης που εξασφαλίζουν τη συλλογή των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Στην **Ισπανία**, επί πλέον από την αρχή σε εθνικό επίπεδο, σε κάθε αυτόνομη περιφέρεια εδρεύει αρμόδια για το περιβάλλον αρχή. Το σύστημα χορήγησης αδειών ρυθμίζεται με διοικητική απόφαση. Έχουν παραχωρηθεί 68 συνολικά άδειες σε επιχειρήσεις που συλλέγουν ορυκτέλαια.

Στη **Γαλλία** οι επιχειρήσεις που εξασφαλίζουν τη συλλογή εγκρίνονται από τον περιφερειάρχη και αποκτούν έτσι άδεια συλλογής σε προκαθορισμένη περιοχή. Κάθε περιφέρεια αριθμεί από 1 έως 5 συλλογείς και ο συνολικός αριθμός τους φτάνει τους 233. Εγκρίνονται για τη συλλογή των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από την απόφαση 79-981 της 21 Νοεμβρίου 1979.

Στην **Ιταλία**, η αρχή ελέγχου είναι περιφερειακή και αποτελείται από 20 αρχές. Υπάρχει σύστημα χορήγησης αδειών και ο συνολικός αριθμός επιχειρήσεων στις οποίες έχουν χορηγηθεί άδειες φτάνει τις 74. Πρόκειται για επιχειρήσεις που συλλέγουν επίσης και άλλα απόβλητα και έχουν συνάψει συμβάσεις παραχώρησης με τους ομίλους (consorzia).

Στο **Λουξεμβούργο** υπάρχουν σήμερα 17 επιχειρήσεις που συλλέγουν χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια από τις οποίες 7 έχουν άδεια συλλογής αποκλειστικά ορυκτελαίων.

Στις **Κάτω Χώρες** υπάρχει μια αρχή σε εθνικό επίπεδο και δώδεκα σε περιφερειακό επίπεδο. Στο εθνικό σχέδιο υπάρχουν τρεις επιχειρήσεις εξουσιοδοτημένες να διενεργούν επεξεργασία μόνον ορυκτελαίων και τρεις στις οποίες επιτρέπεται να επεξεργάζονται ορυκτέλαια μαζί με άλλα απόβλητα. Στο περιφερειακό σχέδιο, τρεις επιχειρήσεις έχουν άδεια επεξεργασίας ορυκτελαίων σε συνδυασμό με άλλα απόβλητα. Και στα δύο επίπεδα έχουν θεσπισθεί συστήματα χορήγησης αδειών. Απαιτείται υπουργική έγκριση για τη συλλογή χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Τα πρόσωπα που διαθέτουν τέτοια έγκριση υπόκεινται σε έλεγχο από την κυβέρνηση. Τα μισά από τα πρόσωπα αυτά διαθέτουν επίσης άδεια συλλογής μειγμάτων ορυκτελαίων/ύδατος/ιλύος τα οποία παράγονται κατά την εκκένωση των υποδοχέων λαδιού στους σταθμούς αυτοκινήτων. Οι δεύτερες αυτές άδειες χορηγούνται και ελέγχονται από τις περιφέρειες.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, δεν υπάρχει φορέας συγκέντρωσης των στοιχείων αυτών, τα οποία διαθέτουν οι μεμονωμένες ρυθμιστικές αρχές.

5. α, β, γ)**Αποφάσεις για υπαγωγή των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων στις διάφορες μεθόδους επεξεργασίας του άρθρου 3 και θέσπιση κατάλληλων ελέγχων (άρθρο 5 § 3)**

Στη **Γερμανία**, τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια υφίστανται σήμερα εκ νέου διύλιση για παραγωγή βασικών ορυκτελαίων και επεξεργασία για παραγωγή καυσίμων. Έχουν αναπτυχθεί νέες τεχνικές όπως η ενυδάτωση αλλά δεν έχουν ακόμη ευρεία εφαρμογή.

Στην **Ισπανία**, δεν ισχύει τέτοιου είδους πλαίσιο αλλά μέσω των διαφόρων υπουργικών αποφάσεων χορηγούνται ενισχύσεις και επιδοτήσεις που ευνοούν ως επί το πλείστον τη συλλογή ορυκτελαίων που προορίζονται για αναγέννηση, και, σε μικρότερο βαθμό, για καύση. Χωρίς να παραβλέπεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός της αγοράς, η τελική επεξεργασία ή ο τελικός προορισμός των ορυκτελαίων ρυθμίζεται από τη ζήτηση του τομέα. Σε κάθε περίπτωση οι αρχές διαθέτουν μηχανισμούς ελέγχου της προέλευσης και του προορισμού των ορυκτελαίων.

Στη **Γαλλία**, οι μορφές επεξεργασίας ικανοποιούν τις διατάξεις του άρθρου 3 της οδηγίας, είτε πρόκειται για αναγέννηση, είτε για καύση είτε για αποθήκευση. Η νομοθεσία προβλέπει ελέγχους που διενεργούνται από τον ελεγκτή των εγκαταστάσεων της υπόψη ζώνης. Σε περίπτωση που ο ελεγτής καταγράψει στην έκθεσή του ότι δεν έχουν τηρηθεί οι προδιαγραφές που προβλέπονται στη συγγραφή υποχρεώσεων του κατόχου της άδειας, το Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει το δικαίωμα να ανακαλέσει την άδεια με υπουργική απόφαση με τη διαδικασία της απόφασης 79-981, άρθρο 9.

Στην **Ιταλία**, δεν έχουν δημοσιευτεί αποφάσεις τέτοιας μορφής. Τα ορυκτέλαια υφίστανται αναγέννηση ή καύση αλλά έχουν θεσπισθεί έλεγχοι για την αναγέννηση και την καύση.

Στο **Λουξεμβούργο**, ο κανονισμός του Μεγάλου Δουκός της 23ης Δεκεμβρίου 1987 σχετικά με τις εγκαταστάσεις καύσης που τροφοδοτούνται με υγρά ή αέρια καύσιμα απαγορεύει κάθε καύση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων σε εγκαταστάσεις με ισχύ μικρότερη από 3 MW. Για τις εγκαταστάσεις άνω των 3 MW, απαιτείται η προηγούμενη λήψη άδειας από το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Στις **Κάτω Χώρες** τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια χρησιμοποιούνται ως καύσιμα αφού υποστούν επεξεργασία (φυγοκέντρηση). Άδεια φυγοκέντρησης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων έχει δοθεί σε 5 πρόσωπα. Ο έλεγχος διενεργείται από την περιφέρεια στην οποία βρίσκεται η εγκατάσταση.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** δεν διακρίνει κανένα απολύτως πλεονέκτημα από τη διάταξη αυτή.

6. α, β) **<u>Αριθμός επιχειρήσεων που διαθέτουν άδεια να διενεργούν αναγέννηση ορυκτελαίων, να τα χρησιμοποιούν ως καύσιμο ή να τα διαθέτουν μόνα ή με άλλα απόβλητα, αριθμός αρχών και δράσεις που εφαρμόζονται ώστε να εξασφαλισθεί ότι έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα προστασίας (άρθρο 6 § 1 και 2)</u>**

Στη **Γερμανία** οι 200 επιχειρήσεις διάθεσης υπόκεινται σε σύστημα χορήγησης αδειών σε συνδυασμό με κυρώσεις.

Στην **Ισπανία**, όσον αφορά την επεξεργασία μόνο των ορυκτελαίων, έχουν χορηγηθεί 2 άδειες για διενέργεια αναγέννησης, 15 με προοπτική την καύση, και 51 με σκοπό τη διάθεση. Οι άδειες αυτές χορηγούνται μόνο εφόσον οι επιχειρήσεις τηρούν βιβλίο ορυκτελαίων, ελέγχουν τις εκπομπές και τα λύματα και υπόκεινται στον έλεγχο των αρχών.

Στη **Γαλλία**, έχουν χορηγηθεί 54 άδειες σε επιχειρήσεις από τις οποίες οι 27 διενεργούν αναγέννηση ορυκτελαίων και οι 27 προβαίνουν σε καύση ορυκτελαίων. Οι άδειες έχουν κατανεμηθεί σε όλη την επικράτεια. Η διαδικασία χορήγησης αδείας περνάει από δύο επίπεδα εξέτασης: περιφερειακό και εθνικό. Η άδεια χορηγείται με υπουργική απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος. Ο έλεγχος ως προς τη συμμόρφωση των εγκαταστάσεων διενεργείται σε περιφερειακό επίπεδο.

Στην **Ιταλία** έχουν χορηγηθεί 6 άδειες για αναγέννηση και 2 για τελική διάθεση. Υφίσταται μία αρχή ελέγχου σε εθνικό επίπεδο: το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Στο **Λουξεμβούργο**, δεν υπάρχει καμμία επιχείρηση που διενεργεί διάθεση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Στις **Κάτω Χώρες**, οι άδειες που έχουν χορηγηθεί αφορούν επιχειρήσεις που διενεργούν διάθεση και άλλων αποβλήτων. Υπάρχουν 12 επαρχιακές αρχές και 5 άδειες που έχουν χορηγηθεί σε επιχειρήσεις διάθεσης.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** άδειες έχουν χορηγηθεί από διπλή εθνική αρχή, την Επιθεώρηση της Αυτής Μεγαλειότητος για τη Μόλυνση και την Επιθεώρηση Βιομηχανίας για τη Μόλυνση: 15 άδειες έχουν χορηγηθεί σε επιχειρήσεις που διενεργούν αναγέννηση και 15 σε επιχειρήσεις που προβαίνουν σε καύση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Αντιστοίχως, έχουν χορηγηθεί 2.240 άδειες από τις 456 τοπικές αρχές, τα District Councils, σε επιχειρήσεις που προβαίνουν σε καύση ορυκτελαίων. Καμμία άδεια δεν έχει χορηγηθεί σε επιχειρήσεις που διενεργούν επεξεργασία ορυκτελαίων μαζί με άλλα απόβλητα.

7. <u>Μέτρα που έχουν ληφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 που αφορά τα αναγεννημένα ορυκτέλαια.</u>

Η **Ισπανία** έχει λάβει μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 7 αλλά δεν τα έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή, και χωρίς να εξηγήσει τους λόγους.

Στη **Γαλλία**, το άρθρο 7 της οδηγίας κατέστη εσωτερικό δίκαιο με την εγκύκλιο αριθμός 11-86 της 11ης Μαρτίου 1986 σχετικά με τον έλεγχο των σταδίων ανάκτησης των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Η **Ιταλία** έλαβε μέτρα αλλά δεν τα έχει κοινοποιήσει στην Επιτροπή διότι οι αρμόδιες υπηρεσίες εξετάζουν ακόμη τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στην εθνική νομοθεσία και οι οποίες θέτουν σε εφαρμογή τις διατάξεις του άρθρου 7 της οδηγίας.

Στο **Λουξεμβούργο**, οι διατάξεις του άρθρου 7 έχουν περιληφθεί στον κανονισμό του Μεγάλου Λουκάς της 30ης Νοεμβρίου 1989 σχετικά με τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια και ειδικότερα στο άρθρο 8. Εξάλλου, οι εγκαταστάσεις αναγέννησης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων υπάγονται στις διατάξεις του νόμου της 17ης Ιουνίου 1994, σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων, σύμφωνα με τις οποίες απαιτούνται άδειες για την εκμετάλλευση. Στο πλαίσιο των αδειών αυτών, προδιαγράφονται ειδικοί όροι για την εκμετάλλευση. Δεν υπάρχει στο Λουξεμβούργο εγκατάσταση αναγέννησης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Τα μέτρα αυτά έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή.

Στις **Κάτω Χώρες** οι διατάξεις του άρθρου 7 δεν έχουν καταστεί εσωτερικό δίκαιο διότι τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια δεν υπόκεινται σε αναγέννηση (αυτό προϋποθέτει ότι με τον όρο βασικά ορυκτέλαια νοούνται τα βασικά λιπαντικά).

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** τα μέτρα που πάρθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 7 είναι τα ακόλουθα:

- Άρθρο 7(α): Μέρη I και II του νόμου για την προστασία του περιβάλλοντος (EPA 1990)

- Κανονισμοί για την προστασία του περιβάλλοντος 1991 (Διαδικασίες και ουσίες) SI αριθ. 472 όπως τροποποιήθηκε από τους κανονισμούς για τη χορήγηση αδειών σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων του 1994 (Κανονισμός 14).

7.α **Οριακές τιμές για τους ρύπους οι οποίες απαριθμούνται στο παράρτημα της οδηγίας (άρθρο 8 § 1 σημείο α)**

Στην **Ισπανία** και τη **Γαλλία**, οι εγκαταστάσεις καύσης με θερμική ισχύ άνω των 3 MW ικανοποιούν τα όρια που θέτει η οδηγία.

Στην **Ιταλία**, έχουν θεσπισθεί αυστηρότερα όρια για ορισμένους από τους ρύπους: Cd 0,2 mg/Nm3, Cl 30 mg/Nm3, Cr, Cu, V, Pb < 5 mg/Nm3.

Στο **Λουξεμβούργο**, κανονισμός του Μεγάλου Δουκός προσδιορίζει ως όρια τις ίδιες τιμές με την οδηγία και θεσπίζει ότι η περιεκτικότητα σε PCB στα ορυκτέλαια που προορίζονται για καύση δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 50 ppm.
Ως προς τις εκπομπές στην ατμόσφαιρα, τα εθνικά όρια που εφαρμόζονται από το 1994 στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών χορήγησης αδειών, είναι αυστηρότερες όσον αφορά τις ουσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα της οδηγίας καθώς και όσον αφορά άλλες παραμέτρους και ουσίες.

Στις **Κάτω Χώρες** τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια που έχουν υποστεί επεξεργασία (σύμφωνα με ορισμένες προδιαγραφές) δεν θεωρούνται χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια. Η χρήση τους ως καύσιμα υπόκειται, στην περίπτωση αυτή, στις ίδιες εθνικές προϋποθέσεις όπως και τα κανονικά καύσιμα. Στην περίπτωση που χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια προορίζονται για καύση σε σταθμό αυτοκινήτων, πρόκειται συνήθως για εγκαταστάσεις με ισχύ > 3 MW.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** οι θερμικές εγκαταστάσεις με ισχύ μεγαλύτερη από 3 MW ικανοποιούν τα ίδια όρια με τις τιμές που ορίζονται από την οδηγία.

7.β **Τιμές ορίων για τους ρύπους που απαριθμούνται στο παράρτημα της οδηγίας στις περιπτώσεις καύσης σε θερμικές εγκαταστάσεις με ισχύ κατώτερη από 3 MW και διευκρινίσεις σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου που εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή (άρθρο 8 § 1 σημείο β)**

Στην **Ισπανία** δεν χορηγούνται άδειες καύσης ορυκτελαίων σε θερμικές εγκαταστάσεις με ισχύ κατώτερη από 3 MW.

Στη **Γαλλία** οι θερμικές εγκαταστάσεις με ισχύ < 3 MW δεν περιλαμβάνονται στα στάδια διάθεσης των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Στην **Ιταλία** δεν επιτρέπεται η καύση ορυκτελαίων σε θερμικές εγκαταστάσεις με ισχύ κατώτερη από 3 MW.

Στις **Κάτω Χώρες**, οι απαιτήσεις είναι της ίδιας τάξης με τις τιμές που αφορούν τις εκπομπές αερίων που περιέχονται στις περιβαλλοντικές εγκρίσεις.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** οι μόνες τιμές ορίων που υπάρχουν για τις εγκαταστάσεις αυτού του τύπου, είναι 5 mg/m3 για το Pb, και 100 mg/m3 για τον κονιορτό αλλά το κάτω όριο ισχύος μπορεί να φτάνει τα 0,4 MW.

7.γ **Αριθμός αρχών ελέγχου που έχουν σχέση με την καύση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων (άρθρο 8 § 3)**

Στην **Ισπανία** υπάρχουν 6 εγκαταστάσεις με άδεια καύσης ορυκτελαίων, όλες με θερμική ισχύ ανώτερη από 3 MW, και υπάρχουν 17 αρχές στις αυτόνομες περιφέρειες.

Η **Γαλλία** δεν απάντησε την ερώτηση αυτή.

Στην **Ιταλία** δεν υπάρχει εγκεκριμένη εγκατάσταση με ισχύ κατώτερη από 3 MW.

Στις **Κάτω Χώρες** η αρχή ελέγχου ανήκει στο επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι αρμόδιες για τις εγκαταστάσεις ισχύος μικρότερης ή ίσης με 3MW ανέρχονται σε περίπου 600.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** υπάρχουν 456 τοπικές και 1 εθνική αρχές ελέγχου για τις εγκαταστάσεις > 3 MW και 456 τοπικές αρχές για τις εγκαταστάσεις < 3 MW.

8. **Ελάχιστες ποσότητες χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων οι οποίες έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη ότι δημιουργούν στις επιχειρήσεις που τα παράγουν, τα συλλέγουν και τα διαθέτουν την υποχρέωση να τηρούν μητρώο και να κοινοποιούν τα αντίστοιχα στοιχεία στις αρχές (άρθρο 11)**

Στην **Ισπανία** η ποσότητα αυτή έχει προσδιορισθεί στα 500 λίτρα, τόσο για την παραγωγή όσο και για τη συλλογή και για τη διάθεση.

Στη **Γαλλία** κάθε φορέας συλλογής υποχρεούται να συλλέγει ποσότητες άνω των 200 λίτρων. Ως προς τη διάθεση δεν προβλέπεται ελάχιστη ποσότητα· ειδικότερα, απαγορεύεται η χωρίς έγκριση διάθεση οιασδήποτε ποσότητας ορυκτελαίων. Ομοίως, δεν υπάρχει κατώτερο όριο για την παραγωγή: κάθε κάτοχος χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων υποχρεούται, είτε να παραδίδει το ορυκτέλαιο σε εγκεκριμένο φορέα συλλογής, είτε να το διαθέτει ο ίδιος εφόσον του έχει χορηγηθεί αντίστοιχη άδεια.

Στην **Ιταλία** και το **Λουξεμβούργο** ο νόμος δεν προβλέπει υποχρέωση προσδιορισμού ποσότητας.

Στις **Κάτω Χώρες**, δεν έχει προσδιοριστεί σε εθνικό επίπεδο ελάχιστη ποσότητα. Οι φορείς συλλογής έχουν την υποχρέωση τήρησης μητρώου στοιχείων διαχείρισης επί δεκαετία και υποβολής του στις αρμόδιες αρχές εφόσον ζητηθεί. Στο μητρώο πρέπει να καταχωρίζονται, για κάθε εγκεκριμένη εισερχόμενη παρτίδα: η ημερομηνία έγκρισης και άφιξης, ο κάτοχος, η φύση του προϊόντος -κωδικός αποβλήτων, βάρος, είδος έγκρισης προϊόντων, τα στοιχεία της έκθεσης ανάλυσης, τιμολόγιο καταβληθέντων ποσών.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** τα στοιχεία αυτά δεν τηρούνται κατά τρόπο συγκεντρωτικό, αλλά καταβάλλονται προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή με στόχο να συγκεντρωθούν τα στοιχεία για να χρησιμοποιηθούν στην πρώτη έκθεση σχετικά με την οδηγία.

9. α, β) **Αποζημιώσεις που καταβάλλονται στις επιχειρήσεις που συλλέγουν χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια, καταβολές κατά μέσον όρο, βάση υπολογισμού και μέθοδοι χρηματοδότησης (άρθρο 14)**

Στην **Ισπανία** καταβλήθηκαν με υπουργικές αποφάσεις επιδοτήσεις συλλογής για τα έτη 89, 90, 91, 92 και 94 συνολικού ύψους 500 εκατομμυρίων πεσετών. Οι επιδοτήσεις υπολογίσθηκαν με δύο τρόπους, ένας για τα ορυκτέλαια με προορισμό την αναγέννηση και άλλος για τα ορυκτέλαια με προορισμό την καύση.

Στη **Γαλλία**, θεσπίσθηκε με διάταγμα της 31 Αυγούστου 1989 τέλος επί των βασικών ορυκτελαίων, για την είσπραξη του οποίου είναι αρμόδια η τελωνειακή υπηρεσία και του οποίου τη διαχείριση ασκεί η εθνική υπηρεσία διάθεσης και ανάκτησης αποβλήτων. Οι επιχειρήσεις συλλογής εισπράττουν κάποια αποζημίωση για κάθε τόνο ορυκτελαίου που συλλέγουν.

Στην **Ιταλία**, καταβάλλονται αποζημιώσεις στις επιχειρήσεις συλλογής.

Στο **Λουξεμβούργο** και το **Ηνωμένο Βασίλειο** δεν καταβάλλονται αποζημιώσεις στις επιχειρήσεις που συλλέγουν μεταχειρισμένα ορυκτέλαια.

Στις **Κάτω Χώρες**, προσδιορίζεται ανά μήνα ένα ανώτατο τιμολόγιο, που υπολογίζεται με βάση το κόστος και το έσοδο μετά την επεξεργασία. Το πραγματικό τιμολόγιο είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο κατά 10-15 cents ανά λίτρο, για τη συλλογή και την επεξεργασία. Η διάκριση ανάμεσα στις δύο αυτές λειτουργίες είναι αδύνατη λόγω του γεγονότος ότι οι φορείς συλλογής διενεργούν επίσης και την επεξεργασία. (Η απάντηση αφορά το σημείο 10.α,β).

10. α, β) **Αποζημιώσεις που καταβάλλονται στις επιχειρήσεις που διενεργούν διάθεση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, καταβολές κατά μέσον όρο, βάση υπολογισμού και μέθοδοι χρηματοδότησης (άρθρο 14)**

Στη **Γερμανία**, δεν καταβάλλεται αποζημίωση στις επιχειρήσεις διάθεσης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Στην **Ισπανία**, επιδοτούνται από το 1989 οι επιχειρήσεις διάθεσης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Η μέση τιμή της επιδότησης είναι 6 πεσέτες ανά κιλό. Προορισμός του ποσού αυτού είναι η κάλυψη των εξόδων διαχείρισης, συλλογής, μεταφοράς και διάθεσης.

Στη **Γαλλία** από το ανωτέρω τέλος προβλέπονται ενισχύσεις στις επιχειρήσεις διάθεσης για την εκπόνηση επενδυτικών σχεδίων.

Στην **Ιταλία** προβλέπονται αποζημιώσεις στις επιχειρήσεις διάθεσης.

Στο **Λουξεμβούργο** δεν προβλέπεται καμμία αποζημίωση στις επιχειρήσεις διάθεσης χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο** δεν προβλέπεται καμμία διανομή προς τις επιχειρήσεις διάθεσης ορυκτελαίων.

11. **Μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη για να προωθηθεί κατά προτεραιότητα η επεξεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση.** (το αντικείμενο αυτό δεν είχε περιληφθεί στο ερωτηματολόγιο)

Στη **Γερμανία**, δεν προωθείται κατά προτεραιότητα η αναγέννηση, αλλά στον κανονισμό για τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια περιλαμβάνεται διάταξη που απαγορεύει την ανάμειξη ορυκτελαίων που επιδέχονται εκ νέου διύλιση με άλλα ορυκτέλαια.

Η **Ισπανία** δεν έχει προβλέψει ανάλογο μέτρο αλλά με ορισμένες υπουργικές αποφάσεις έχει έμμεσα ευνοήσει την αναγέννηση με ενισχύσεις προς τις δραστηριότητες συλλογής ορυκτελαίων που έχουν προορισμό την αναγέννηση.

Στη **Γαλλία**, η απόφαση της 21 Νοεμβρίου 1979 προβλέπει στο άρθρο 2 ότι τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια θα προωθούνται κατά προτεραιότητα για διάθεση με αναγέννηση ή ανακύκλωση στις εγκεκριμένες εγκαταστάσεις.

Η **Ιταλία**, το **Ηνωμένο Βασίλειο** και οι **Κάτω Χώρες** δεν έχουν λάβει μέτρα για κατά προτεραιότητα προώθηση της αναγέννησης.

Στο **Λουξεμβούργο**, ο νόμος της 17ης Ιουνίου 1994 σχετικά με την πρόληψη και τη διαχείριση των αποβλήτων αποδίδει γενικά προτεραιότητα στην αναγέννηση των υλικών.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Όπως έχει ήδη περιγραφεί στο κεφάλαιο "Γενικά" ουσιαστικά η έκθεση αναφέρεται μόνο στις κοινοποιήσεις έξι κρατών μελών: της Ισπανίας, της Ιταλίας, του Ηνωμένου Βασιλείου, του Λουξεμβούργου και των Κάτω Χωρών, που έχουν δώσει επαρκή στοιχεία για την περίοδο 1990-1994.

Όλα αυτά τα κράτη έχουν λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλισθεί ότι τα ορυκτέλαια θα συλλέγονται και θα διατίθενται χωρίς πρόκληση κινδύνου στον άνθρωπο και στο περιβάλλον.

Εντούτοις, μόνο η Γαλλία και το Λουξεμβούργο έχουν σαφώς δώσει μέσω της νομοθεσίας τους προτεραιότητα στην αναγέννηση, και η Ισπανία την έχει ευνοήσει μέσω ορισμένων ενεργειών της. Στην πράξη, φαίνεται ότι τελικά, στο τέλος της περιόδου αυτής η ποσότητα που υπέστη αναγέννηση αυξήθηκε μόνο στην Ιταλία.

Στη Γερμανία, το 1991 (τελευταία στοιχεία), τα δύο τρίτα της ποσότητας που συλλέχθηκε υπέστη αναγέννηση και το υπόλοιπο τρίτο μετατράπηκε σε καύσιμο. Η μισή από την ποσότητα των ορυκτελαίων με προέλευση το Λουξεμβούργο υπεβλήθη σε αναγέννηση.

Στη Γαλλία, κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου, οι ποσότητες που υπέστησαν αναγέννηση μειώθηκαν έντονα ενώ διπλασιάστηκαν οι ποσότητες που μετατράπηκαν σε καύσιμο.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, όλες οι ποσότητες από το 1986 καίονται. Τέλος στην Ολλανδία, η μισή ποσότητα χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων μετατρέπεται σε καύσιμο και η άλλη μισή διατίθεται. Για να αιτιολογήσουν την μάλλον απογοητευτική αυτή κατάσταση, η Ιταλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, το Λουξεμβούργο, οι Κάτω Χώρες και η Γερμανία, επικαλούνται το επιχείρημα των οικονομικών περιορισμών που διέπουν την αναγέννηση.

Διατρέχοντας τις υπόλοιπες διατάξεις της οδηγίας, σχηματίζεται η αντίληψη ότι δυναμικά μέτρα έχουν ληφθεί μόνο μέχρι το στάδιο της συλλογής των ορυκτελαίων. Κανένα κράτος μέλος δεν έχει επιδείξει σταθερή βούληση να προωθηθεί κατά προτεραιότητα η αναγέννηση.

Όλα τα κράτη που αναφέρθηκαν ανωτέρω έχουν επεξεργασεί και υλοποιήσει εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού με στόχο να εξασφαλίσουν τη σωστή αποθήκευση και την πληρέστερη δυνατή συλλογή των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Μόνο όμως η Ιταλία και το Λουξεμβούργο έχουν επιβάλει αυστηρότερα όρια τιμών εκπομπών από τις τιμές της οδηγίας, και μόνον η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία έχουν επιβάλει ελάχιστες ποσότητες για την εγγραφή των ορυκτελαίων από τις επιχειρήσεις που τα συλλέγουν, τα επεξεργάζονται ή τα διαθέτουν.

Τέλος, όσον αφορά τις αποζημιώσεις, μόνο το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αποζημιώνει τη συλλογή, ενώ αντίστοιχα στην περίπτωση της διάθεσης, απέχουν το Ηνωμένο Βασίλειο, το Λουξεμβούργο και η Γερμανία.

Ως συμπέρασμα θα μπορούσε να λεχθεί ότι:

1) η οδηγία έχει τύχει πολύ μερικής εφαρμογής και
2) τα κράτη μέλη δεν θέλησαν να προωθήσουν κατά προτεραιότητα την αναγέννηση σε σχέση με την καύση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων.

Η ΟΔΗΓΙΑ 86/278/ΕΟΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΙΔΙΩΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΙΛΥΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΛΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Ι. Εισαγωγη

Το άρθρο 17 της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ που εκδόθηκε από το Συμβούλιο στις 12 Ιουνίου 1986 σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος και ιδίως του εδάφους κατά τη χρησιμοποίηση της ιλύος καθαρισμού λυμάτων στη γεωργία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη συντάσσουν κάθε τέσσερα χρόνια, και για πρώτη φορά πέντε χρόνια μετά την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας συγκεντρωτική έκθεση για τη χρησιμοποίηση της ιλύος στη γεωργία.

Δεδομένου ότι η οδηγία κοινοποιήθηκε στις 17 Ιουνίου 1986, τα κράτη μέλη θα έπρεπε να έχουν συντάξει την πρώτη τους έκθεση για τα έτη 1987-1990, πριν από τις 17 Ιουνίου 1991.

Έξι κράτη μέλη: το Βέλγιο, η Δανία, η Γερμανία, η Ισπανία, η Γαλλία και το Ηνωμένο Βασίλειο διαβίβασαν την έκθεσή τους το 1991/1992. Η Επιτροπή δεν έκρινε ότι θα ήταν χρήσιμη η δημοσίευση στοιχείων τόσο ελλειπών, τόσο σποραδικών και χωρίς ενιαία μορφή.

Δεύτερη έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 17 της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ, για τα έτη 1991-1994 θα έπρεπε να είχε υποβληθεί πριν από τις 17 Ιουνίου 1995. Παρά τις υπομνηστικές επιστολές που στάλθηκαν στις 18 Μαΐου και στις 25 Ιουλίου 1995, μόνο το Βέλγιο, η Ισπανία, η Γαλλία, η Πορτογαλία και το Ηνωμένο Βασίλειο διαβίβασαν έκθεση.

Όπως φαίνεται και στη γενική εισαγωγή, η παρούσα συγκεντρωτική έκθεση καλύπτει την περίοδο 1991-1994, και εξετάζει συνεπώς μόνο τα 5 κράτη μέλη που αναφέρονται ανωτέρω.

II. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν ακόμη λάβει τα απαραίτητα εθνικά μέτρα για την ενσωμάτωση της οδηγίας αυτής. Το Βέλγιο καταδικάστηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (απόφαση της 3ης Μαΐου 1994, υπόθεση αριθμός C-260/93) διότι δεν είχε καταστήσει την οδηγία εσωτερικό δίκαιο. Το κενό αυτό συμπληρώθηκε τον Ιανουάριο 1992 για τη Φλάνδρα, τον Ιανουάριο 1995 για τη Βαλλονία και τον Αύγουστο 1995 για την περιφέρεια Βρυξελλών.

Στο τέλος της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, δεν είχε ακόμη κοινοποιηθεί στην Επιτροπή το διάταγμα με το οποίο η οδηγία θα ενσωματωθεί στο εσωτερικό δίκαιο της Πορτογαλίας, ένω οι διαδικασίες ενσωμάτωσης στο εσωτερικό γαλλικό δίκαιο, και ιδίως των άρθρων 2(α), 6(α και β), 9, 10(1) και 16, αποτελούν αντικείμενο αλληλογραφίας ανάμεσα στην Επιτροπή και τη Γαλλία.

Για την Ιρλανδία, η κατάσταση έχει ως εξής: ενώ το παράρτημα ΙΑ της οδηγίας αναφέρεται στα εδάφη των οποίων το pH είναι από 6 έως 7, ο αντίστοιχος ιρλανδικός πίνακας (μέρος Ι του πίνακα του SI 183 του 1991) αναφέρεται στα εδάφη των οποίων το pH κυμαίνεται από 5 έως 7. Στη συνέχεια αιτήματος παροχής διευκρινίσεων της Επιτροπής σχετικά με τη διαφορά αυτή στην ιρλανδική νομοθεσία, οι ιρλανδικές αρχές τη διαβεβαίωσαν ότι το γεγονός αυτό δεν θα δημιουργήσει περιβαλλοντικούς κινδύνους.

III. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ: ΕΚΘΕΣΗ/ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΟΥ ΠΟΥ ΑΠΟΡΡΕΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 94/474/ΕΟΚ.

Στη συνέχεια της έκδοσης της οδηγίας 91/692/ΕΟΚ[1] που είχε ως στόχο την τυποποίηση και την εφαρμογή ορισμένων οδηγιών σχετικών με το περιβάλλον, η Επιτροπή κατάρτισε ένα ερωτηματολόγιο για την αξιολόγηση των εκθέσεων για την εφαρμογή της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ.

Το ερωτηματολόγιο αυτό δεν θα έπρεπε τυπικά να χρησιμοποιηθεί παρά μόνο για την περίοδο 1995-97. Η Επιτροπή εντούτοις ζήτησε από τα κράτη μέλη να το χρησιμοποιήσουν κατά το δυνατόν εκτενέστερα για την έκθεση 1991-94

Για την περίοδο αυτή, έκθεση διαβίβασαν το **Βέλγιο**, η **Ισπανία**, η **Γαλλία**, η **Πορτογαλία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**.

Η βελγική έκθεση δεν καλύπτει την περιφέρεια των Βρυξελλών που δεν διαθέτει ακόμη σταθμό επεξεργασίας. Η έκθεση της περιφέρειας της Βαλλονίας δεν ακολουθεί τυπικά το ερωτηματολόγιο, λόγω της καθυστερημένης ενσωμάτωσης της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

---

[1] ΕΕ L377 της 31.12.91, σ. 48.

Η γαλλική έκθεση δεν απαντά σε ορισμένα ερωτήματα ενώ η Πορτογαλική έκθεση συνίσταται απλώς στην παρουσίαση ενός έργου "Portaria".

Μεταξύ των κρατών μελών που δεν ανταποκρίθηκαν στο αίτημα της Επιτροπής, οι υπηρεσίες διαθέτουν κάποιες παλαιότερες αποστολές στοιχείων από τη Δανία και τη Γερμανία. Δυστυχώς τα στοιχεία αυτά σταματούν στο έτος 1989 και συνεπώς βρίσκονται έξω από τη χρονική περίοδο που εξετάζει η παρούσα έκθεση.

Στην έκθεση που ακολουθεί έχουν καταγραφεί οι απαντήσεις των κρατών μελών στις διάφορες ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Για τη διευκόλυνση της ανάγνωσης οι παράγραφοι φέρουν τον αριθμό των σημείων του ερωτηματολογίου.

III. 1 **Ειδικές συνθήκες όταν χρησιμοποιείται η ιλύς που προέρχεται από σηπτικούς βόθρους και άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις (άρθρο 3(2))**

Στο **Βέλγιο**, βασιλικό διάταγμα του Οκτωβρίου 1977 σχετικά με τη χρήση λιπασμάτων και βελτιωτικών του εδάφους (όπως π.χ. της ιλύος) προβλέπει ότι τα υλικά αυτά πρέπει να είναι απαλλαγμένα από κάθε νοσογόνο ή τοξική ουσία, από έντομα και τοξικά νηματώδη, από φορείς μικροβίων και άλλων φυτοπαθολογικών βακτηριδίων που ενδεχομένως θα έβλαπταν τη χλωρίδα και την υγεία ανθρώπων και ζώων.

Στην **Ισπανία**, ισχύουν οι ίδιοι όροι για τη χρήση όπως και προκειμένου για την ιλύ που προέρχεται από σταθμούς καθαρισμού.

Στη **Γαλλία**, ο διασκορπισμός πρέπει να γίνεται με κατάλληλα μηχανήματα και η ιλύς να καταχώνεται σε βάθος με άρωση την επαύριο.

Η **Ποστογαλία** δεν παρέχει σχετικά στοιχεία.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, οι ίδιοι κανόνες που ισχύουν για την ιλύ από σταθμούς καθαρισμού εφαρμόζονται και προκειμένου για ιλύ από σηπτικούς βόθρους, και η ιλύς που διασκορπίζεται χωρίς εισχώρηση πρέπει να καταχώνεται το συντομότερο δυνατόν.

III. 2 (α) **Οριακές τιμές συγκέντρωσης βαρέων μετάλλων στο έδαφος και την ιλύ, καιμέγιστες επιτρεπτές ποσότητες**

Στους κατωτέρω πίνακες εμφανίζονται τα στοιχεία που παραθέτουν τα παραρτήματα ΙΑ, Β και Γ της οδηγίας.

Αριθ. 1. ΟΡΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΤΟ ΕΔΑΦΟΣ (mg/kg) (Παράρτημα ΙΑ της οδηγίας)

Παράμετροι	Οδηγία 86/278/ΕΟΚ	Βέλγιο			Ισπανία		Γαλλία	Πορτογαλία			Ηνωμένο Βασίλειο			
		Φλάνδρα		Βαλλονία										
		Εδάφη αμμώδη	Αργιλλος		pH <7	pH >7		pH <5.5	pH 5.5<7	pH >7.0	pH 5.0-5.5	pH 5.5-6.0	pH 6-7	pH > 7
Κάδμιο	1-3	1	3	1	1	3	2	1	3	4	3	3	3	3
Χαλκός	50-140	50	140	50	50	210	100	50	100	200	80	100	135	200
Νικέλιο	30-75	30	75	50	30	112	50	30	75	110	50	60	75	100
Μόλυβδος	50-300	50	300	100	50	300	100	50	300	450	300	300	300	300
Ψευδάργυρος	150-300	150	300	200	150	450	300	150	300	450	200	250	300	450
Υδράργυρος	1-1.5	1	1.5	1	1	1.5	1	1	1.5	2.0	1	1	1	1
Χρώμιο	-	100	150	100	100	150	150	50	200	300	400	400	400	400

Αριθ. 2. ΟΡΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΤΗΝ ΙΛΥ (mg/kg) (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I Β)

Παράμετροι	Οδηγία 86/278/ΕΟΚ	Βέλγιο		Ισπανία		Γαλλία		Πορτογαλία	Ηνωμένο Βασίλειο
		Φλάνδρα	Βαλλονία	pH <7	pH >7	Τιμή αναφοράς	Όριο		
Κάδμιο	20-40	12	10	20	40	20	40	20	-
Χαλκός	1 000-1 750	750	600	1 000	1 250	1 000	2 000	1 000	-
Νικέλιο	300-400	100	100	300	400	200	400	300	-
Μόλυβδος	750-1 200	600	500	750	1200	800	1 600	750	1 000
Ψευδάργυρος	2 500-4 000	2 500	2 000	2 500	4 000	3 000	6 000	2 500	-
Υδράργυρος	16-25	10	10	16	25	10	20	16	-
Χρώμιο	-	500	500	1 000	1500	1 000	2 000	1 000	-

Αριθ.3. ΟΡΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΟΣΟΣΤΗΤΕΣ ΒΑΡΕΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΑ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑ ΕΔΑΦΗ (kg/ha/an) (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Γ)

	Οδηγία 86/278/ΕΟΚ	Βέλγιο			Γερμανία	Γαλλία	Πορτογαλλία	Ηνωμένο Βασίλειο
		Φλάνδρα		Βαλλονία				
		Λειμώνες	Καλλιέργειες					
Cd	0.15	0.012	0.024	-	0.15	0.06	0.15	0.15
Cu	12	0.75	1.5	-	12	3	12	7.5
Ni	3	0.1	0.2	-	3	0.6	3	3
Pb	15	0.6	1.2	-	15	2.4	15	15
Zn	30	2.5	5	-	30	9	30	15
Hg	0.1	0.01	0.02	-	0.1	0.03	0.1	0.1
Cr	-	0.5	1	-	3	3	4.5	

III. 2.(β) **Μέγιστη ποσότητα ιλύος που προστίθεται στο έδαφος, σε τόνους ξηράς ουσίας (Τ.Ξ.Ο.)/ha/έτος (άρθρο 5.2Α)**

Στην περιφέρεια της **Φλάνδρας** επιτρέπεται 1 Τ.Ξ.Ο./ha/έτος στους λειμώνες, και 2 Τ.Ξ.Ο./ha/έτος στις καλλιέργειες. Επιτρέπεται η προσθήκη των δόσεων αυτών μία μόνο φορά ανά τριετία.

Το **Ηνωμένο Βασίλειο** προτίμησε την προσέγγιση που περιγράφεται στο άρθρο 5.2 (β) (προσδιορισμός των οριακών τιμών μετάλλων που εισάγονται ανά έτος ανά ha), και συνεπώς δεν προσδιόρισε μέγιστη επιτρεπόμενη ποσότητα ιλύος ανά ha ανά έτος.

Οι υπόλοιπες εκθέσεις (περιοχή Βαλλονίας, Ισπανία, Γαλλία, Πορτογαλία) δεν απαντούν στην ερώτηση αυτή.

III. 2.(γ) **Λιγότερο αυστηρές οριακές τιμές συγκέντρωσης βαρέων μετάλλων που επιτρέπονται σε εδάφη των οποίων η καλλιέργεια προορίζεται αποκλειστικά για ζωϊκή κατανάλωση (παράρτημα ΙΑ, σημείωση 1)**

Στην **περιφέρεια της Φλάνδρας** και την **Ισπανία**, δεν επιτρέπονται λιγώτερο αυστηρές τιμές.

Οι εκθέσεις της περιφέρειας της Βαλλονίας, της Γαλλίας και της Πορτογαλίας δεν παρέχουν καμμία ένδειξη στο θέμα αυτό.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, επιτρέπονται λιγώτερο αυστηρές τιμές σε 11 τοποθεσίες που καλύπτουν συνολικά 2 540 ha, γειτονικές σε σταθμούς καθαρισμού και οι οποίες παλαιότερα είχαν χρησιμοποιηθεί ως γήπεδα διασκορπισμού. Οι επιτρεπόμενες τιμές δεν περιέχονται εντούτοις στην έκθεση.

III.2.(δ) **Λιγότερο αυστηρές οριακές τιμές συγκέντρωσης βαρέων μετάλλων που επιτρέπονται σε εδάφη των οποίων το pH υπερβαίνει το 7 (παράρτημα ΙΑ, σημείωση 2)**

Στην **περιφέρεια της Φλάνδρας** επιτρέπονται οριακές τιμές 75, 45 και 225 mg/kg για το χαλκό, το νικέλιο και τον ψευδάργυρο αντιστοίχως, για εδάφη των οποίων το pH υπερβαίνει μονίμως το 7.

Οι εκθέσεις της Βαλλονίας και της Γαλλίας δεν απαντούν στην ερώτηση.

Οι οριακές τιμές που επιτρέπονται στην **Ισπανία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο** καθώς και αυτές που προτείνονται στην **Πορτογαλία** περιέχονται στον ανωτέρω πίνακα αριθ. 1.

III. 2.(ε) **Λιγότερο αυστηρές οριακές τιμές ποσοτήτων βαρέων μετάλλων που εισάγονται ετησίως σε εδάφη που προορίζονται για καλλιέργειες χορτοκοπής (παράρτημα ΙΓ, σημείωση 1)**

Ούτε η **περιφέρεια της Φλάνδρας** ούτε η **Ισπανία** επιτρέπουν τιμές λιγώτερο αυστηρές.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, οι τοποθεσίες που αναφέρονται ήδη στο ανωτέρω σημείο II. 2(γ) ευνοούνται από την εξαίρεση αυτή, αλλά δεν σημειώνονται οι επιτρεπόμενες τιμές.

Οι εκθέσεις της Βαλλονίας, της Γαλλίας και της Πορτογαλίας δεν απαντούν την ερώτηση.

III.3.(α) **Περιγραφή των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την επεξεργασία της ιλύος (άρθρο 6)**

Στη **Φλάνδρα**, οι επιτρεπόμενες τεχνολογίες συνίστανται σε μακροχρόνιες επεξεργασίες, βιολογικές, χημικές ή θερμικές. Η σταθεροποίηση επιτυγχάνεται με επεξεργασία εν ψηχρώ για το 65% των ιλύων, εν θερμώ για το 5% και με αναερόβιο επεξεργασία για το υπόλοιπο 30%

Στη **Βαλλονία** οι ιλύες απλώς "υφίστανται βελτίωση" χωρίς άλλη διευκρίνιση.

Στην **Ισπανία**, οι ιλύες υφίστανται διήθηση, φυσική ή χημική επεξεργασία, και στη συνέχεια αφυδατώνονται.

Στη **Γαλλία** εφαρμόζεται η σταθεροποίηση με αναερόβιο ή αερόβιο ζύμωση, ή μέσω χημικής διεργασίας. Στη συνέχεια οι ιλύες παχύνονται με αφυδάτωση.

Η πορτογαλική έκθεση δεν αναφέρει επεξεργασίες.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, οι ιλύες παστεριώνονται πριν υποστούν αναερόβιο μεσόφιλη ή θερμόφιλη ζύμωση. Στη συνέχεια υφίστανται λιπασματοποίηση ή σταθεροποίηση με ασβέστη, πριν αφυδατωθούν.

III.3(β και γ) **Συχνότητα διενέργειας αναλύσεων στις ιλύες (παράρτημα II, Α, §1)**

Οι εκθέσεις της Βαλλονίας και της Γαλλίας δεν αναφέρουν συχνότητα διενέργειας αναλύσεων.

Στη **Φλάνδρα**, την **Ισπανία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**, οι συχνότητες είναι οι ίδιες με αυτές της οδηγίας.

Στην **Πορτογαλία**, στην περιφέρεια "Portaria", η συχνότητα των αναλύσεων είναι παρόμοια με αυτή της οδηγίας (2 φορές το χρόνο), αλλά μπορεί να μειωθεί σε μία φορά αν τα αποτελέσματα δύο διαδοχικών ετών δεν διαφέρουν σημαντικά. Εξάλλου, αναλύσεις εκτελούνται όταν η ποιότητα των υδάτων που έχουν υποστεί επεξεργασία παρουσιάζει σημαντικές διακυμάνσεις, ή αν εμφανίζονται αλλοιώσεις κατά την επεξεργασία. Τέλος δεν ειναι υποχρεωτική η ανάλυση για περιεκτικότητα σε Cu, Zn, ή σε Cr αν δεν έχουν ποτέ ανιχνευτεί τα στοιχεία αυτά, ή αν μόνον ανιχνεύτηκαν σε μικρές ποσότητες στα ύδατα που προορίζονται για επεξεργασία.

III.3 (δ και γ) **Μέτρα ειδικά για την ένεση και κατάχωση της ανεπεξέργαστης ιλύος (άρθρο 6(α))**

Στην **περιφέρεια της Φλάνδρας** και την **Ισπανία**, επιτρέπεται η χρήση μόνο επεξεργασμένης ιλύος.

Στην **περιφέρεια της Βαλλονίας**, πρέπει να έχουν "υποστεί βελτίωση".

Κανένα ειδικό μέτρο δεν έχει ληφθεί στο **Ηνωμένο Βασίλειο**..

Οι εκθέσεις της Γαλλίας και της Πορτογαλίας δεν απαντούν στην ερώτηση.

III.4. **Περίοδος που απαγορεύεται ο διασκορπισμός πριν από την παραχώρηση για βοσκή ή τη συγκομιδή (άρθρο 7)**

Στην **περιφέρεια της Φλάνδρας**, προβλέπεται περίοδος έξι εβδομάδων, χωρίς διάκριση του τύπου της καλλιέργειας.

Στην **Ισπανία**, οι περίοδοι απαγόρευσης είναι ανάλογες με της οδηγίας.

Η **περιφέρεια της Βαλλονίας**, η **Γαλλία** και η **Πορτογαλία** δεν παρέχουν κανένα σχετικό στοιχείο για το θέμα.

Η έκθεση του **Ηνωμένου Βασιλείου** προβλέπει απλώς διάστημα 3 εβδομάδων χωρίς διάκριση ανάμεσα στους διάφορους τύπους καλλιεργειών.

III.5 (α και β) **Προσδιορισμός οριακών τιμών ή άλλων μέτρων για τα εδάφη των οποίων το pH είναι χαμηλότερο από 6 (άρθρο 8)**

Στην **περιφέρεια της Φλάνδρας** απλώς και σαφώς απαγορεύεται ο διασκορπισμός ιλύος σε έδαφος του οποίου το pH είναι κατώτερο από 6.

Στην **Ισπανία**, (βλ. ανωτέρω πίνακα σχετικό με το παράρτημα ΙΑ) το όριο του pH είναι 7. Για όλα τα εδάφη που το pH τους είναι κατώτερο από 7, εφαρμόζεται η κατώτερη τιμή του παραρτήματος ΙΑ.

Στον ίδιο πίνακα περιλαμβάνονται οι οριακές τιμές για το Zn, Cu και το Ni που έχει θεσπίσει το **Ηνωμένο Βασίλειο** σε συνάρτηση με διάφορες τιμές pH.

Οι εκθέσεις της Βαλλονίας, της Γαλλίας και της Πορτογαλίας δεν απαντούν στην ερώτηση.

III.6 (α) **Αναλύσεις εδαφών που αφορούν παραμέτρους άλλες, εκτός από το pH και τα βαρέα μέταλλα (παράρτημα ΙΙΒ.1)**

Στην **περιφέρεια της Φλάνδρας**, εκτελούνται αναλύσεις για να διαπιστωθεί η συγκέντρωση σε φωσφορικά άλατα

Καμμία άλλη παράμετρος δεν μετράται στην **περιφέρεια της Βαλλονίας**, την **Ισπανία** και το **Ηνωμένο Βασίλειο**.

Η Γαλλία και η Πορτογαλία δεν έχουν παράσχει σχετικά στοιχεία για το θέμα.

III. 6.(β) **Ελάχιστη συχνότητα εκτέλεσης αναλύσεων εδάφους (παράρτημα ΙΙΒ.2)**

Πέρα από τις προδιαγραφές της οδηγίας, στην **περιφέρεια της Φλάνδρας** διεξάγεται συμπληρωματική ανάλυση εδάφους μετά από κάθε εισαγωγή 20 τόνων ιλύος.

Στην **Ισπανία** η συχνότητα των αναλύσεων αποφασίζεται από τις αυτόνομες περιφέρειες (CC.AA)

Οι εκθέσεις της περιφέρειας της Βαλλονίας, της Γαλλίας και της Πορτογαλίας δεν παρέχουν κανένα στοιχείο για το θέμα αυτό.

Στο **Ηνωμένο Βασίλειο**, η πρώτη ανάλυση του εδάφους εκτελείται όταν χρησιμοποιείται για πρώτη φορά ιλύς, και στη συνέχεια μετά από 20 έτη από την πρώτη ανάλυση. Αλλά, μετά από αίτηση του ιδιοκτήτη του εδάφους ή του Υπουργού Εσωτερικών, είναι δυνατή η ανάλυση 5 έτη μετά την τελευταία ανάλυση.

III. 7. **Ποσότητες παραγόμενης ιλύος από τους σταθμούς καθαρισμού, ιλύος που χρησιμοποιείται στη γεωργία, καλυμμένη επιφάνεια και μέση συγκέντρωση βαρέων μετάλλων στην ιλύ (με βάση τα βιβλία που αναφέρονται στο άρθρο 10)**

Τα στοιχεία που ζητήθηκαν περιέχονται στους κατωτέρω πίνακες με τη μορφή μέσης τιμής για την περίοδο που καλύπτει η παρούσα έκθεση.

Αριθ. 4 ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΜΕΝΗΣ ΙΛΥΟΣ

	Παραγόμενη ιλύς (Τ.Ξ.Ο./έτος)	**Ιλύς που χρησιμοποιείται στη γεωργία (Τ.Ξ.Ο./έτος)**	**Καλυμμένη επιφάνεια (προαιρετικό)**
Περιφέρεια Φλάνδρας	838.731	212.228	--
Περιφέρεια Βαλλονίας	13.267	10.044	--
Ισπανία	404.299	204.197	--
Γαλλία	758.500	496.500	--
Πορτογαλία	--	--	--
Ηνωμένο Βασίλειο	1.030.000	500.000	--

Αριθ. 5 ΜΕΣΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΒΑΡΕΩΝ ΜΕΤΑΛΛΩΝ ΣΤΗΝ ΙΛΥ (mg/kg Ξ.Ο.)

	Οδηγία 86/278/ΕΟΚ	Βέλγιο		Ισπανία	Γαλλία	Πορτογαλία	Ηνωμένο Βασίλειο
		Φλάνδρα	Βαλλονία				
Cd	20-40	3,6	3,3	6	5,3	-	3,2
Cu	1.000-1.750	312	179	294	334	-	473
Ni	300-400	46	50	49	39	-	37
Pb	750-1.200	229	182	406	133	-	217
Zn	2.500-4.000	1.350	925	1.157	921	-	889
Hg	16-25	1,7	1,5	11	2,7	-	3,2
Cr	-	73	76	363	80	-	86

Επί πλέον των τιμών των βαρέων μετάλλων, η έκθεση της **περιφέρειας της Φλάνδρας** παρουσιάζει τα αποτελέσματα της ανάλυσης για ολικό άζωτο (26 mg/kg Ξ.Ο.) και ολικό φωσφόρο (2.2mg/kg Ξ.Ο.)

III. 8. **Απαλλαγές που παραχωρήθηκαν για τις μικρές εγκαταστάσεις καθαρισμού (άρθρο 11)**

Καμμία απαλλαγή δεν έχει παραχωρηθεί στην περιφέρεια της **Φλάνδρας**, ούτε στο **Ηνωμένο Βασίλειο.**

Οι λοιπές εκθέσεις δεν απαντούν στην ερώτηση.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δεν είναι δυνατή η διατύπωση συμπερασμάτων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση τις 5 εθνικές εκθέσεις, από τις οποίες μόνον οι 2 1/2 (Ισπανία, Ηνωμένο Βασίλειο και περιφέρεια Φλάνδρας) είναι πλήρεις, ενώ πρέπει να υπογραμμισθεί η διστακτικότητα των κρατών μελών να υποβάλουν τις εκθέσεις αυτές.

Είναι εντούτοις δυνατό να συμπεράνει κανείς έστω και με την περιορισμένη αυτή βάση ότι η οδηγία έχει εφαρμοσθεί μάλλον ικανοποιητικά όσον αφορά το κύριο σημείο της που είναι οι επιτρεπόμενες συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων στις ιλύες που αξιολογούνται στη γεωργία, και να διαπιστώσει ότι οι συγκεντρώσεις αυτές γενικά στις ιλύες είναι σαφώς κατώτερες από τις οριακές τιμές που θεσπίζονται στο παράρτημα ΙΒ της οδηγίας.

ISSN 0254-1483

COM(97) 23 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΑ

GR 14

Αριθ. καταλόγου : CB-CO-97-020-GR-C

ISBN 92-78-15156-4

Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
L-2985 Λουξεμβούργο